

Звіт
про гірський туристський
спортивний похід 5 (п'ятої) категорії складності
Північним Паміром
(Східний Заалайський хребет, Киргизстан)
що був здійснений з 03.08 по 22.08 2019 р.

Маршрутна книжка № 15/19

Керівник групи Грабець Богдан Богданович

Адреса керівника: м. Київ, grabetsb@gmail.com

Маршрутно-кваліфікаційна комісія м. Києва розглянула звіт і вважає, що похід може бути зарахований усім учасникам та керівникові як похід V (п'ятої) категорії складності.

Звіт використовувати в бібліотеці т.к. «Глобус» на сайті <http://tkg.org.ua/>

Київ 2020

1. Довідкові дані про туристський спортивний похід	3
1.1 Параметри походу	3
1.2. Докладна нитка маршруту:	3
Нитка маршрута на русском языке:	3
1.3. Дані про досвід учасників	4
2. Організація туристського спортивного походу	5
2.1. Загальна ідея походу	5
2.2. Варіанти під'їзду та від'їзду. Обґрунтування вибору точок початку та кінця походу.	6
2.3. Загальні відомості про похід.....	8
2.4. Зміни маршруту та їх причини	8
2.5. Інформація про проходження маршруту кожним учасником	8
3. Графік руху та технічний опис проходження маршруту	9
3.1. Графік руху	9
3.2. Висотний профіль маршруту	15
3.3. Технічний опис проходження маршруту.....	16
пер. Джиптик, 1А (4185м)	16
пер. Нура, 3А (4833 м)	27
першопроходження пер. Палець, 1А (4443м)	38
першопроходження пер. Янчик, 2Б (4780 м).....	42
першопроходження пер. Едельвейс, 1А (4093 м)	55
пер. Транспортний, 1А (4200 м)	57
першопроходження пер. Сніжна Полоска Верхній, 1Б (4280 м).....	60
траверс в. Трон Кичкесу, 3А (5339 м).....	66
пер. Чотирьох льодопадів, 3А (5550 м).....	79
3.4 Картографічний матеріал	111
4. Висновки та рекомендації щодо проходження маршруту	113
5. Додатки	117
5.1 Особисте спорядження	117
5.2 Гуртове спорядження.....	119
5.3 Аптечка та медицина в поході	122
5.4 Ремнабір	127
5.5 Харчування в поході	128
5.6 Кошторис витрат на похід.....	131
5.7 Логістика групи.	132
5.8 Технічні прийоми	133
Фотографії перевальних записок.....	135
Хто такий Олексій Янчик?.....	136
Список літератури, туристських звітів та інших джерел інформації.	137

1. Довідкові дані про туристський спортивний похід.

1.1 Параметри походу

Вид туризму	Категорія складності	Довжина маршруту, км	Тривалість		Термін проведення
			Загальна	Ходових днів	
гірський	п'ята	132 км	20	17	03-22.08.2019

1.2. Докладна нитка маршруту:

с. Кожкодель – р. Джиптик-су – **пер. Джиптик (1А, 4185)** – с. Сари-Могол – р. Кизил-су – л. Кизил-су Сх. – **пер. Нура (3А, 4833)** – **пер. Палець (1А, 4443, п/п)** – л. під п. Чорний – **пер. Янчик (2Б, 4780, п/п)** – **пер. Едельвейс (1А, 4093, п/п)** – р. Кизил-су – **пер. Транспортний (1А, 4200)** – **пер. Сніжна Полоска Верхній (1Б, 4280, п/п)** – л. Кичкесу Північний – **траверс в. Трон Кичкесу (3А, 5339)** – л. Кичкесу – **пер. 4-х Льодопадів (3А, 5583)** – л. Кизил-су – траса А371.

Нитка маршрута на русском языке:

с. Кожкодель – р. Джиптик-су – **пер. Джиптык (1А, 4185)** – с. Сары-Могол – р. Кызыл -су – л. Кызыл-су вост. – **пер. Нура (3А, 4833)** – **пер. Палец (1А, 4443, п/п)** – л. под п. Чорный – **пер. Янчик (2Б, 4780, п/п)** – **пер. Эдельвейс (1А, 4093, п/п)** – р. Кизил-су – **пер. Транспортный (1А, 4200)** – **пер. Снежная Полоска Верхний (1Б, 4280, п/п)** – л. Кичкесу Южный – **траверс в. Трон Кичкесу (3А, 5339)** – л. Кичкесу – **пер. 4-х Ледопадов (3А, 5583)** – л. Кызыл -су – трасса А371.

1.3. Дані про досвід учасників

Фото	П.І.П.	Рік народження	Обов'язки в поході	Туристський досвід
	Грабець Богдан Богданович	1987	керівник	6У (Непал), 4К (Тянь-Шань), 2 р. альп. (4А) 6427
	Пришляк Віктор Анатолійович	1987	зав. спор.	4У (Тянь-Шань), 3К (Кавказ), 5047
	Пігарьова Юлія Олександрівна	1994	зав. харчуванням	4У (Тянь-Шань), 3К (Тянь-Шань), 5200
	Тарасова Юлія Юріївна	1996	медик	5У (Кавказ), 4858
	Кудряшов Богдан Юрійович	1989	літописець, зав. харч. (2)	4У (Туреччина, Тянь-Шань), 3К (Кавказ), 3 р. альп. (2Б), 5610
	Столбовий Євген Геннадійович	1990	ремонтник	4У (Тянь-Шань), 1К (Карпати), 5024
	Євдокимов Денис Віталійович	1997	фотограф, гітарист	3У (Кавказ), 2К (Карпати), 3 р. альп. (2Б), ~5400

2. Організація туристського спортивного походу

2.1. Загальна ідея походу

Основною ідеєю походу було сходити у маловідвідуємий район з не складною та тривалою логістикою. Також однією з основних ідей походу було сходити в висотний похід з можливістю легкого сходження на висоту вище шість тисяч метрів. Ще одним з параметрів походу було сходити його за менше ніж три тижні. Так як для переважної більшості групи похід такої складності мав бути першим досвідом, то район мав бути висотним з помірною кількістю технічної роботи.

Після аналізу районів вибір пав на Східний район Заалайського хребта, в Киргизстані, на кордоні з Китаєм та Таджикистаном. І хоч сам район знаходиться доволі поряд з населеними пунктами, але близькість по піку Абу ібн Сіні (Леніна) відтягує основні маси горосходжувачів, які замикають свої цілі на семи тисячах. Середня кількість відвідуємості району - це одна група на рік і це те, що нам було треба. Хотілось ходити не в купі народу, а мати нагоду абстрагуватись. Крім цього низька відвідуємість району давала нагоду сходити першопроходження.

Далі постав вибір основної висотної цілі походу. В районі є більше десяти шеститисячників, які складають Заалайський хребет. Приблизно половина з них пройдена один – два рази, в той час як інша половина не пройдена і до сих пір. Найлегші шести тисячники знаходять в районі пер. 4-х льодопадів – це пік Чорку, Туркво та друга по висоті точка району Курумди Західна. На неї веде широкий сніжний гребінь, який не потребує ніякої технічної роботи, крім ходіння в зв'язках. Наш амбітний вибір пав на в. Курумди Західна, на якій була тільки одна зв'язка австрійців в 2015 році, яка пройшла траверс всіх вершин Курумди.

Для такої висоти нам треба було нормально підготуватись. І так як найнижча точка цього району знаходиться доволі високо, а це приблизно на 3500 метрів над рівнем моря, то для безаварійного проходження треба було попередньо акліматизуватись до цієї висоти в іншому районі. Другою складовою – це було вже акліматизуватись безпосередньо в районі, перед виходом безпосередньо на висоту. Хотілось це зробити теж в не дуже автономній подорожі, щоб йти з легкими рюкзаками та мати варіанти швидко спуститись вниз до заброски. Тому вибрали варіант з проходженням перевалу з висотою 4800м. та виходом до заброски через такий же високий перевал. З таким запасом і безаварійним проходженням вже можна було ходити далі в районі.

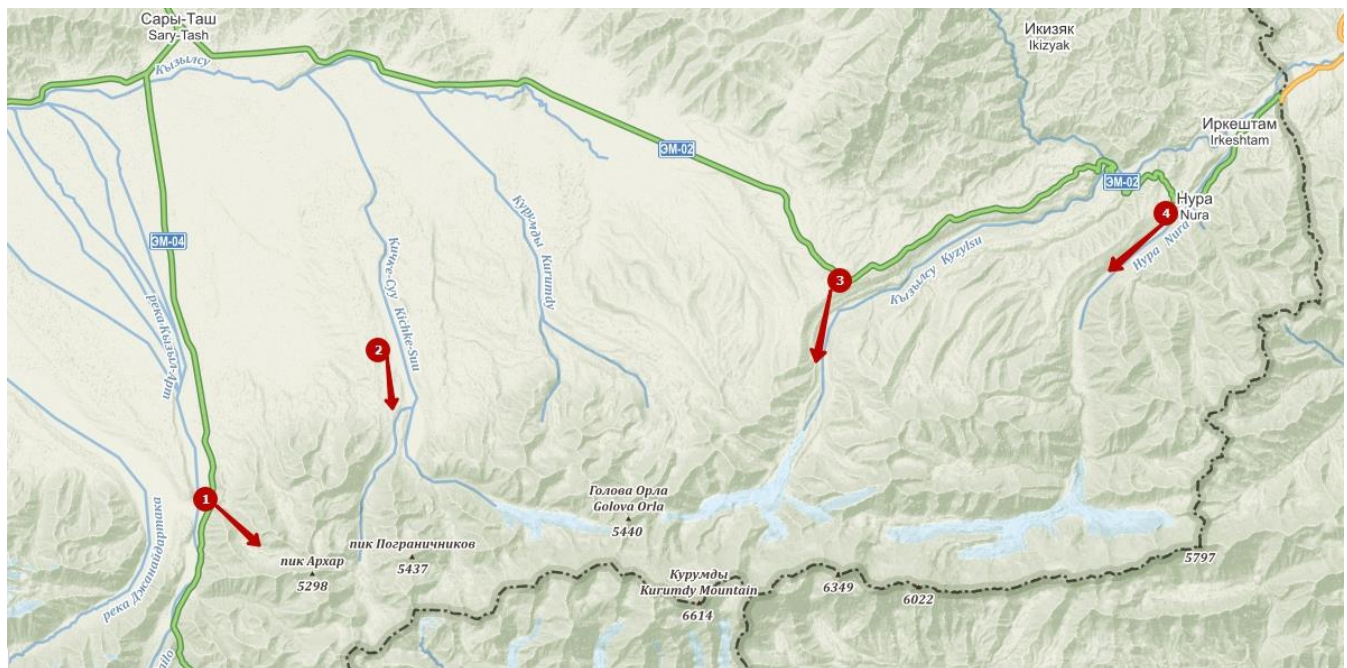
Після прийняття цього розкладу викристалізувався сама концепція походу. Це в першій частині пройти акліматизаційний перевал, щоб підготувити себе до заходу в район. Зайти в район та занести заброску, потім пройти один з найчастіше відвідуємих перевалів Нура та спуститись знову до заброски. І вже від цього моменту з важкими рюкзаками піти на основне кільце. При цьому максимальні висотні ночівлі робити вже з легкими рюкзаками, в кінці походу.

2.2. Варіанти під'їзду та від'їзду. Обґрунтування вибору точок початку та кінця походу.

В східній частині Заалайського хребта з заходами в долини району все дуже просто. Так як основний хребет орієнтований по паралелі (з заходу на схід), то всі долини з нього в цілому спускаються на північ, в східний кінець Алайської долини, яка є найвищою в цьому місці і поступово опускається на захід. По Алайській долині проходить гарна асфальтна дорога, по якій вантажівки возять вугілля з рудника біля Сари-Могол до кордону з Китаєм, в Іркештам. З Оша по гарній дорозі сюди можна доїхати за 3 години.

Основною проблемою старту і вибору точки в районі є його стартова висота. Як було сказано вище Алайська долина в цьому районі має свій максимум по висоті, який складає 3500 м. н.р.м. Після ознайомлення з районом і прочитавши звіти груп, ми зауважили, що переважна їх більшість мала проблеми з проходженням маршруту та здоров'ям учасників при старті одразу з району. Тому ми вирішили акліматизуватись на Алайському хребті, пройшовши перевал 4100 метрів, переночувати в Сари-Моголі на 3000 м н.р.м., а вже потім заїзжати в район. Тому точкою старту першої акліматизаційної частини вибирали по легкості першого перевалу та заїзду поближче до нього. Заїзд до перевалу від м. Ош йде спочатку по долині р. Ак-Буура, яка протікає прямо в Оші. У верхній її частині в Ак-Буура впадає р. Джиптик-Суу, яка бере свій початок з однойменного перевалу, на якому ми й хотіли акліматизуватись. Дорога до с. Кизил-Тала асфальтна середньої якості. Її підтримують мабуть і для туристів, які їздять за Кожкодель на гарні червоні скелі, які є місцевою пам'яткою.

Заїхавши в Алайську долину радимо в будь-якому випадку зупинитись на день в містах Сари-Таш або Сари-Могол, щоб додатково акліматизуватись та відпочити з дороги. В цілому в с. Сари-Таш починаються всі експедиції на пік Абу ібн Сіні (Леніна), і тому там наявна невеличка інфраструктура: заправки, банк, магазини та є мережа стільникового зв'язку, в гостьових будинках наявний вайфай.

Оглядова карта району з варіантами заходу.

В район східної частини Заалайського хребта загалом можна виділити 4 варіанти заходу:

1. З Сари-Таш по дорозі до Таджикистану від погранзастави Бардоба.

В цьому варіанті можна зайти одразу від дороги до групи перевалів біля піку Архар і далі або через перевали піку Пограничник.

2. Від дороги на Іркештам або на Бардобу заїхати джипом або пішки до р. Кичке-Суу і далі заходити по л. Кичке-Суу.

3. Від новозбудованої гілки дороги Сари-Таш – Іркештам по річці, а потім по л. Кизил-Суу.

При початку планування маршруту ми бачили тільки один звіт 2017 року, в якому згадувалось про цю нову дорогу і тому замовляли джипи, щоб нас завозили по сиртам до морени р. Кизил-Суу. На гугл знімках теж при підготовці походу не було видно цю дорогу, а місцевий первізник з Оша не міг в'янути чи є там новий шматок, чи ні. Вже після того як ми приїхали на місце на джипах було ясно, що їх можна було й не замовляти, а їхати одразу мікроавтобусом. Тому по сиртах ми проїхали десь 2 кілометри.

В цілому найпопулярніший варіант заходу в район, який вибрали й ми. Ним користуються не тільки туристські групи, а ще й всі альпіністські іноземні групи, які роблять експедиції на в. Крунди. Іноземні експедиції на відміну від наших домовляються про гужеви́й транспорт (віслюків чи коней), які зазвичай завозять весь вантаж від дороги і аж до висоти 4000 по лівій боковій морені л. Кизил-Суу, де вони облаштовують базовий табір.

4. З с. Нура по р. Нура.

Даний варіант цікавий тим, що с. Нура знаходиться на відносно малій висоті, 3100м н.р.м. і від нього можна поступово вийти в район п. Білий, звідки через перевали 2А-2Б прийти до л. Кизил-Суу, на якому легко зробити закидку.

Точку кінця походу теж можна вибирати виходячи з цих варіантів. Ми вибрали вихід по тій же долині, що й захід. Так як вихід іншими шляхами не давав нам ніяких переваг, крім ускладнення шляху. На час виходу з району ми встигли подивись на всі долини зверху, а йти тільки заради автономного кілометражу і з більш важкими рюкзаками не наш варіант.

2.3. Загальні відомості про похід

Заявлена нитка маршруту:

с. Кожкодель – р. Джиптик-су – пер. Джиптик (1А, 4185) – с. Сари-Могол – р. Кизил-су – л. Кизил-су Сх. – пер. Нура (3А, 4833) – оз. під п. Чорний – пер. 4763 (2Б, 4763, п/п) – р. Кизил-су – пер. Транспортний (1А, 4200) – пер. Сніжна Полоска (1А, 4160) – л. Кичкесу Півн – в. Трон Кичкесу (3А, 5339) – л. Кичкесу – пер. 4-х Льодопадів (3А, 5583) – пер. Зотова + пік Чорку (3А, 6283, зв'язка) – в. Курумди Зах (3А, 6554, рад) – л. Кизил-су – траса А371.

Запасні варіанти:

1. Сходження на в. 4985 біля пер. 4763 (2Б, 4763, п/п)
2. Замість п/п спуск до Кизил-Су через пер. Ворота Нури, 2А
3. Замість в. Трон Кичкесу – п/п в плечі даної вершини. Орієнтовно 2А.
4. Відмова від сходження на Курумди Зах,
5. Рад. сходження на вершину Голова Орла 2Б-3А складності

Аварійні виходи з маршруту:

1. З басейну за пер. Нура ч/з пер. Ворота Нури
2. За в. Трон Кичкесу та західна сторона пер. 4х льодопадів по л. Кичкесу
3. По л. Кизил-Су та сиртам до траси

2.4. Зміни маршруту та їх причини

Маршрут пройдено за основним варіантом, крім сходження на в. Курумди Зах. В ніч сходження та слідуючий за нею день штормовий вітер, значні снігові опади та перемінна погода. Відсутність нормального прогнозу на наступні дні.

2.5. Інформація про проходження маршруту кожним учасником

Маршрут пройдено всіма учасниками.

3. Графік руху та технічний опис проходження маршруту

3.1. Графік руху

Дата	День	Ділянка	Назва ділянки	Хронометраж			Відстань, км	Перепади висоти, м	Погода	Характер руху
				Поч.	Кн.	ЧХЧ, год				
Акліматизаційна частина										
03.08	1	1.1.	дол. р. Джиптик-Су - верх дол. (м.н.)	9:35	10:05	1:10	10,4	2730 - 3328	Сонячно	Грунт. дорога
				10:30	11:10					
				11:50	12:40					
				12:50	13:40					
				14:20	15:20					
				15:30	16:10	0:40	1,7	3328 - 3502	Тропа	
Всього за день:						4:30	12,1	+ 772		
04.08	2	2.1	м.н. - пер. Джиптик	7:00	7:35	2:25	5,1	3502 - 4185	Сонячно	Тропа. Осипний схил до 15°. Тропа.
				7:55	8:55					
				9:25	10:15					
		2.2	пер. Джиптик - ур. Кара-Бель	11:55	12:25	2:10	8,3	4185 - 3350	Хмарно, невеликий дощ	Тропа через морену (до 15°.), тропа.
				12:40	13:25					
				13:40	14:10					
				14:25	14:50					
				Всього за день:						4:35
05.08	3	3.1	м.н. - с. Сари-Могол	8:00	8:30	3:00	11,96	3350 - 2978	Сонячно	Грунт. дорога
				11:45	12:30					
				13:10	14:55					
Всього за день:						3:00	11,96	- 472		
Всього за першу частину:						12:05	37,46	+ 1455 - 1207		

Скорочення: ЧХЧ – чистий ходовий час; с/с – самостраховка; п/с – поперемінна страховка; о/с – одночасна страховка ліво/право
вказано орографічно, якщо не вказано інше.

Перше основне кільце

06.08	4	4.1	сирт - дол. р. Кизил-Су	10:00	10:22	2:28	6,6	3860 - 3630	Сонячно. Невелика хмарність.	Трав'янистий схил 20-25°.	
				10:38	11:13			3630 - 3750		Рух по долині. Осип ~15°. Рух вздовж річки догори.	
				11:28	11:54					Рух по долині	
				12:00	12:26					Підйом по осипному схилу 15°.	
				12:48	13:27					Рух по долині	
Всього за день:						2:28	6,6	+120, - 230			
07.08	5	5.1	м.н. - л. Кизилсу Сх.	7:10	7:50	4:08	1,8	3750 - 4400	Сонячно. Після обіду - хмарно.	Рух по морені (л. в моренному чохлі). Брід р. Кизил-Су	
				8:08	8:47						
				9:05	9:27						
				9:40	10:30		3,6			Підйом по осипному схилу крутозною 15-20°.	
				10:48	11:25						
				12:55	13:25						
				13:40	14:10		1,8			Морена. Полога осип ~10°.	
Всього за день:						4:08	7,2	+ 650			
08.08	6	6.1	м.н. - пер. Нура (3А)	6:45	7:50	1:05	1,7	4400 - 4816	Зранку туман, вдень - мінлива хмарність	Відкритий льодовик	рух з с/с
				7:50	17:50	10:00 *				Сніжно-льодовий схил 30-55°. Перильна страховка. 11 мотузок на підйом.	* - заг. час тех. роботи
		6.2	пер. Нура (3А) - л. Нура	18:10	18:50	0:40 *	3,7	4816 - 4420	Хмарно	Скельний схил 45-60°. 40-50 м. Перильна страховка.	* - заг. час тех. роботи
				18:50	19:15	1:20			Хмарно	Мілка осип 30-35°, відкритий льодовик, морена.	рух з с/с
				19:25	20:20						
		Всього за день:						13:05 *	5,4	+ 416, - 396	
09.08	7	7.1	м.н. - підйом на відрог, пер. Палець	11:50	12:10	0:20	0,5	4420 - 4500	Сонячно. Після обіду - хмари	Мілка осип, до 25°.	рух з с/с
		7.2	-//- - л. під п. Чорний	12:10	12:30	0:50	2,1	4500 - 4420 - 4520		Мілко та середньо-осипний схил 15-25°. Відкритий льодовик.	
				12:45	13:15						
Всього за день:						1:10	2,6	+ 180, -			

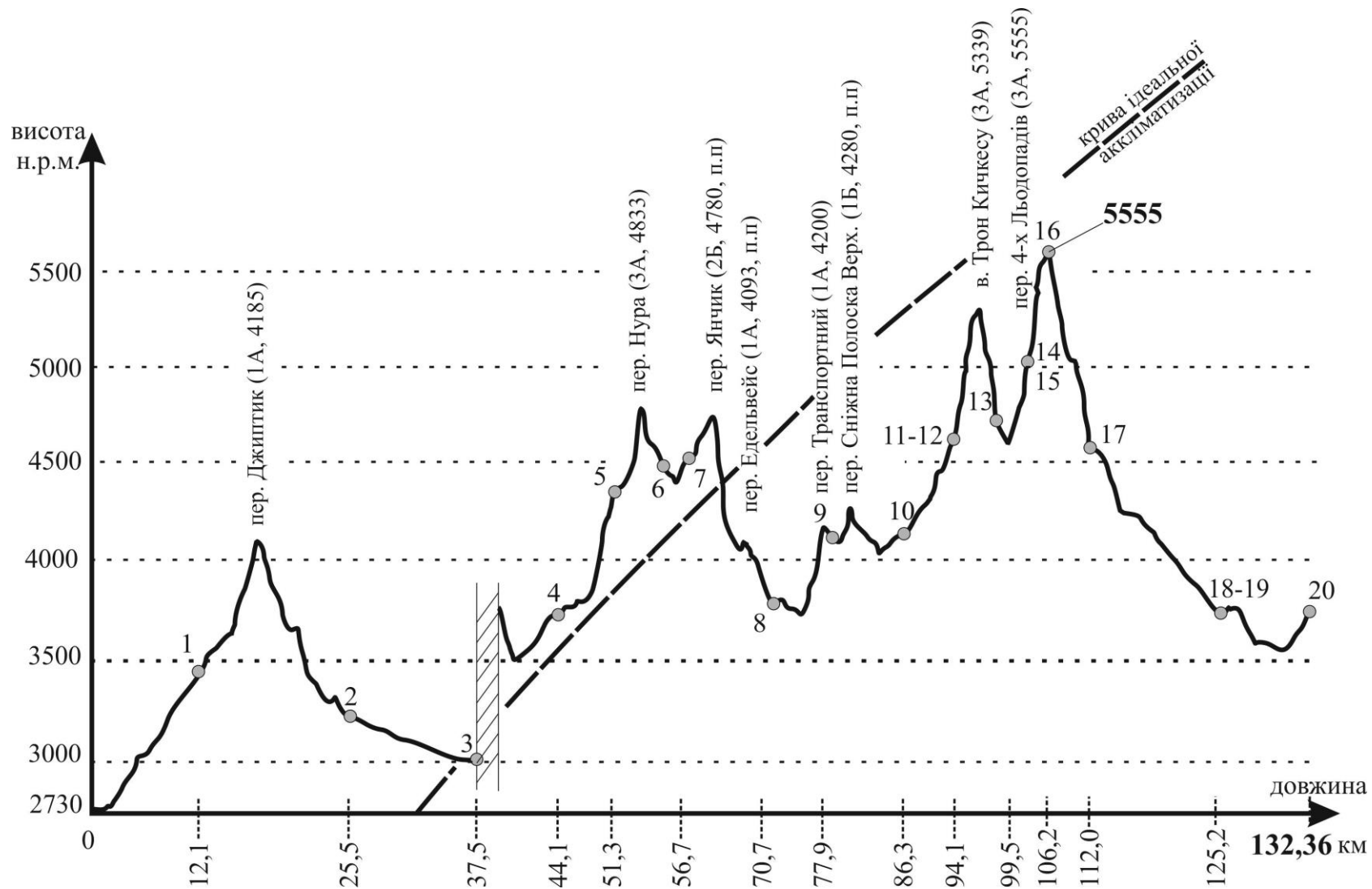
								80			
10.08	8	8.1	м.н. - пер. Янчик (2Б)	7:40 9:30	9:13 9:47	1:50	4,2	4520 - 4780	Ясно, спекотно	Закритий льодовик. Перевальний взліт - 10 м фірну до 50°	рух з о/с
		8.2	пер. Янчик (2Б) - пр. приток Кизил-Су	10:00	12:47						
	12:50			13:50	1:30	Сніжно-скельний гребінь, 4 жандарма до 10-ти та 60°. Мілко-осипний схил до 45°.	рух з о/с				
	14:10			14:40							
	8	8.3	-/- - пер. Едельвейс (1А)	16:20	17:15	0:55	1,56	3820 - 4093	Сонячно, ясно	Осипний схил до 20°.	
		8.4	пер. Едельвейс (1А) - дол. р. Кизил-Су	17:25	18:25	1:00	3,24	4093 - 3720	Ясно	Пологий трав'янистий схил до 10°.	
Всього за день:						8:02 *	11,4	+ 533, - 1333			* - ЧХЧ + тех. робота
11.08	9	9.1	м.н. - дол. р. Кизил-Су ("заброска")	8:45	9:50	1:05	1,8	3720 - 3770 - 3750	Сонячно	Брід Кизил-Су з пр. берега на лівий. Морена.	
Всього за другу частину:						30:00 *	35	+ 1949 - 2059			* - ЧХЧ + тех. робота

Друге основне кільце												
11.08	9	9.2	дол. Кизил-Су - пер. Транспортний (1А)	13:58	14:33	1:55	2,4	3750 - 4200	Хмарно, вітряно.	Підйом: осипний, до 20°. Перевальний взліт - мілка осип.		
				14:45	16:05							
		9.3	пер. Транспортний - під пер. Сніжна Полоска В	16:30	16:55	0:25	1,2	4200 - 4050				Спуск по осипному схилу 15-20°.
Всього за день:						3:25	5,4	+ 500, - 170				
12.08	10	10.1	м.н. - пер. Сніжна полоска верхній (1Б)	8:50	9:15	1:35	2,64	4050 - 4280	Сонячно, ясно.	Морена. Середня та мілка осип до 30°. Перевальний взліт - обхід сніжника.	рух з с/с	
				9:33	10:03							
				10:18	10:58							
		10.2	-//- - пр. морена л. Кичкесу сх.	11:30	11:53	2:35	5,76	4280 - 4050 - 4100	Хмарно. Невеликий дощ. Хмарно.	Мілко-осипний схил ~25°. Морена, здебільшого рух траверсом.	рух з с/с	
				12:00	12:22							
				12:40	13:05							
				13:17	13:52							
				15:55	16:45							
Всього за день:						4:10	8,4	+ 280, - 230				
13.08	11	11.1	м.н. - морена л. Кичкесу сх.	8:15	8:55	3:35	7,8	4100 - 4680	Невелика хмарність. Після обіду - хмарно.	Льодовик в моренному чохлі. Відкритий льодовик (рух без кішок). Осипний гребінь (мілка осип): спочатку ~10°, далі до 25°.	рух з о/с	
				9:20	10:05							
				10:30	11:20							
				13:15	14:05					Закритий льодовик. Ліва морена льодовика.		
				14:15	14:45							
Всього за день:						3:35	7,8	+ 580				
14.08	12	Відсидка										
15.08	13	13.1	м.н. - в. Трон Кичкесу центр. (5300)	10:15	11:00	3:30	3	4680 - 5300	Туман (рух в хмарі), часом невеликі пориви вітру.	Скельно-осипний гребінь (здебільшого мілка осип), 10-25°.	рух з с/с	
				11:15	12:00							
				12:15	12:55							
				13:30	14:50							
		13.2	в. Трон Кичкесу центр. - в. Трон Кичкесу головна (5339, 3А)	15:35	16:15	0:40	5300 - 5339	Закритий льодовик. Перехід через бергшруд.		рух з о/с		

		13.3	в. Трон Кичкесу головна - л. Кичкесу	16:35 17:30	17:00 18:05	0:25 0:35	2,4	5339 - 4715	Хмарно.	Спуск по сніжному гребені, крутизною до 30°.			
										Мілко-осипний схил до 35°.	рух з с/с		
Всього за день:						4:35	5,4	+ 659, - 624					
16.08	14	14.1	м. н. - поч. пер. 4-х льодопадів	8:40	8:50	0:25	1,8	4715 - 4600	Зранку сильний вітер. Соняно, ясно.	Відкритий льодовик.	рух з с/с		
				9:20	9:35								
		14.2	-//- - перша сходинка льодопаду	10:05	10:50	0:45	2,4	4600 - 5020		Закритий льодовик, схил ~15°.	рух з о/с		
				14.3	-//- - друга сходинка льодопаду							11:20	12:25
		12:50	13:25										
		13:40	15:40			2:00 *				2 мотузки перил (тех ділянки 10 і 20 м), лід, схил до 60° та 80° відповідно.		* - заг. час тех. роботи	
		15:50	16:00			0:10							Пологий закритий льод.
Всього за день:						5:00 *			4,2	+ 420, - 115			* - ЧХЧ + тех. робота
17.08	15	Відсидка											
18.08	16	16.1	м.н. - пер. 4-х льодопадів (3А)	9:05	9:45	1:35	2,5	5020 - 5550	Туман (рух в хмарі), часом пориви вітру.	Закритий льодовий. Схил до 20- 25°.	рух з о/с		
				10:00	10:55					Сніжно-льодовий схил 30-55°. Провісили 6 мотузок перил.	* - заг. час тех. роботи		
				11:00	15:40							4:40 *	
				15:45	16:00							0:15	Пологий сніжний схил, 15-20°
Всього за день:						6:30 *	2,5	+ 530		* - ЧХЧ + тех. робота			
19.08	17	17.1	пер. 4-х льодопадів - спуск з 1-ї сходинки льод.	11:20	12:33	1:13	5,8	5550 - 4590	Сильні пориви вітру. Ясно.	Закритий льод., схил 15-20°. 50 м лід 45° (перила).	рух з о/с, 1 мотузка перил		
		17.2	-//- - спуск з другої сходинки льод.	12:50	14:05	1:40				Закритий льод., схил до 25-30°, "розпущено" льодопад. Пологий закритий льодовик.		рух з о/с	
				14:20	14:45								
		17.3	-//- - л. Кизилсу	16:00	18:25	2:25 *			Мінлива хмарність.	Сніжно-льодовий схил до 50° (загалом 3 мотузки перил).	* - заг. час проходження ділянки		
										Сніжний жолоб 30-40°, ділянки скель до 60°.			

				18:25	19:00	0:35				Відкритий льодовик. Закритий льодовик.	рух з с/с та о/с
Всього за день:						5:55 *	5,8	- 960			* - ЧХЧ + тех. робота
20.08	18	18.1	м. н. - дол. Кизил-Су	10:25	11:10	5:13	13,2	4590 - 3750	Ясно, мінлива хмарність.	Закритий льодовик	рух з о/с
				11:52	12:27					Ліва морена льодовика	
				12:44	12:56					Відкритий льодовик	рух з с/с, в кішках
				13:05	14:00					Морена (середина осип)	
				14:30	15:10						
				16:50	17:40						
				17:52	18:50						
				19:10	19:28					Спуск по осипному схилу до 30°. Долина.	
		Рух по долині.									
Всього за день:						5:13	13,2	- 840			
21.08	19	"Дньовка"									
22.08	20	20.1	дол. р. Кизил-Су - пер. Таунмурун (траса)	9:45	10:15	2:05	9	3750 - 3800 - 3700 - 3950	Сонячно, ясно.	Трав'янистий схил (підйом) до 20°. Вихід на гребінь морени. Стежка.	
				10:35	11:15						
				11:30	12:25						
Всього за день:						2:05	9	+ 300, - 100			
Всього за третю частину:						40:30 *	59,9	+ 3219 - 3019			* - ЧХЧ + тех. робота
Всього за похід:						82:30 *	132,36	+ 6624 - 6285			* - ЧХЧ + тех. робота

3.2. Висотний профіль маршруту

Середня висота ночівлі: 4250 м; Максимальна висота ночівлі: 5555 м; Кількість ночівель вище 4000 м: 9 (47%)
Кількість ночівель вище 5000 м: 3 (15%)

3.3. Технічний опис проходження маршруту

Дол. р. Джиптик-Су - пер. Джиптик (4185 м, 1а) - с. Сари-Могол

Дана частину походу планувалася як додаткова акліматизація та "розминка" перед більш вищими та технічними перешкодами.

З Оша доїжджаємо на джипах в долину Джиптик-Суу, звідки починаємо наш рух в Сари-Могол. Все наше технічне спорядження, частина утеплення, пластикові черевики, та майже вся їжа на тих же машинах приїхала до нас на третій день в гестхаус в Сари-Моголі.

пер. Джиптик, 1А (4185м)

Район	Хребет, масив	Які долини розділяє	Назва (рекомендована), при необхідності, що означає	Висота (м)	Координати (WGS-84)	Категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Паміро-Алай	Алайський	Алайську і Джиптик-Суу	Джиптик	4185	N 39°48'24.97" E 72°56'02.84"	1А	-	-

1. Загальний час проходження: 13 год 05 хв.
2. Затрачено часу на підйом: 6 год 55 хв, перепад висот: +1455 м.
3. Затрачено часу на спуск: 5 год 10 хв, перепад висот: -1205 м.

День 1. 3.08.19

На старт маршруту (фото 1.1) нас довели на двох джипах, проїхали на 3 км далі, ніж планували початково. Далі йдемо пішки, в 9:35 виходимо на маршрут. До останнього коша в долині веде досить нормальна дорога. Йдемо по ґрунтовій дорозі лівим бортом долини (фото 1.2, 1.3), часом невеликі обвали, часом стежка, далі дорога плавно змінюється стежкою. Йдемо не поспішаючи, щоб не швидко набирати висоту. За 4:30 ЧХЧ доходимо до місця ночівлі (фото 1.4), в місці, де стежка переходить через р. Джиптик-Суу і круто піднімається на моренний вал. Висота 3500 м, хороша рівна поляна на 50 м вище води. Наступне адекватне місце ночівлі далеко, на висоті 3980 м (теж є джерело).

Координати ночівлі: N 39°49'47.91" E 72°56'37.49"

День 2. 04.08

Зранку виходимо о сьомій (фото 2.1.). До повороту долини в сторону перевалу йдемо по дорозі. Повернувши дорога закінчується і ми піднімаємся вздовж річки по доволі крутій ділянці. Тут на схилах в берегах стрімкого потоку валяється розвалини трактора, який, мабуть, будував дорогу. Звідти виходимо висячу долину перевалу (фото 2.2). Впираємось в пояс скель, які обходимо зправа (фото 2.3). Можна ще обійти правіше по стежці, але шлях виглядає значно довшим. Після обходу скель по середньому осипу підходимо під перевальний злет і виходимо знову на хорошу стежку, яка веде на перевал (фото 2.4). Зустрічаються пару сніжників. На перевальний злет веде стежка, яка зигзагами по осипу виводить на перевал. Від місця ночівлі на перевал піднімаємось за 2 год 25. Висота 4185 м.

Так як час ще доволі ранній була ідея сходити на сусідню західну вершину, для закріплення акліматизації. Судячи з рельєфу вона складніша, дець 1Б, оцінка часу на підйом/спуск дець під 2 години. Але пообідавши у декількох учасників розболілись голови, тому вирішили ще годинку посидіти і спускатись вниз. Сідловина дуже гарна і обзорна. З неї видно пік Абу ібн Сіні та майже весь Заалайський хребет, який поступово затягувало хмарами. В час нашого очікування на перевал зайшла група в супроводі гідів на конях.

В 11:55 починаємо спуск с перевала. Широка тропа на спуск йде пологим траверсом (**фото 2.6**). Далі виходить в зону луку (**фото 2.7, 2.8**). Звідки ми звернули на стежку і по трошки крутому спустились до річки. Тут є хороші місця для ночівель (**фото 2.9**). Хороша дорога йде більше траверсами. Далі по вже хорошій стежці заходимо в невеличкий каньйон, в найвужчому місці якого переходимо через огорожу для худоби. І далі через метрів 500 стаємо від каньйону (**фото 2.10**) стаємо біля злиття річок на бівуак. Загалом спускались 2 год 10 хв ЧХЧ. Ночуємо на висоті 3350м.

В процесі приготування їжі перестав гарно працювати один пальник. Розібравши його ми побачили, що проблема була стандартна, а саме від бензину резинові прокладки втратили свої ущільнюючі якості і сплющилися. Заміна прокладок – легка справа, але не в насосі пальника Soto. Промучившись весь залишок дня і не зібравши його назад, вирішили залишити до завтра, обдумуючи проблему.

Координати ночівлі: N 39°45'41.30" E 72°55'44.73"

День 3. 05.08

Виходимо в 8 ранку, через 300м проходимо кош. Через півгодини, коли вийшло сонце, і трішки пригріло робимо тривалий привал для ремонту пальника в долині (**фото 3.1** - вид з привалу на пік Леніна).

План був такий: зараз спробувати поремонтувати пальник, якщо не виходить – замовляти газ у Лади і повністю на нього переходити. Після двох годин кропіткої роботи у нас все таки вийшло зібрати робочий механізм насосу пальника. Але один з режимів не працював – не подавалася повітряна суміш для розігріву колби пальника і виходу на робочий режим. Тобто один з пальників необхідно було піджигати від іншого, попередньо прогрівши колбу. Виходячи з цього приймаємо рішення йти далі з основним бензиновим паливом. При цьому беручи з собою запасний газ, в розрахунку використання його, як основним паливом протягом 5 днів на висотній частині походу, тим самим роблячи собі надійний запасний варіант. Для цього телефонуємо Ладі і дозамовляємо один пальник і балони. Забігаючи наперед, можемо сказати, що газом ми не користувались, а похід вийшло пройти на бензинових пальниках.

Домовившись і прийнявши нові реалії йдемо в Сари-Могол. По дорозі проходимо ще кілька кошів. І на виході з долини заходимо в невеличке робітниче поселення відкритої шахти, з якої видобувають вугілля. Від нього ще 2 години йдемо по пильній дорозі Алайською долиною в Сари-Могол (**фото 3.2**). В Сари-Моголі ночуємо в гест-хаусі з вай фаєм. В поселенні є магазини, аптека, банк, заправка гарно працює мобільний інтернет. В гест-хаузі зустрічаємо групу Зеленцової, які тільки спустились з Кичик-Алаю.

Ввечері приїхали наші джипи та привезли нам заброску. Тому до вечора ми готувались і потім до ночі пакували та розподіляли вантаж по рюкзакам. В середньому вийшло 32 кг на хлопця та по 25 на дівчину.

Фото 1.1. Група на старті походу

Фото 1.2. Рух ґрунтовою дорогою

Фото 1.3. Вид вниз на долину

Фото 1.4. Характер руху і м. н.

Фото 2.1. М. н. і долина

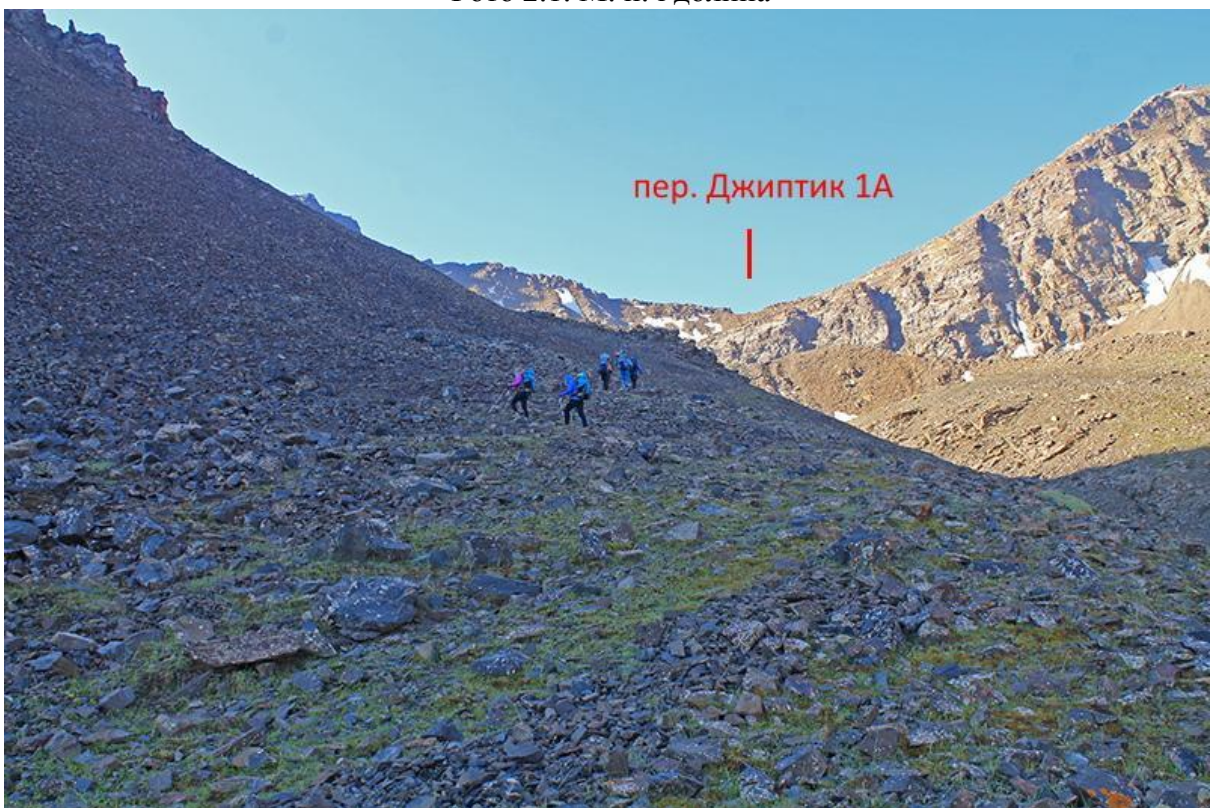

Фото 2.2. Рух по осипному схилу

Фото 2.3. Пер. Джиптик (вид знизу)

Фото 2.4. Переходимо невеликий сніжник

Фото 2.5. Група на пер. Джиптик

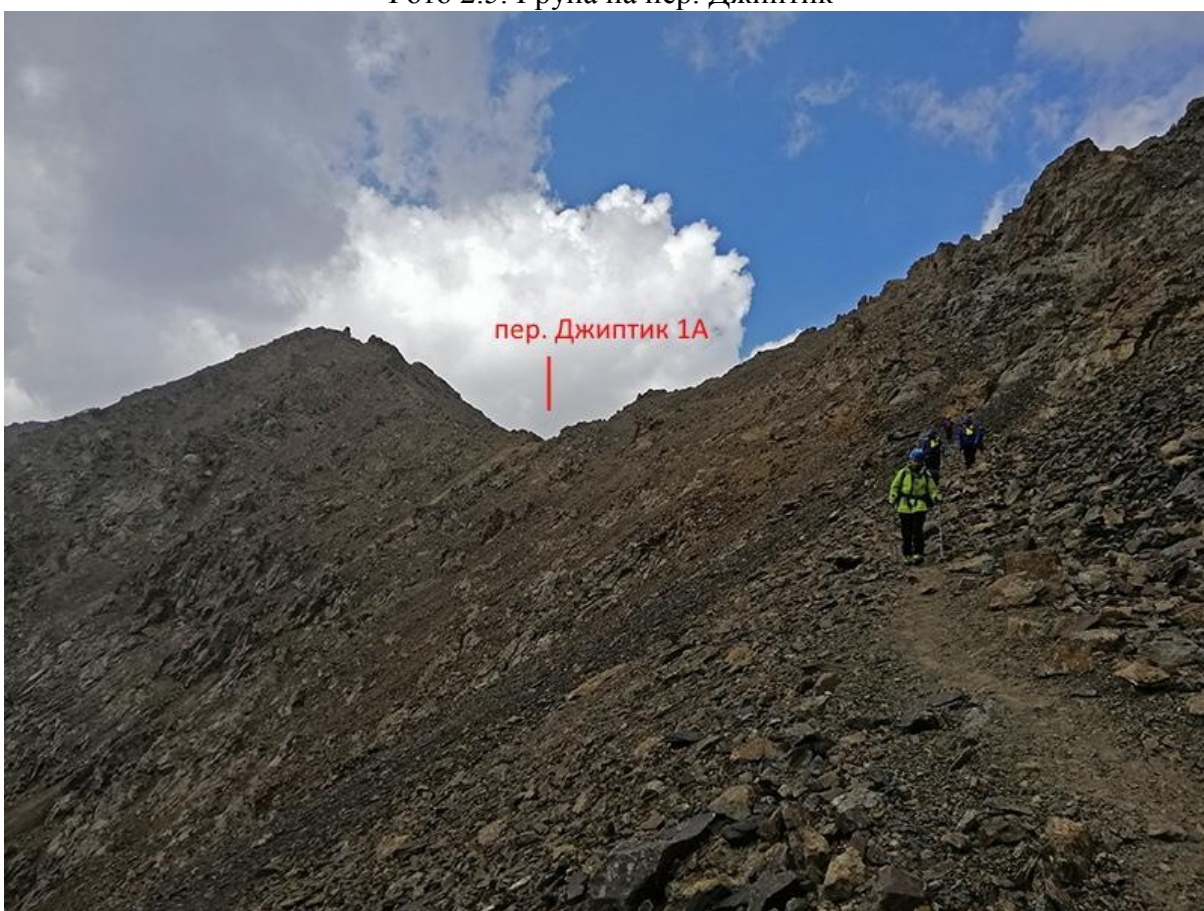

Фото 2.6. Спуск з пер. Джиптик

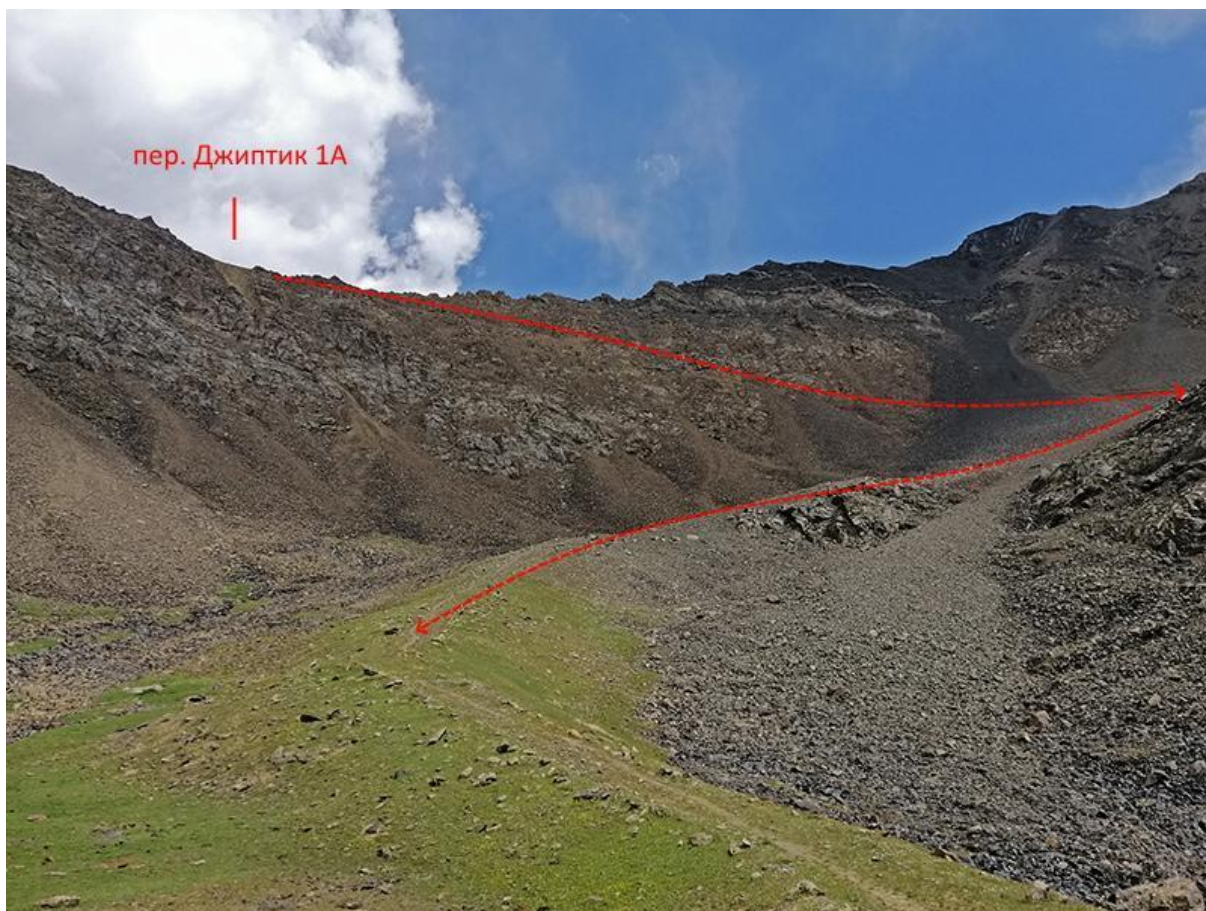

Фото 2.7. Спуск з перевалу (характер руху)

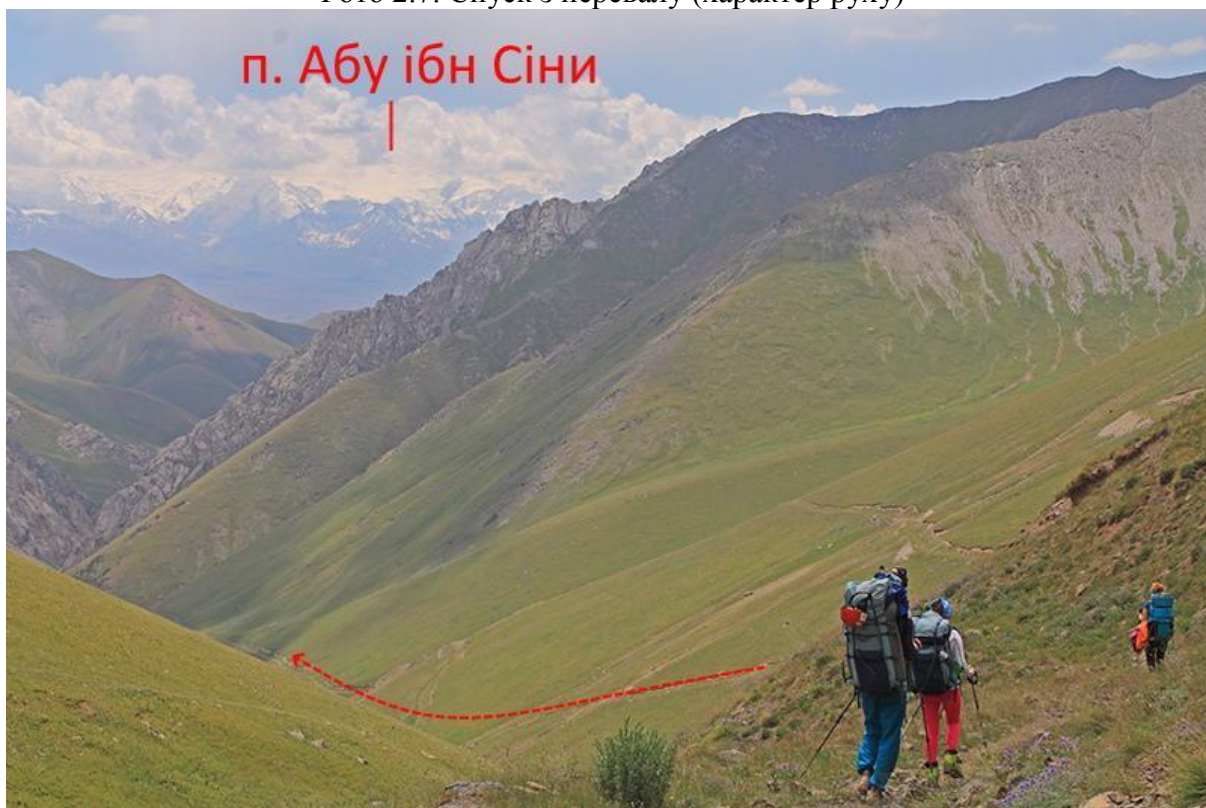

Фото 2.8. Спуск в долину і пік Леніна

Фото 2.9. Рух долиною

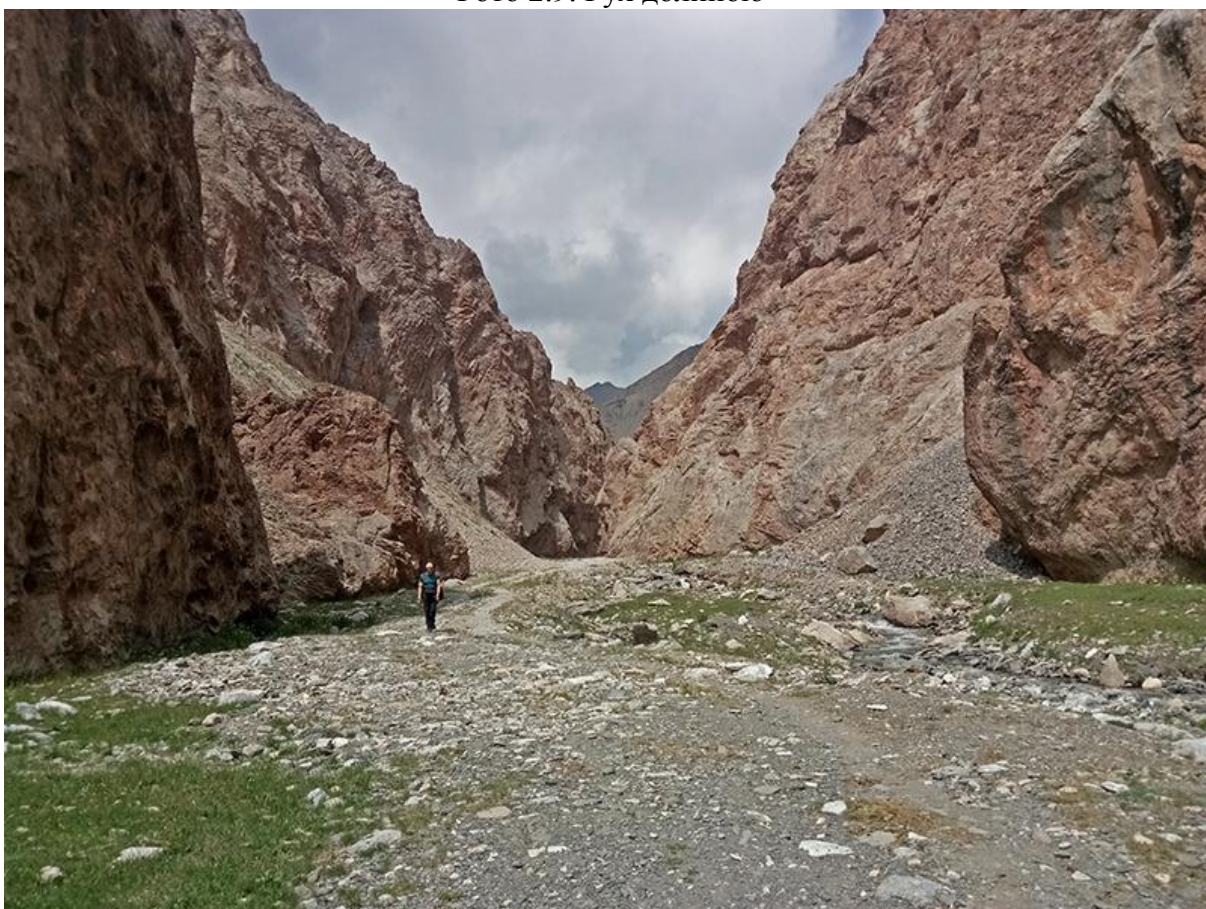

Фото 2.10. Перед кошами проходимо каньон

Фото 3.1. Вихід з долини, пік Леніна

Фото 3.2. Грунтова дорога в Сари-Могол від шахти

День 4. 06.08

Пер. Таун-Мурун (траса) - дол. р. Кизил-Су

Четвертий день походу - заносимо всі речі і їжу на основну частину в долину Кизил-Су, звідки робимо 2 кола з технічними перешкодами.

Долина Кизил-Су - основна в районі, тут тече річка Кизил-Су, яка утворюється гігантським льодовиком Кизилсу, що стікає з перевалу 4-х льодопадів, вершин Чорку, Курумди Зах., Курумди, а згодом в нього ж впадає льодовик зі схилів Зорі Восток та вершин трішки нижче. З долини панорамний вид на всі названі шеститисячники та логічний підхід до кожної з них. Саме тут стартували експедиції першопрохідців на Курумди та австрійська експедиція, що пройшла траверсом всі вершини Курумди. Взагалі, тут досить логічне місце для базового табору експедицій. Тут же знайшлося місце і нашому "базовому таборі", а точніше місце "заброски", від якого стартувало 2 основних кола маршруту.

На двох джипах виїжджаємо в 8:00 з Сари-Могол і за 40 хвилин доїжджаємо до найвищої точки Заалайської долини, по гарній асфальтній дорозі, за пер. Таун-Мурун. Тут побудовано нову трасу, по якій вантажівки возять вугілля на кордон з Китаєм з шахти біля Сари-Могол. Заїжджаємо максимально близько до дол. р. Кизил-Су. Звідси відкривається гарний вигляд на долину Кизил-Су та наш шлях заносу заброски (**фото 4.1**).

Від цієї точки дороги, ми на джипах з'їхали і ще за 20 хвилин спочатку по залишках технічної дороги, а потім степом доїхали максимально близько по верху лівого борту долини.

Загалом готуючись до походу і передивляючись супутникові фотографії та карти ми не знали про цю новозбудовану дорогу. Тому і прийняли рішення заїзжати на джипах. Але іншим радимо їхати на звичайному бусі, бо економія 40 ходових хвилин скоріш за все не вартує 100\$ переплати.

Координати старту: N 39°35'02.50" E 73°37'52.45"

З'ївши привезену з собою диню в 10:00 починаємо спуск по трав'янистому схилу крутизною ~20-25 гр вниз до річки. За 20 хв спустившись до якої продовжуємо рух вгору по течії по розливних луках. Луги надзвичайно сухі, з річки воду пити не можна, т.як «кизил» означає червоний. І дійсно річка багряно червона з непридатної до пиття водою. За 55 хв дійшовши до старої кінцевої морени уходимо від основного потоку вправо по висохшому руслу іншого потоку. Тільки тут зустрічається стояча вода в невеличких ванночках. За один перехід (40 хв) виходимо на великі розливи під початком підйому на перевал Транспортний і між гребнем лівої бокової морени. Тут облаштовуємо табір, ховаємо заброску в камінні. Вода в 100 м в напрямку перевала Транспортний. В це місце ми плануємо повернутися після першого кола та основного кола.

Точка табору: N 39°32'49.79" E 73°37'52.73"

Фото 4.1. Панорама хребта Курумди та характер руху в день 4

пер. Нура, 3А (4833 м)

Район	Хребет, масив	Які долини розділяє	Назва (рекомендована), при необхідності, що означає	Висота (м)	Координати (WGS-84)	Категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Памір	Заалайський	Кизил-Суу, Нура	Нура	4833	N 39°32'33.70" E 73°41'52.20"	3А	-	-

1. Загальний час проходження: 17 год 13 хв.
2. Затрачено часу на підйом: 15 год 13 хв, перепад висот: + 1066 м.
3. Затрачено часу на спуск: 2 год, перепад висот: - 396 м.
4. Рух з одночасною страховкою: 2 год 25 хв, з перильною: 10 год 40 хв.
5. Організовано пунктів самостраховки: 13.

День 5. 07.08

В 7:10 виходимо з табору взявши з собою їжі на 5 днів та все спорядження, крім снігоступів. Піднявшись на гребінь лівої морени льодовика ми спускаємось на сам льодовик, який переходимо в сторону пер. Нура (**фото 5.1**). Льодовик вкритий мореною. Пройшовши 1 год 5 хв ми спускаємось до притоку р. Кизил-Су, яку бродимо з лівого берега на правий (можна перейти/перепригнути по камінню, не намочив взуття) (**фото 5.2**).

Перейшовши річку ми починаємо підніматись в долину пер. Нура. Піднімаємось зліва, по доволі крутому (~25°) карману, який утворила стара морена та схил гребня, який утворює долину пер. Нура. По дорозі робимо два привали, рухаємось повільно, так як відчувається висота для кожного, плюс харчове отруєння одного з учасників. Розвантажуюмо його.

Піднявшись наверх карману за 2 год 10 хв ЧХЧ вийшли на рівні місця з річкою (**фото 5.3**), де робимо обід. (N 39°31'30.90" E 73°39'29.68").

Далі продовжуємо рух вздовж лівого схилу долини, як показано на **фото 5.3**. Піднявшись на один з уступів виходимо через 1 год до льодовика, пересікаючи моренний вал. Тут на одному з рівних місць будуємо місце під шатер (фото 5.4). Вода з льодовика.

Координати ночівлі: N 39°31'42.28" E 73°40'10.00"

День 6. 08.08

Прокинулися о 4-й ранку, однак ми в хмарі, тому збираємось, снідаємо і чекаємо поки розпогодиться. Після світанку хмари починають підніматись і в 6:45 з табору виходить перша трійка. Інші залишаються збирати шатер та все інше. Виходимо одразу на льодовик. Льодовик пологий, відкритий, без тріщин, тому йдемо без кішок. За 40 хв підходимо під злет. Тут вже дехто одягає кішки і по фірну підходимо під лід.

Лінію руху ми визначили ще звечора, коли роздивлялись схил. Злет був з суттєво меншою кількістю снігу, та з відкритими льодовими збросами. Шлях напряду по лінії падіння води, як це робили попередні групи (**фото 6.0**) був би суттєво складнішим і небезпечнішим. Тому ми вирішили стартувати якомога правіше і далі від льодових збросів і скель, щоб поступово вийти на них. Загальний характер руху видно на **фото 6.1**.

Ділянка **R0-R1**: 20-25 м льоду до 50°, 25-30 м фірну до 30°. Станція R0 – на 2-х бурах. R1 – сніжна, пікет-льодоруб. **Фото 6.2**

Ділянка **R1-R2**: траверс вліво-вверх, крутизна до 40 гр., сніг, 50 м. R2 – сніжна, пікет-льодоруб. **Фото 6.3**.

Ділянка **R2-R3**: 30 м рельєф аналогічний попередній мотузці, далі льодовий виступ, який обходимо ліворуч; ще 15 м фірно-льодового рельєфу крутизною до 50-55 гр. R3 на бурах.

Ділянка **R3-R4**: траверс фірнового схилу наліво, потім ліворуч-вверх, крутизна до 45 гр. R4 на 2-х бурах (до льоду копаємо 15-20 см фірну).

Ділянка **R4-R5**: 15-20 м крутого льоду до 45 гр. Далі схил стає більш пологим, а рельєф змінюється на сніжний (30-35 м). R5 – два бури. **Фото 6.4.**

Ділянка **R5-R6**: сніжно-фірновий траверс вверх-ліворуч, крутизна до 30 гр., 50 м. R6 – сніжна (льодоруб, пікет).

Ділянка **R6-R7**: сніжно-фірновий схил крутизною до 35-40 гр., через 40 м виходимо на сніжну велику полицю (перед бергшрудом), ще 5 м по полиці і робимо станцію. R7 – сніжна, 2 льодоруби, хороша рівна полка.

На сьому мотузку піднялись в 14:00, тут збираємося і робимо перекус

Ділянка **R7-R8**: 15-20 м пологого сніжного схилу, далі переходимо бергшруд (обходимо праворуч по х. р.) по сніжному містку, 1 м треба підлізти вверх, технічно не складно, але складно фізично. Ще 10-15 м сніжного схилу і 15 м перехід ліворуч по жорсткому фірно-льодовому схилу крутизною 45 гр. R8 – сніжна (пікет, горизонтальний льодоруб). **Фото 6.5.**

Ділянка **R8-R9**: сніжно-фірновий схил, крутизною 35-40 гр., 50 м. R9 – сніжна (2 льодоруби). **Фото 6.6.**

Ділянка **R9-R10**: траверс ліворуч по х. р. сніжного схилу, крутизна 30-35 гр., 50 м. R10 – сніжна (пікет, горизонтальний льодоруб). **Фото 6.7.**

Ділянка **R10-R11**: 35 м сніжного схилу, крутизна до 35-40 гр. Далі льодовий пологий схил, до 15-20 гр., 25 м. R11 – 3 бури. Верхня станція майже на перевальній сідловині.

Від неї до сідловини спуск 5 м по сніжному схилу (на особистій техніці). 17:50 всі піднялись на перевал (**фото 6.8, 6.9**). Висота по GPS 4816 м. Перевальної записки не знаходимо, однак будуємо невеликий тур і лишаємо свою. Ми вийшли набагато правіше, від попередніх груп. На цьому гребні наш тур буде вже четвертим окремим туром, т.як. багато груп виходять на гребінь в залежності від снігової обстановки з обох боків від перевалу. Наша перевальна сідловина є доволі зручним місцем, тут можна поставити палатки в мульді. Вода зі сніжника. На схід йде доволі гострий розвалений гребінь. Склі пластинчасті з доволі утрудненою страховкою. На захід йде підйом на вершину.

В 18:10 почали спуск.

Ділянка **R12-R13**: На спуск 1 мотузка по зруйнованим скелям до 60 гр., багато живого сланця (**фото 6.10, 6.11**). Станція R12 навколо скельного виступа. 40 хв – тех. робота групи на дюльфер.

Далі траверсом щільною групою спускаємося до льодовика (**фото 6.12**). Судячи з аналізу всього схилу найкраще підніматись на гребінь або майже біля вершини, що є ближньою до пер. Ворота Нури 2А, і потім спускатись тим шляхом, як ми піднімались. Також з льодовика на гребінь перевалу Нура є вихід у найправішій його частині. Але при цьому на спуску можна втрапити в льодові зброси. Тому ми рекомендуємо перший варіант проходження в зворотньому напрямку, який на спуску співпадає з нашою лінією підйому.

Льодовик спочатку відкритий. Коли стає закритим, виходимо на ліву морену і продовжуємо рух нею. В 20:30 стаємо на ночівлю на лівій моренні льодовика (**фото 6.13**). Висота 4420 м. ЧХЧ спуску (пішки, без технічної роботи) – 1 год 20 хв.

На фото 6.13 також видно, що в даний період льодопад, який веде на пер. Нура Верхній 3А дуже розірваний і тому його проходження буде складніше, ніж описано першопрохідцем Лебедевим.

Координати ночівлі: N 39°31'20.86" E 73°42'33.09"

Фото 5.1. Перехід через дол. Кизил-Су

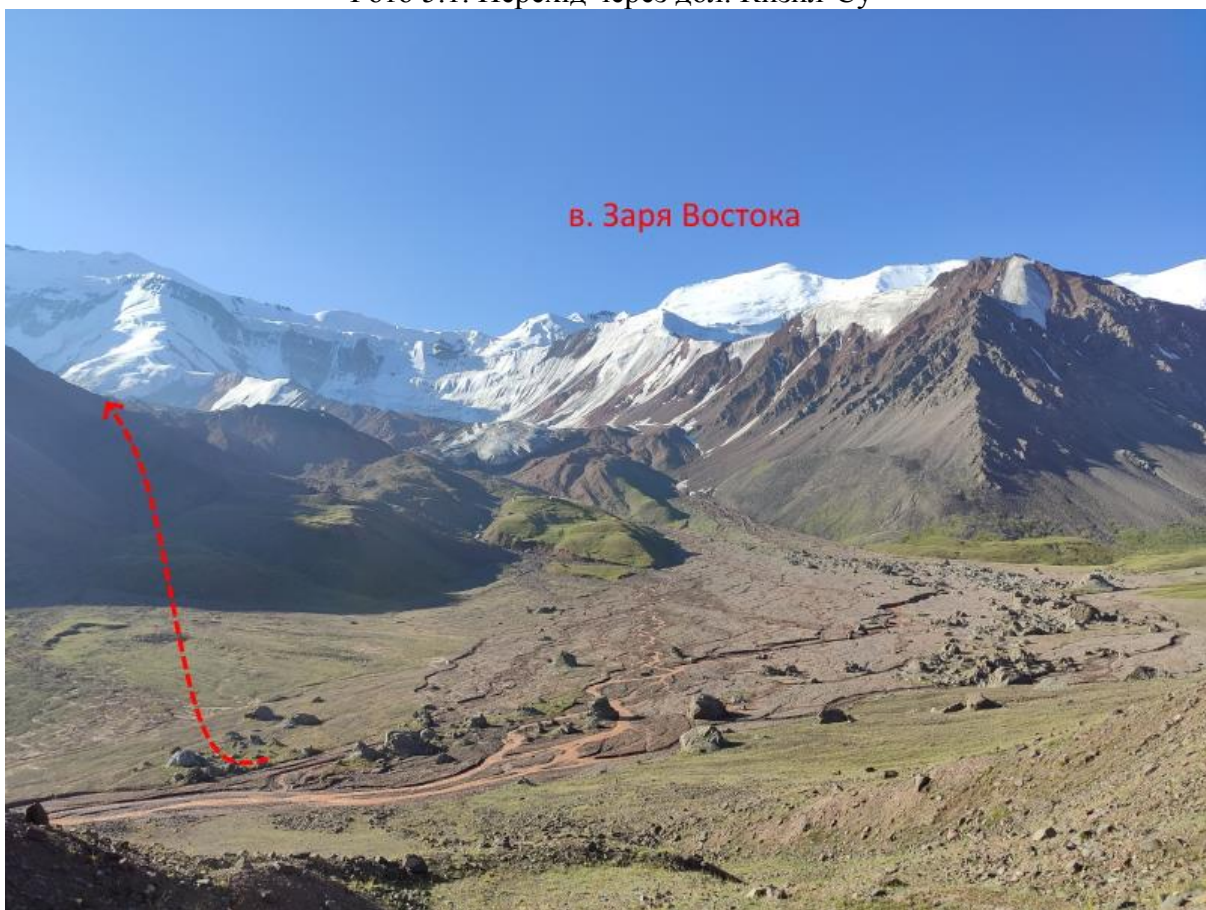

Фото 5.2. Правий борт дол. Кизил-Су, її приток з під пер. Нура та п. Заря Востока

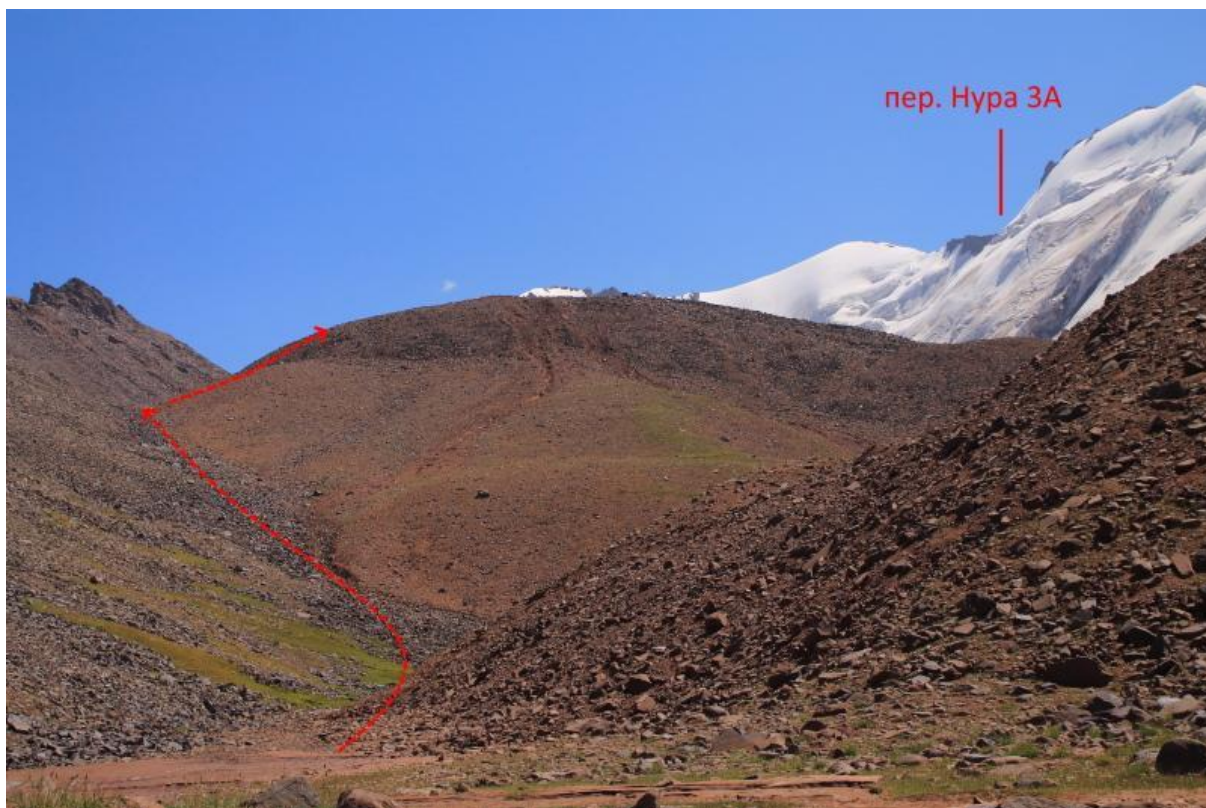

Фото 5.3. Підйом осипним схилом

Фото 5.4. М. н. 5 та вид на пер. Нура

Фото 6.0. Кондиції перевалу в попередні роки. Ворожищев, 2007рік

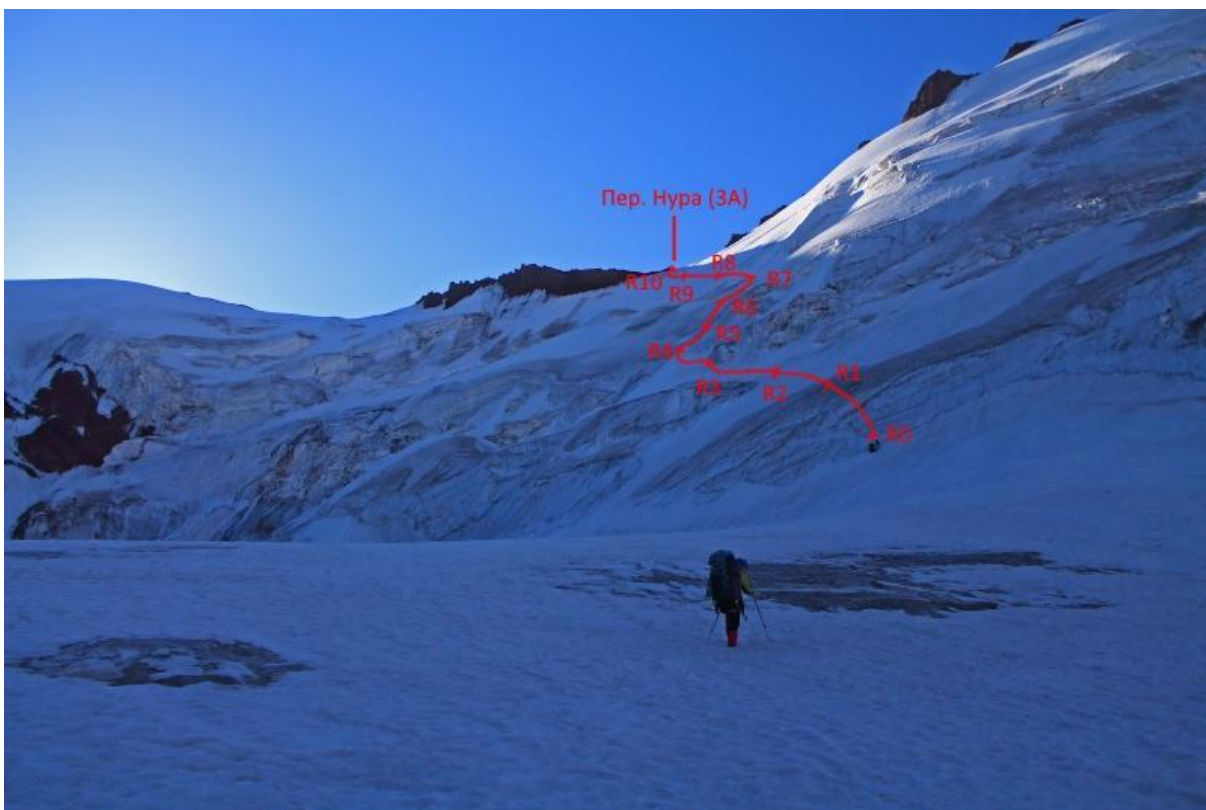

Фото 6.1. Підйом на пер. Нура

Фото 6.2. Перша мотузка підйому на перевал

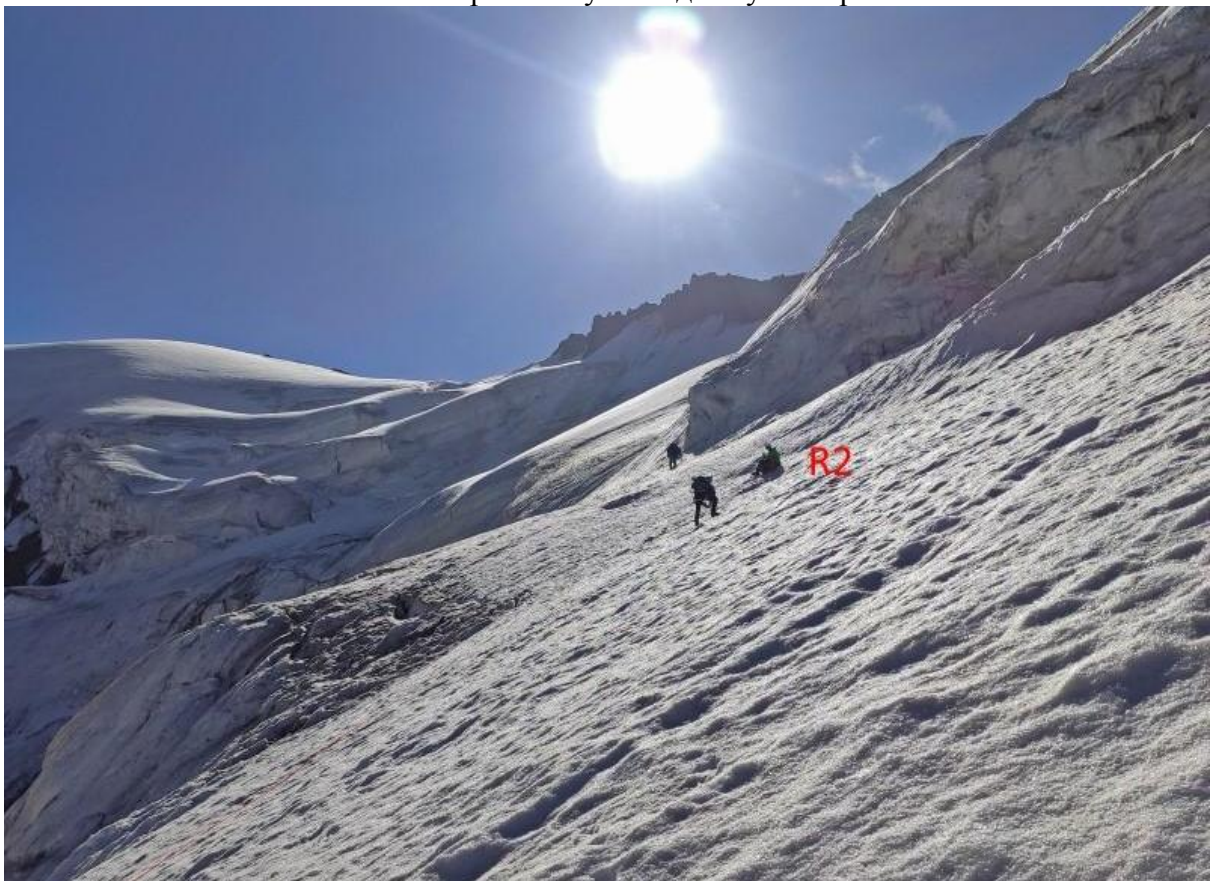

Фото 6.3. Характер підйому льодовим схилом

Фото 6.4. Жумарінг. 5-та мотузка

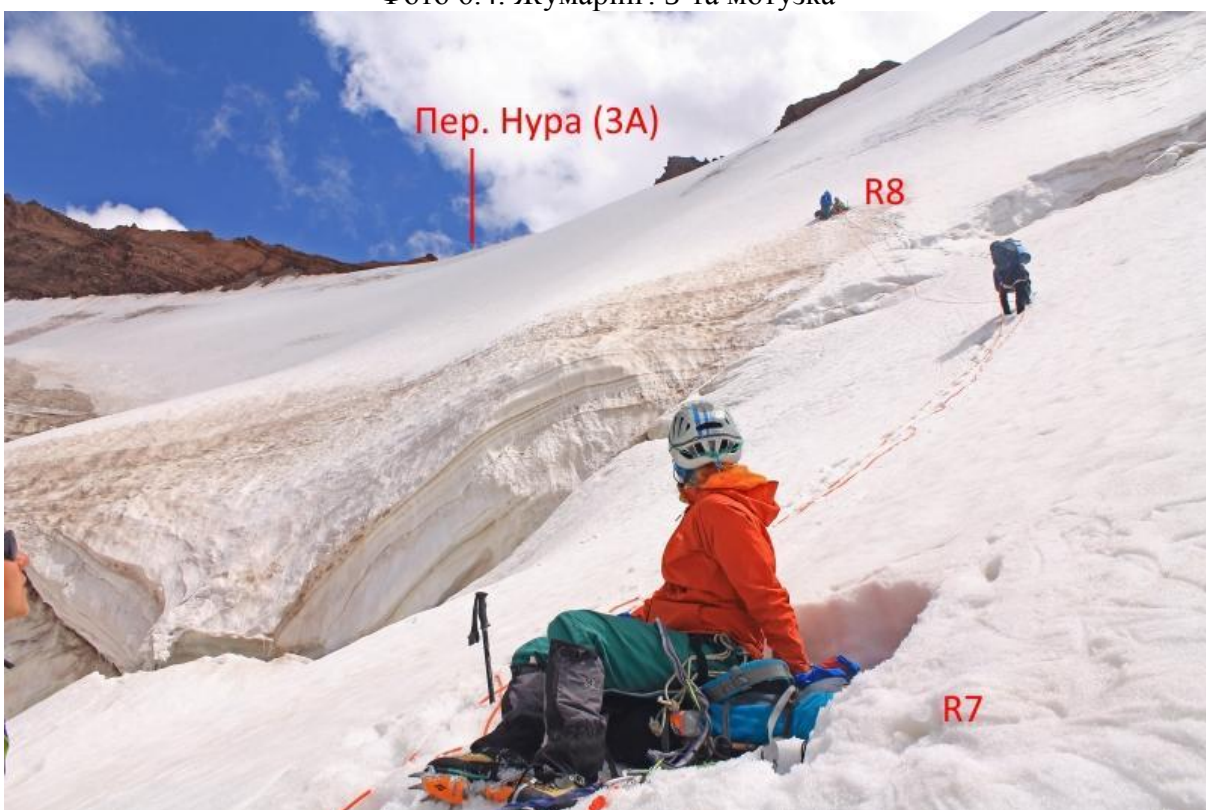

Фото 6.5. Перехід через бергшрунд

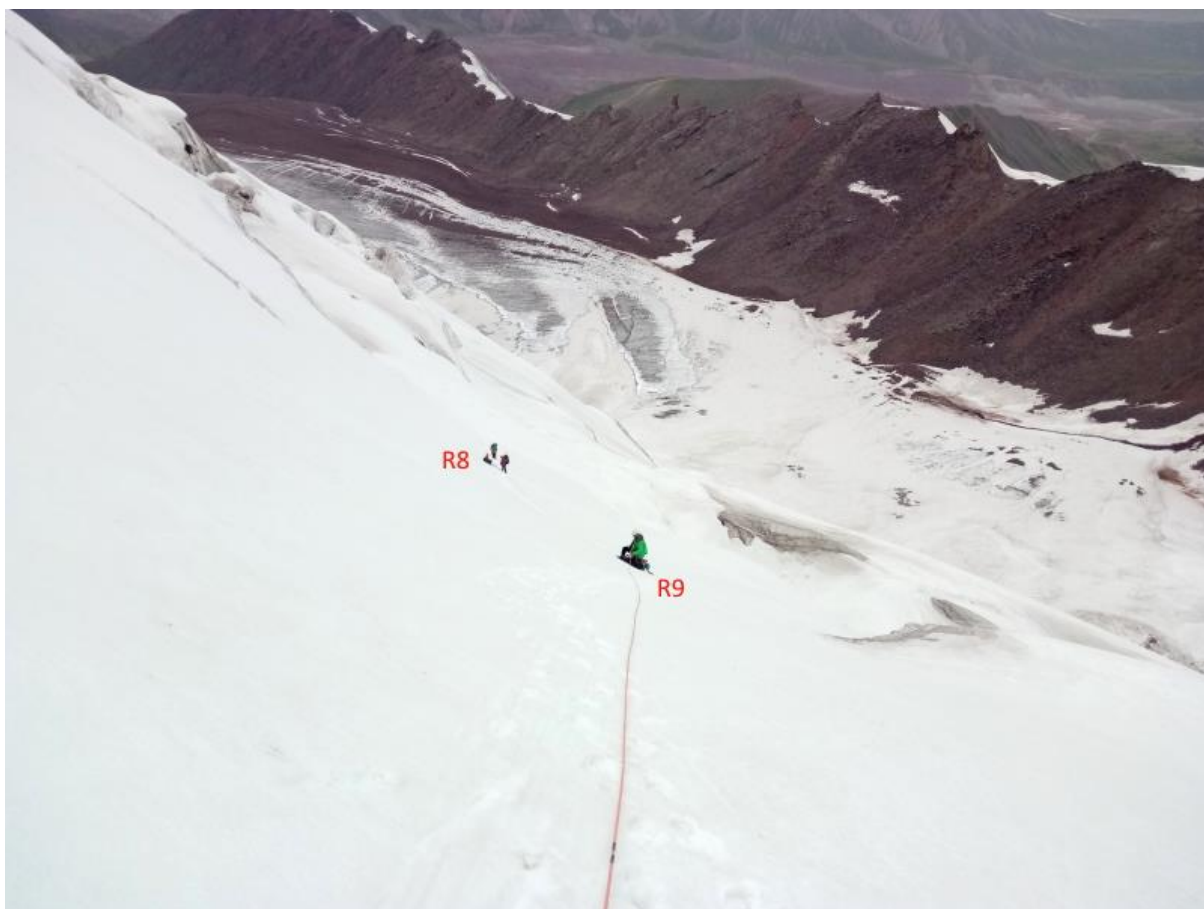

Фото 6.6. Мотузка 9, вид сверху

Фото 6.7. Мотузка 9, вид снизу та перевальний злет

Фото 6.8. Перевальна сідловина Нури

Фото 6.9. Група на перевалі, фото в сторону долини Нура.

Фото 6.10. Спуск з перевалу, рух першого учасника

Фото 6.11. Спуск з перевалу: одна мотузка дюльфера

Фото 6.12. Характер спуску з перевалу

Фото 6.13. Місце ночівлі

першопроходження пер. Палець, 1А (4443м)

Район	Хребет, масив	Які долини розділяє	Назва (рекомендована), при необхідності, що означає	Висота (м)	Координати (WGS-84)	Категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Паміро-Алай	Алайський	л. під пер. Нура та л. під п. Чорний	Палець – в зв'язку з характерною скалою орієнтиром	4443	N 39°31'24.17" E 73°42'38.67"	1А	-	-

День 7. 09.08

Спали до 8 години. Виходимо не поспішаючи, так як сьогодні по плану короткий перехід і день відпочинку. По плану в нас було спустись вниз до закінчення відрогу і піднятись в сусідню ще не хожену долину. Але зранку зробили розвідку і знайшли можливість відрог не обходити через долину, а перевалити майже відразу до необхідного льодовика. Тим самим скорочуючи собі день на як мінімум 2 переходи. Набираючи та скидаючи при цьому 400 метрів.

Тому вийшовши о 12й, за 20 хв підіймаємось на перевал, по доволі крутому конгломерату, місцями до 30°, ліворуч від характерного скельного пальця (**фото 7.1, 7.2**). З сідловини траверсом по мілкому конгломерату місцями до 35° за 20 хв спускаємось траверсом на льодовик. (**фото 7.3, 7.4**)

Сам перевал є типовим коротким обхідним варіантом складністю 1А. І може використовуватись для зменшення роботи по переходу з однієї долини до іншої. Координати сідловини:

Вийшовши на льодовик за 35 хв переходимо через нього (здебільшого відкритий, іноді припорошений снігом, однак тріщин майже немає, а які є, легко ідентифікувати) на ліву морену, де стаємо на ночівлю, висота 4520 м (**фото 7,3 7.6**).

Координати ночівлі: N 39°31'57.28" E 73°42'12.15".

Фото 7.1. Підйом на відрог та м. н.

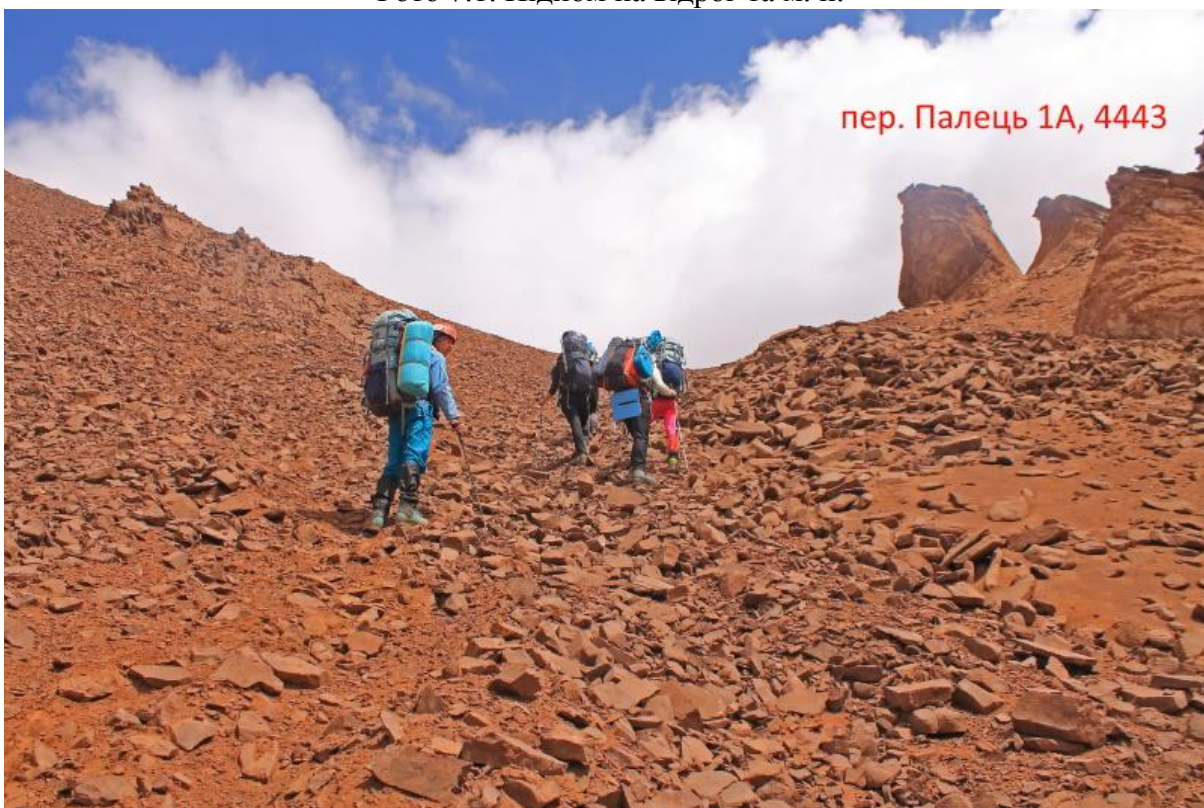

Фото 7.2. Підйом осипним схилом

Фото 7.3. Вид на пер. Янчик та пік Чорний

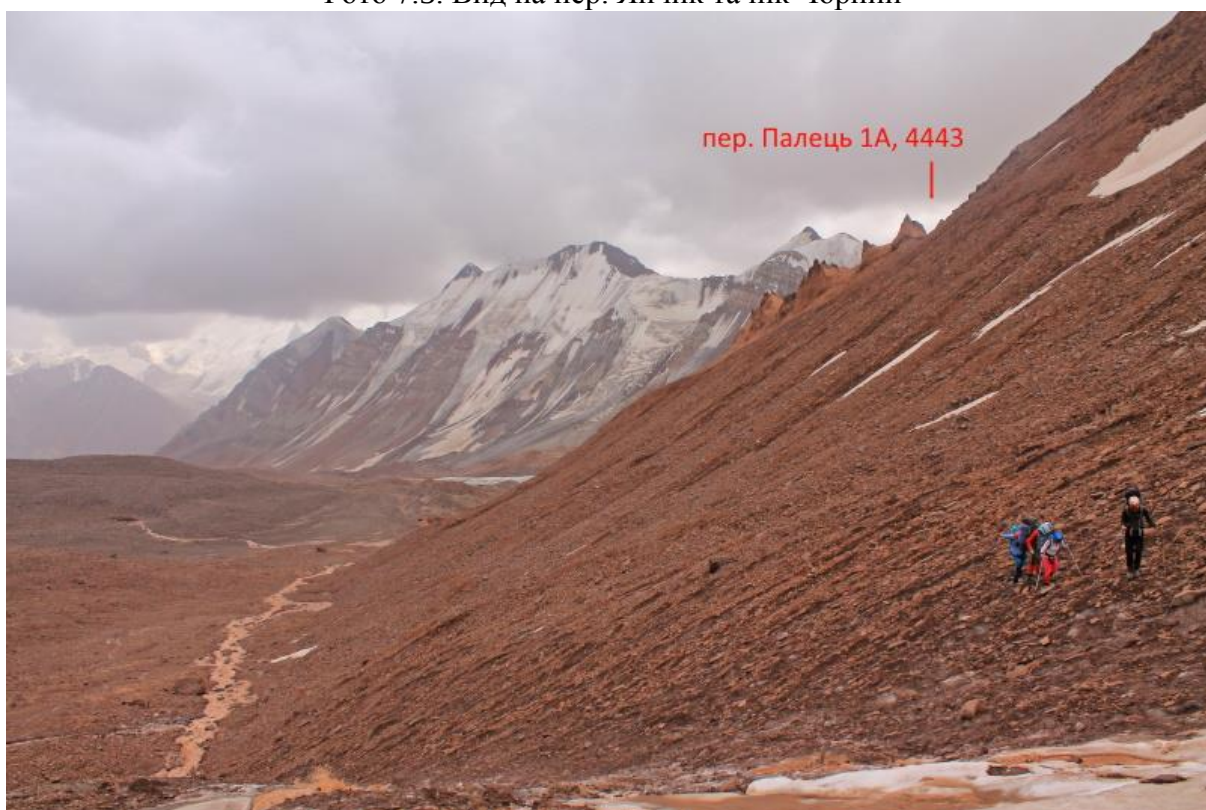

Фото 7.4. Траверс осипного схилу (спуск з відрого до льодовика)

Фото 7.5. Місце ночівлі на правій морені льодовика

першопроходження пер. Янчик, 2Б (4780 м)

Район	Хребет, масив	Які долини розділяє	Назва (рекомендована), при необхідності, що означає	Висота (м)	Координати (WGS-84)	Категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Памір	Заалайський	Кизил-Суу, Нура	Янчик*	4780	N 39°32'33.70" E 73°41'52.20"	2Б	-	-

* - невеличкий опис про те, хто такий Янчик дивись після додатків на сторінці 136.

1. Загальний час проходження: 6 год 10 хв.
2. Затрачено часу на підйом: 1 год 50 хв, перепад висот: + 260 м.
3. Затрачено часу на спуск: 4 год 20 хв, перепад висот: - 960 м.
4. Рух з одночасною страховкою: 3 год 10 хв, з перильною: 1 год 30 хв.
5. Організовано пунктів самостраховки: 4.

6. Характеристики ключових частин підйому та спуску за ділянками:

Ділянка шляху (від і до)	Загальний час проходження (год:хв)	довжина (км)	крутиз на (град.)	Перепад висот (м)	Характер рельєфу	Характеристика руху зі страховкою				Кількість організованих точок страховки
						самостраховкою	одночасною	змінною	перильною	
Підйом від льод. (м.н.) до сідловини	1 год 50 хв	4,2	до 50	+260 / -50	Закритий льод., фірновий злет (20 м, 50 гр)	-	1 год 50 хв	-	-	-
Спуск з перевалу до поч. осипного схилу	2 год 47 хв	1,2	до 60	-380 м	Льод (50 гр.), закритий льод., жандарми	-	55 хв	20 хв	1 год 30 хв	4

Логіка вибору перевалу для проходження: В гребні піку Чорний є тільки один хожений перевал, а саме пер. Чорний, 2Б, що був пройдений Лебедевим. Нам показалось логічним зробити невелике кільце з першопроходом по гребню, щоб збільшити можливості для проведення походів 4 к. с. Назвали перевал Янчик в честь нашого одноклубника – Олексія Янчика. Пер. Янчик логічно з'єднує дол. Нура та Кизил-Су і є альтернативою існуючим Нура та Ворота Нури, та пер. Чорний, які мають категорії 3А, 2А та 2Б відповідно.

Опис сходження на перевал та картографічний матеріал:

День 8. 10.08

Виходимо в 7:40, відразу в зв'язках, рух на північний захід в цирк перевалу (фото 8.2). Льодовик пологий, закритий, без тріщин. Зранку підморожений фірном. За 1 год 33 хв піднімаємося на перевальну сідловину (фото 8.3). Перевальний взліт – крутий фірновий схил до 50 гр. (20 м), з невеличким карнизом зверху. Тут збираємось і робимо перепочинок (фото 8.4). Види карколомні. Завдяки не крутому перегибу не видно схилів нижче і тому здається, що стоїш на обриві.

Намиливувавшись йдемо 17 хв по гребню вверх, до невеличкого скельного виходу (**фото 8.5, 8.6**). Тут бачимо, що в нас є два варіанти, або продовжуват рух до в. 4892, де прийдеться ще вішати 1- 2 мотузки на підйом, і потім по доволі крутому до 65° мікстовому гребеню спускатись до виположування, або вішати навскоси до виположування від цього місця. Тому робимо тур тут, залишаємо записку, і в 10:00 починаємо спуск. Загальний характер руху на **фото 8.1**.

На спуск вішаємо 3 мотузки дюльфера, всі вниз-ліворуч по х. р. Крутизна схилу до 55 гр. Спускались під кутом 45° до схилу, було доволі складно на такій крутизні, але необхідно було вийти на пологу ділянку.

Ділянка **R0-R1**: дюльфер по діагоналі (вниз і ліворуч), фірно-льодовий схил близько 50-55 гр., 50 м. Станція R0 – скельний виступ, петля, останній – на шматку репшнура.

Ділянка **R1-R2**: аналогічна мотузці **R0-R1**, 45 м. R1 – 2 бура, останній – на петлі Абалакова. R2 – 3 бура, останній – на петлі Абалакова. (**фото 8.7**)

Ділянка **R2-R3**: ще 25 м аналогічного рельєфу, далі переходим через бергшрунд (по сніжному містку), 20 м сніжного схилу 30-40 гр. R3 – сніжна (пікет, льодоруб). (**фото 8.8, 8.9**)

Тут зв'язуємо і спускаємось з одночасною страховкою. Через 250 м спуску (30-35°) доходимо до перших скель, біля яких є мульда, в якій збираємось всі, перекушуємо.

В 12:50 продовжуємо рух вниз гребнем. Йдемо з о/с, по дорозі проходимо 4 коротких жандарми (середина **фото 8.11, фото 8.12, 8.13**), 10-15 м кожен, їх проходимо з перемінною страховкою. Два жандарми проходимо лазінням по скелях (крутизна до 70 гр., лазання просте П- - П+ категорії), ще 2 обходимо праворуч по х. р. по льодовому схилу (50-60 гр.), рухаючись на 3 такта (теж з попеременною страховкою). В 13:50 виходимо на скельний гребінь, тут розв'язались, зняли кішки. Всього технічна робота зайняла 3 год 50 хв загального часу. Гребінь на спуск ще ходибельний, простий I – II- категорії. Пройшовши ще 150 метрів по суто скельному гребню вирішуємо в одному з місць, де осип підходить майже до гребня спускатись. В інших місцях з гребня були 10-20м зкиди, під якими вже був осип. Координати початку спуску: N 39°32'41.33" E 73°41'20.65". Загалом спустись можна і нижче. Але повністю пройти гребінь до пер. Ячий 1А не вийде, так як в нижній частині його пересікає пояс скель.

Крутизна схилу до 45°, осип середня та мілка, дуже багато живого каміння (**фото 8.14 – 8.16**). Нижче осип стає більш пологим і змінюється приємним «фанським ліфтом». За 30 хв спускаємось в долину. Робимо обід на морені біля льодовику, та струмка води.

По дорозі до пер. Едельвейс зліва роздивились сідловину та льодовик. Гарний варіант першопроходження для наступних груп. Сідловина перевалу знаходиться якраз навпроти пер. Нура. Оцінка перевалу 2А-2Б. Координати сідловини: N 39°31'56.83" E 73°40'51.99" (**фото 8.18**)

Фото 8.1. Загальний вид перевалу Янчик та характер руху визначною строною

Фото 8.2. Рух закритим льодовиком, підйом на пер. Янчик

Фото 8.3. Підйом на перевальний злет

Фото 8.4. Група на перевалі

Фото 8.5. Гребінь на перевалі

Фото 8.6. Підіймаємось до скель, звідти вниз дюльфером

Фото 8.7. Дюльфер, друга мотузка

Фото 8.8. Третья мотузка спуска, дюльфер через закрытый бергшнунд

Фото 8.9. Мотузка 3, вид знизу

Фото 8.10. Далі рухаємось в зв'язках

Фото 8.11. Загальний вид спуску з перевалу (технічна частина)

Фото 8.12. Перехід через жандарм

Фото 8.13. Ще один жандарм, вид зверху. Місце початку спуску.

Фото 8.14. Спуск в дол. та пер. Едельвейс (1А)

Фото 8.15. Спуск з пер. Янчик (ділянка осипу)

Фото 8.16. Спуск осипним схилом

Фото 8.17. Вихід на виположування та шлях спуску

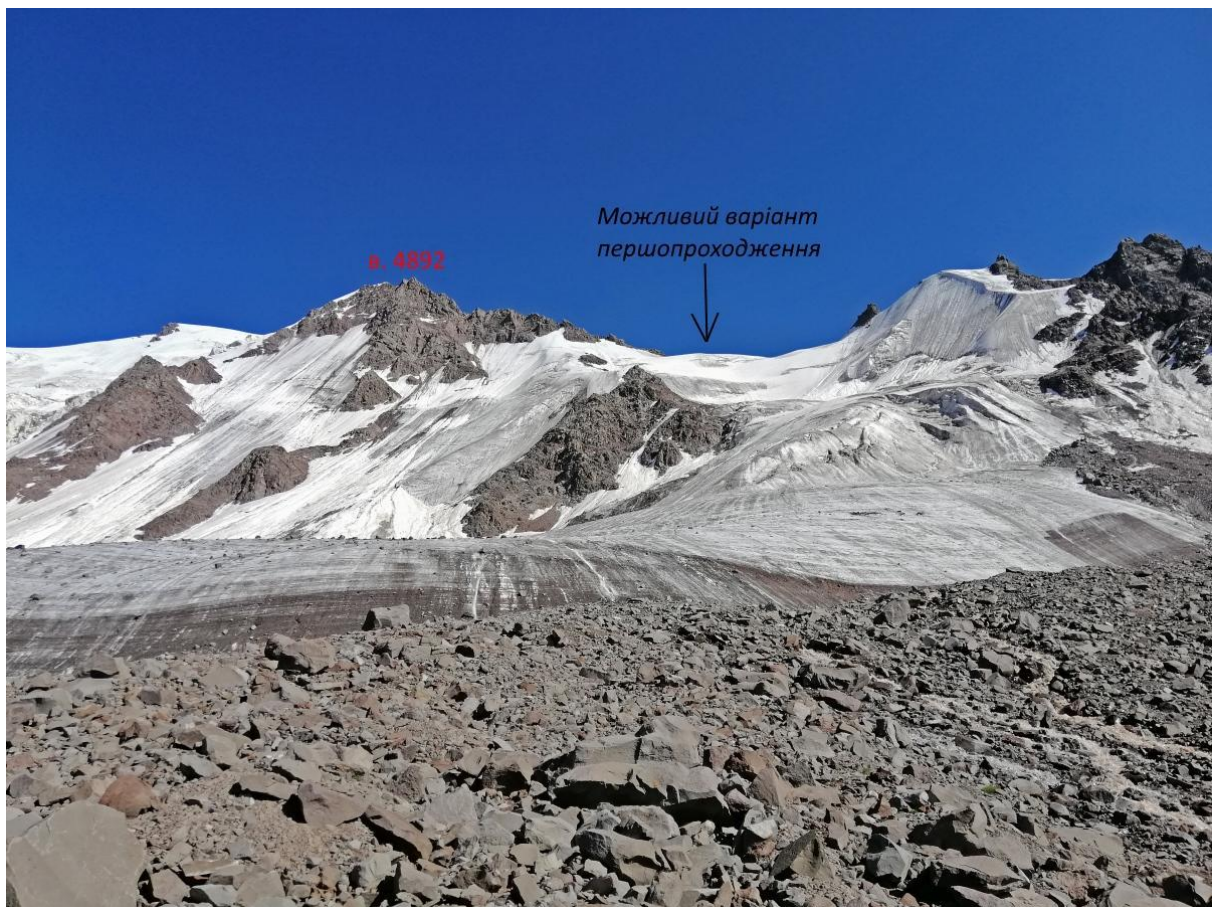

Фото 8.18. Можливий варіант першопроходження

першопроходження пер. Едельвейс, 1А (4093 м)

Район	Хребет, масив	Які долини розділяє	Назва (рекомендована), при необхідності, що означає	Висота (м)	Координати (WGS-84)	Категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Памір	Заалайський	-	Едельвейс	4093	N 39°31'32.67" E 73°41'10.87"	1А	-	-

1. Загальний час проходження: 1 год 55 хв.
2. Затрачено часу на підйом: 0 год 55 хв, перепад висот: + 273 м.
3. Затрачено часу на спуск: 1 год 00 хв, перепад висот: - 373 м.

Опис сходження на перевал:

Невеликий перевал по дорозі в долину, - найбільш логічне місце перетину гребня в напрямку перевалу Транспортний, також є логічним продовженням руху після проходження пер. Ячий (1А). Знаходяться між вершинами 4467 та 4265, по характеру підйому відповідає категорії 1А, відповідно вирішили назвати даний перевал. На сідловині багато квітів, в т. ч. едельвейсів, звідси і назва. Загальний вид на перевал зі сторони підйому гарно видно на фото 8.14.

В 16:20 починаємо рух в напрямку перевальної сідловини, характер – трав'янисто-осипний схил до 30 гр. Перевальний взліт – здебільшого мілка осип (фото 8.19). Висота 4093 м. Підйом зайняв 55 хв. В 17:15 група в повному складі була на перевалі (фото 8.20).

Спуск з перевалу – пологий трав'янистий схил, спускаємось вздовж невеликого сухого струмка лівим бортом долини, на захід. Останні 200м спуску помірно крутий (до 25°) трав'яний зкид до річки в кармані правобережної морени (фото 8.21). До якої спускаємось за 50 хв.

Вирішуємо тут ставати на ночівлю, так як вже доволі пізно, вода в річці висока, і як би не хотілось дійти до заброски, краще відпочити ніж йти далі.

Координати ночівлі: N 39°32'10.79" E 73°38'36.71".

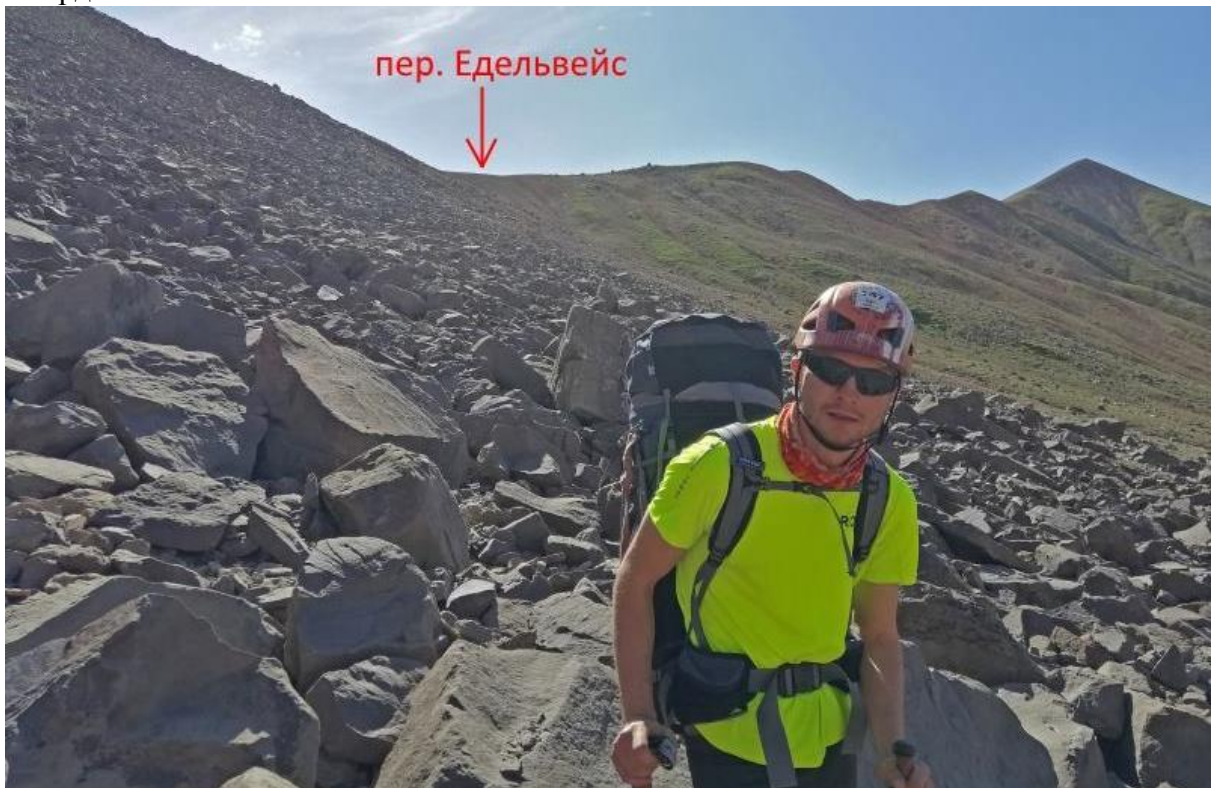

Фото 8.19. Керівник походу та пер. Едельвейс позаду

Фото 8.20. Група на пер. Едельвейс

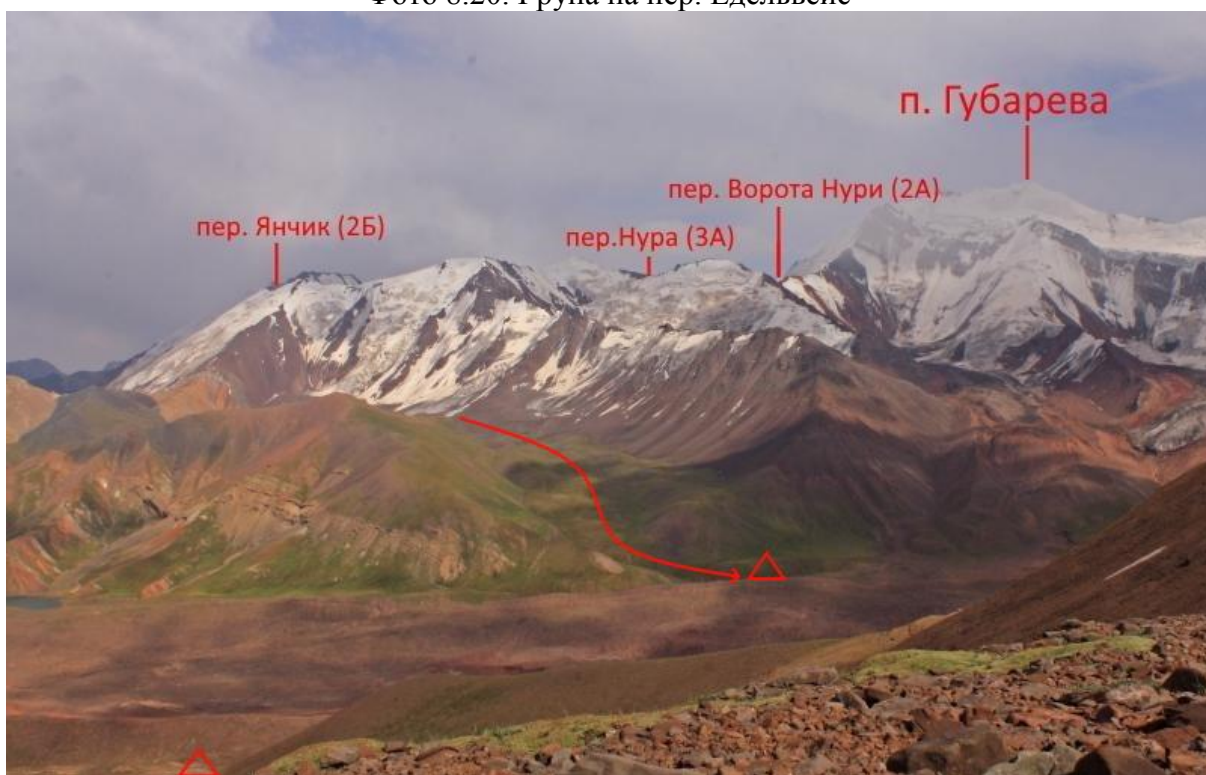

Фото 8.21. Панорамний вид на пер. Янчик, пер. Нура, п. Губарева
(фото з пер. Транспортний)

пер. Транспортний, 1А (4200 м)

Район	Хребет, масив	Які долини розділяє	Назва (рекомендована), при необхідності, що означає	Висота (м)	Координати (WGS-84)	Категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Памір	Заалайський	Кизил-Суу, Алайська	Транспортний	4200	N 39°32'51.22" E 73°36'42.05"	1А	-	-

1. Загальний час проходження: 2 год 20 хв.
2. Затрачено часу на підйом: 1 год 55 хв, перепад висот: + 450 м.
3. Затрачено часу на спуск: 25 хв, перепад висот: - 150 м.

День 9. 11.08

В 8:45 виходимо з табору, майже відразу бродимо Кизил-Су з правого берега на лівий. Та шляхом, яким ми вже ходили пересікаємо льодовик Кизилсу. За годину доходимо до місця, де залишили заброску. Тут робимо «напівднювку», перебираємо речі з закидки, пакуємось, відпочиваємо.

В 14:00 виходимо в напрямку перевала Транспортний (**фото 9.1, 9.2**). Характер підйому: осипний, до 25°. Перевальний взліт – мілка осип, фізично важко йти. Перед перевалом 2 невеликі сніжинка, проходимо поміж ними (**фото 9.3**). В 16:05 піднялись на перевал (1 год 50 хв ЧХЧ) (**фото 9.4**). Висота 4200 м.

На перевалі тур, знімаємо записку групи туристів з Москви від 2012-го року.

На **фото 9.3** добре видно загальний шлях проходження від пер. Янчик до пер. Транспортний та м. н. 9.

Спуск: пологий осипний. Йдемо траверсом осипного схилу в напрямку хребта з перевалом Сніжна Полоска, не сильно зкидаючи висоту. За 25 хв спускаємось до невеликої річечки, на старих кінцевих моренних валах. На березі вирівнюємо місце під шатер. **Фото 9.5** – загальний вид спуску з перевалу.

Координати ночівлі: N 39°32'51.85" E 73°35'57.29".

Фото 9.1. Підйом на пер. Транспортний

Фото 9.2. Характер підйому, рух по осипному схилу

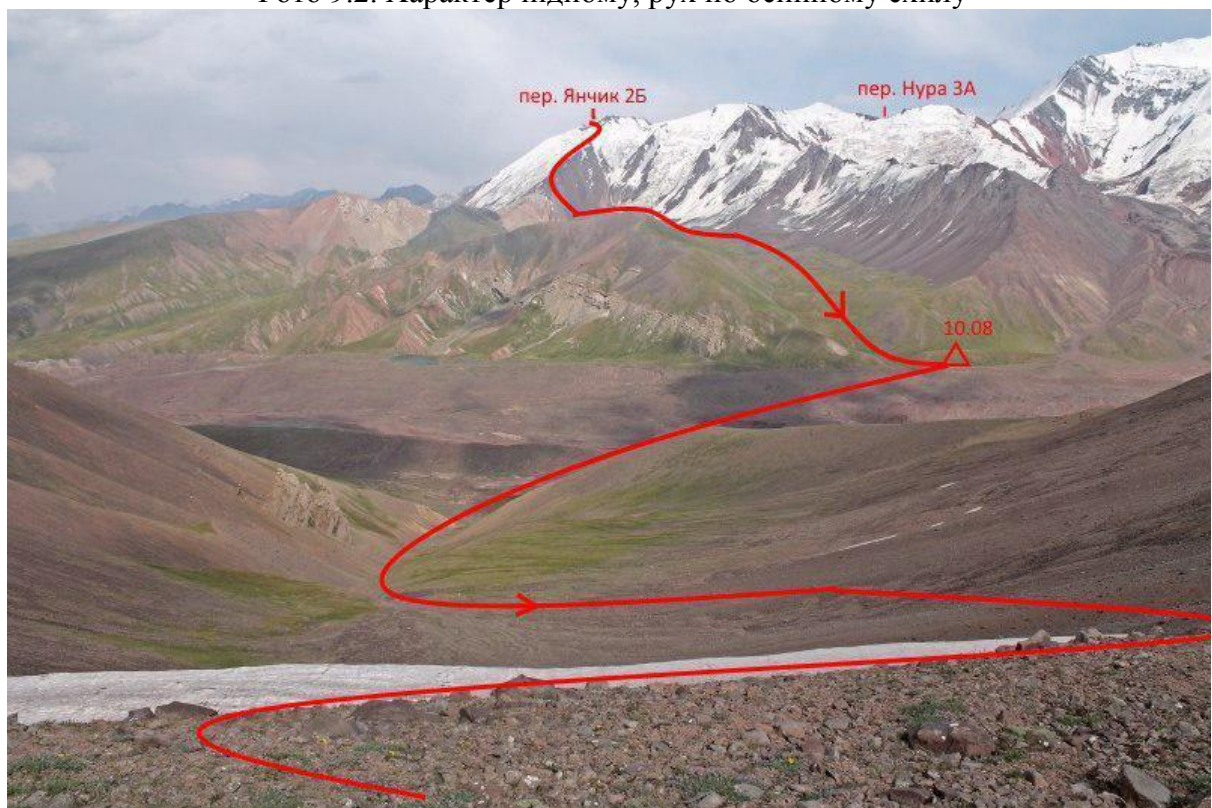

Фото 9.3. Вид на дол. Кизил-Су та пер. Янчик

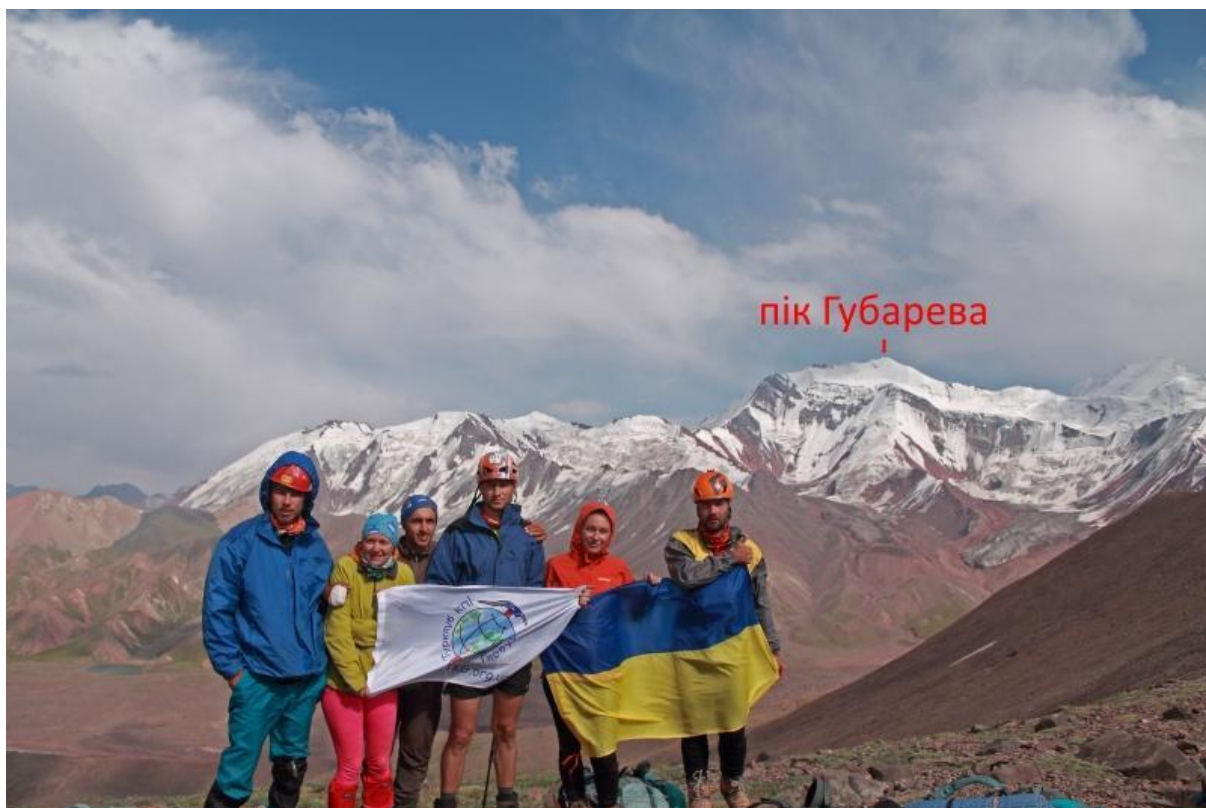

Фото 9.4. Група на пер. Транспортний

Фото 9.5. Спуск з пер. Транспортний

першопроходження пер. Сніжна Полоска Верхній, 1Б (4280 м)

Район	Хребет, масив	Які долини розділяє	Назва (рекомендована), при необхідності, що означає	Висота (м)	Координати (WGS-84)	Категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Памір	Заалайський	-	Сніжна Полоска Верхній	4833	N 39°32'38.62" E 73°35'19.21"	1Б	-	-

1. Загальний час проходження: 4 год 10 хв.
2. Затрачено часу на підйом: 1 год 45 хв, перепад висот: + 230 м.
3. Затрачено часу на спуск: 2 год 35 хв, перепад висот: - 230 м.
4. Рух з одночасною страховкою: - , з перильною: - ; з с/с: ~ 1 год.
5. Організовано пунктів самостраховки: -.

6. Характеристики ключових частин підйому та спуску за ділянками:

Ділянка шляху (від і до)	Загальний час проходження (год:хв)	довжина (км)	крутизна на (град.)	Перепад висот (м)	Характер рельєфу	Характеристика руху зі страховкою				Кількість організованих точок страховки
						самостраховкою	одночасною	змінною	перильною	
Підйом до Сідловини	1 год 45 хв	2,6	до 45	+230	Осипний схил	-	40 хв	-	-	-
Спуск до дол. л. Кичкису сх.	2 год 35 хв	5,6	до 40	-230 м/ +50 м	Осип	-	20 хв	-	-	-

Опис сходження на перевал та картографічний матеріал:

По першочерговому плану ми мали йти перевал Сніжна полоска, який знаходиться на тому ж відрозі, що й пройдений перевал, однак північніше і значно нижче, між вершинами 4168 та 4309. Пройдений перевал, - Сніжна полоска верхній, знаходиться між вершинами 4309 та скельним піком відрозу вершини 4629. Дана сідловина є більш логічним варіантом, так як загальний перепад висоти та кілометраж набагато менший ніж шлях через пер. Сніжна полоска (1А). Особливо, якщо потім йти в напрямку перевала Карасу (2А).

День 10. 12.08

Звечора дивимось в GPS, карту і розуміємо, що ми стоїмо не біля класичного перевалу Сніжна Полоска, а набагато вище. На класичний перевал Сніжна Полоска 1А необхідно спуститись і відійти від основного хребта, піднятись на сам гребінь і потім підходити до основного хребта. Тому вирішуємо йти більш ергономічним варіантом, а саме іншим перевалом Сніжна Полоска, який спочатку ми прийняли за істинний, так як і на ньому є сніжна полоска і він найбільш логічний і близький до пер. Транспортний.

В 8:50 виходимо з бівуака та продовжуємо рух на захід (**фото 10.1**). Йдемо по морені вздовж льодовика, частково через невеликий сніжник. За 55 хв підходимо під перевальний взліт. Перевальний злет являє собою внутрішній кут між виходами скель та мілкоосипний схил, крутизною 30-40 гр., внизу крутіший, наверху пологіший. Спочатку піднімаємось по ритвинам вимитими водою на скельний контрфорс (найкрутіша частина підйому, 100м) (**фото 10.2**). Потім десь метрів 80 йдемо по контфорсу (**фото 10.3**). В кінці контфорсу траверсом виходимо до

сніжника. Перед сідловиною великий сніжник, який обходимо ліворуч. За 40 хв піднімаємось на перевал (**фото 10.4**). Залишаємо записку в побудованому турі. Висота 4280 м.

Спуск по мілко-осипному схилу, в напрямку озера – на захід / північний захід (**фото 10.5, 10.6**). Спуск приємний, крутизною до 30°, мілкий фанський ліфт. За 20 хв злітаємо на основну морену. Підйом звичайно буде набагато тяжче завдяки цьому ліфту.

Не сильно скидаючи висоту, і не спускаючись в долину (**фото 10.7**), обходимо в. 4788 траверсом. Щоб не зкидати висоту йдемо по схилам цієї вершини траверсом. Доволі круто, але воно того вартує. Після обходу виходимо на стару морену, яка прямо над озером, звідси вже добре видно в. Трон Кичкису (**фото 10.8**).

Рух по морені ускладнений постійними перелазами через чергову «моренну дюну». Осип різноманітних розмірів і здебільшого живий. Через 1 год 45 хв (хронометраж від перевальної сідловины) робимо обід на морені. Погода спекотна і гірська: вкрився від вітру – вмираєш від спеки, виліз на вітер – дубієш від холоду.

За перехід від обіду піднімаємось до гряди, яка розділяє черговий льодовик з нашим цільовим льодовиком під вершиною Трон Кичкису. Обходимо її траверсом (**фото 10.9**) і в кармані стаємо на ночівлю, на правому борті морени, в кармані. Висота ~4100м, будуємо місце під шатер, поруч чиста вода.

Координати ночівлі: N 39°32'17.04" E 73°32'55.43".

Фото 10.1. Підйом на пер. Сніжна полоска верхній, загальний вид

Фото 10.2. Характер підйому, рух осипним схилом

Фото 10.3. Вид на м. н. та пер. Транспортний

Фото 10.4. Група на пер. Сніжна полоска верхній

Фото 10.5. Спуск в напрямку озера з перевалу

Фото 10.6. Спуск з перевалу, траверсом осипного схилу

Фото 10.7. Перевали Сніжна Полоска

Фото 10.8. Вид на Трон Кичкесу

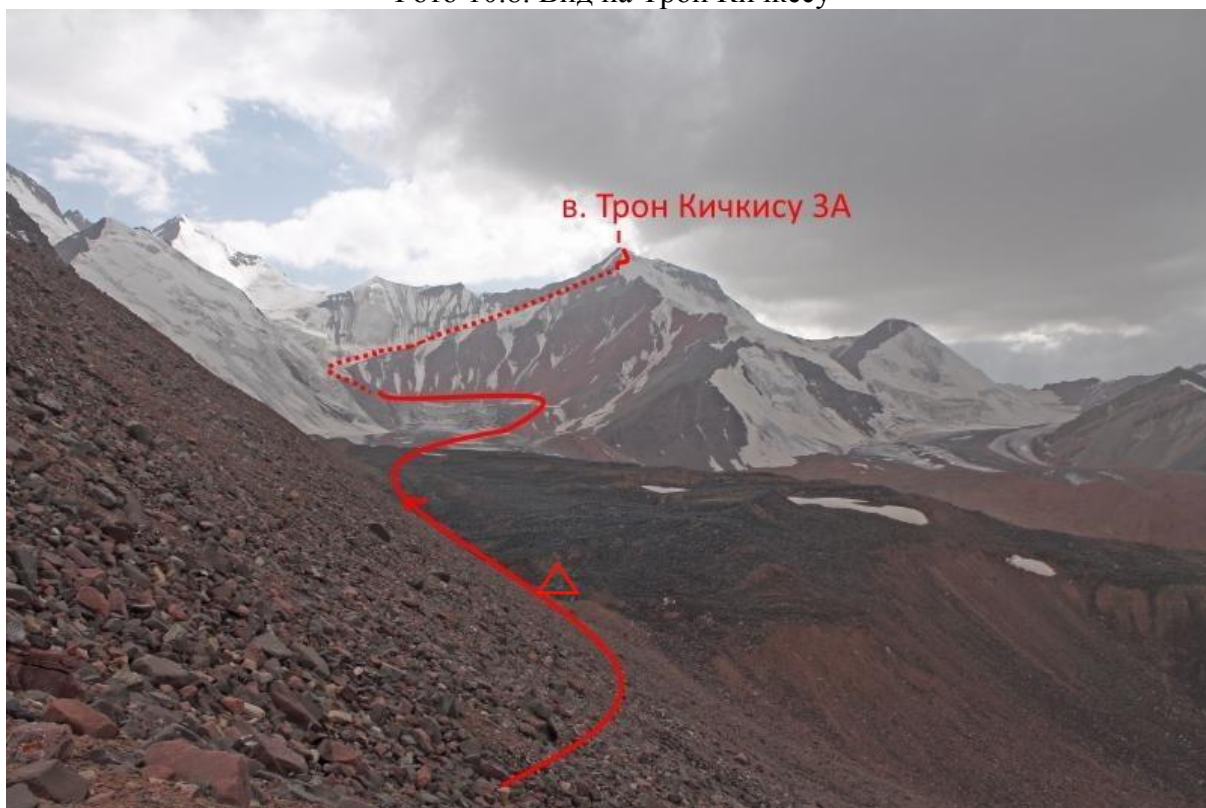

Фото 10.9. Характер підйому на в. Трон Кичкесу

траверс в. Трон Кичкесу, 3А (5339 м)

Район	Хребет, масив	Які долини рТзділяє	Назва (рекомендована), при необхідності, що означає	Висота (м)	Координати (WGS-84)	Категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Памір	Заалайський	Алайська, Кичке –Суу	Трон Кичкесу	5339	N 39°30'46.61" E 73°30'07.05"	3А	-	-

1. Загальний час проходження: 5 год 10 хв.
2. Затрачено часу на підйом: 4 год 10 хв, перепад висот: + 659 м.
3. Затрачено часу на спуск: 1 год, перепад висот: - 624 м.
4. Рух з одночасною страховкою: 3 год 20 хв, з перильною: -.
5. Організовано пунктів самостраховки: -.

6. Характеристики ключових частин підйому та спуску за ділянками:

Ділянка шляху (від і до)	Загальний час проходження (год:хв)	довжина (км)	крутиз на (град.)	Перепад висот (м)	Характер рельєфу	Характеристика руху зі страховкою				Кількість організованих точок страховки
						самостраховкою	одночасною	змінною	перильною	
Підйом від м.н. до Центр. Вершини	3 год 30 хв	2,4	до 60	+620	Осипний схил, закр. Льод.	1 год 30 хв	1 год 50 хв	10 хв	-	-
Перехід між Центр. Та Головною вершинами	40 хв	0,6	до 60	+39	Закр. Льод.	-	40 хв	-	-	-
Спуск з вершини до пер	1 год	2,4	до 60	-624 м	Закрт. Льод., осип	35 хв	25 хв	-	-	-

Опис сходження на перевал та картографічний матеріал:

День 11. 13.08

Виходимо в 8:15, спочатку йдемо по морені, а потім спускаємось на льодовик (**фото 11.2, 11.3**). Льодовик відкритий, рухаємось в напрямку лівого борту льодопад. За 1 год 25 хв підходимо під моренний вал.

Ще за 50 хв взбираємось на морену і піднімаємось по моренному гребню (**фото 11.3**) на на рівне плато льодовика, тим самим обходячи перший льодопад. Гребінь спочатку пологий (до 10 гр.), далі ділянка неприємного «живого» осипу до 20-25 гр. (все «іде»). На плато обідаємо, висота 4460м.

Зв'язавшись йдемо по простому закритому льодовику (**фото 11.4**). На повороті він розірваний, тому обходимо його сильно забираючи під схили в. 5447, розплутуємо тріщини. Вийшовши на рівне місце йдемо на місця ночівель в кармані лівобережної омбіно (**фото 11.5**). Від обіду 1 год 20 хв. Вирівнені площадки Лебедевим під наш шатер не підходять, тому рівняємо для себе іншу площадку на мілкому осипі. Вода тече в кармані омбіно. Висота 4680 м. Напроти відкривається чудовий вид на в. 5447, яка досі не пройдена. (**фото 11.7**)

Координати ночівлі: N 39°30'43.45" E 73°31'10.83"

День 12. 14.08

Прокинулись в 4 ранку, все в тумані (в хмарі). Готуємо їсти, сидимо на рюкзаках, чекаємо поки розпогодиться. До 9-ти туман не розвіявся, тому приймаємо рішення зробити «відсидку».

Після обіду час від часу хмари то розвіюються, то окутують простір навколо знову. В 16 годин вирішили зробити розвідку скельних виступів на гребні, а також, заодно, занесли мотузки на 200 м вище табору.

День 13. 15.08

Зранку погода аналогічна вчорашній: все в тумані. Але поступово хмари піднімаються і інколи проглядається все і ми розуміємо, що це не суцільна хмарність. Сидіння на одному місці набридло, тому вирішуємо зібратись, пройтись і якщо погода не розвіється, то просто перенести табір вище.

В 10:15 виходимо. Відразу від табору піднімаємось по мілкому осипу на гребінь, далі рух гребнем (пологий осипний/ скельний схил, 10 – 20°) (**фото 13.1**). За 45 хв піднімаємось до своєї «заброски», висота 4870 м.

Далі по ходу – 2 невеликі скельні гряди, обидві обходяться ліворуч по х. р. До першої гряди йшли по гребню, але обходили її знизу. Від неї по схилу 25° траверсом в початок другої гряди. Тут був сніжник, на якому прийшлось бити ступені. Далі піднімаємось по цій гряді на гребінь (**фото 13.2**). Вибирамо шлях по монолітам, щоб не йти по осипу, крутизна подекуди на виходах скель до 40°. Складність цієї ділянки І+. Далі по скельному простому гребню піднімаємось до початку сніжного гребня. Тут робимо привал, є місця для палаток. Від місця ночівлі 1 год 25 хв ЧХЧ, висота 5130 м. Тут одягаємо системи, кішки, утворюємо зв'язки.

Далі рух з о/с вздовж сніжного гребня (**фото 13.3, 13.4**), спочатку по його правій стороні, потім по лівій. Права сторона здебільшого з глибоким снігом, в той час як ліва здебільшого зфірнована і більшої крутизни. Гребінь місцями доволі крутий (до 40°), в місці перелазу на праву сторону невеликий карниз, який проходимо з п/с. Через 20 м після карнизу, виходимо на скельні виходи, по яким йдемо метрів 200 (**фото 13.5**). По їх закінченню виходимо знову на праву сторону (**фото 13.6**), по якій вже і виходимо на в. Трон Кичесу Центр. (5300 м). Від початку сніжного гребня сюди йдемо 1 год 20 хв. Тут перекус і відпочинок. Робимо тур, залишаємо записку, так як головна вершина – сніжний купол.

Продовжуємо рух з о/с в напрямку головної вершини (**фото 13.7, 13.8**) пологим гребнем з невеликим перепадом висоти, по дорозі переходимо пару тріщин з п/с. Перехід 40 хв. В 16:15 група на головній вершині (**фото 13.9**).

Спуск на південь спочатку по сніжному гребені, рух з о/с (**фото 13.10**). Далі по сніжному схилу в обхід більш крутого скельного гребеня. Крутизна схилу до 30°. Спускаємось максимально вниз по снігу, так як дуже комфортно, потім виходимо знову на сипуху і по ній спускаємось на гребінь. Загальне фото цієї ділянки спуску на **фото 13.11**. На горизонтальному гребені були через 40 хв, розв'язуємося. Далі рух спочатку по гребню ще 200м, потім спуск з с/с по мілко-осипному схилу, крутизною 25 гр (**фото 13.12, 13.13**). За 30 хв спускаємось до льодовика. Вирівнюємо місце під шатер на правій морені льодовика, висота 4715 м. Погода ідеальна.

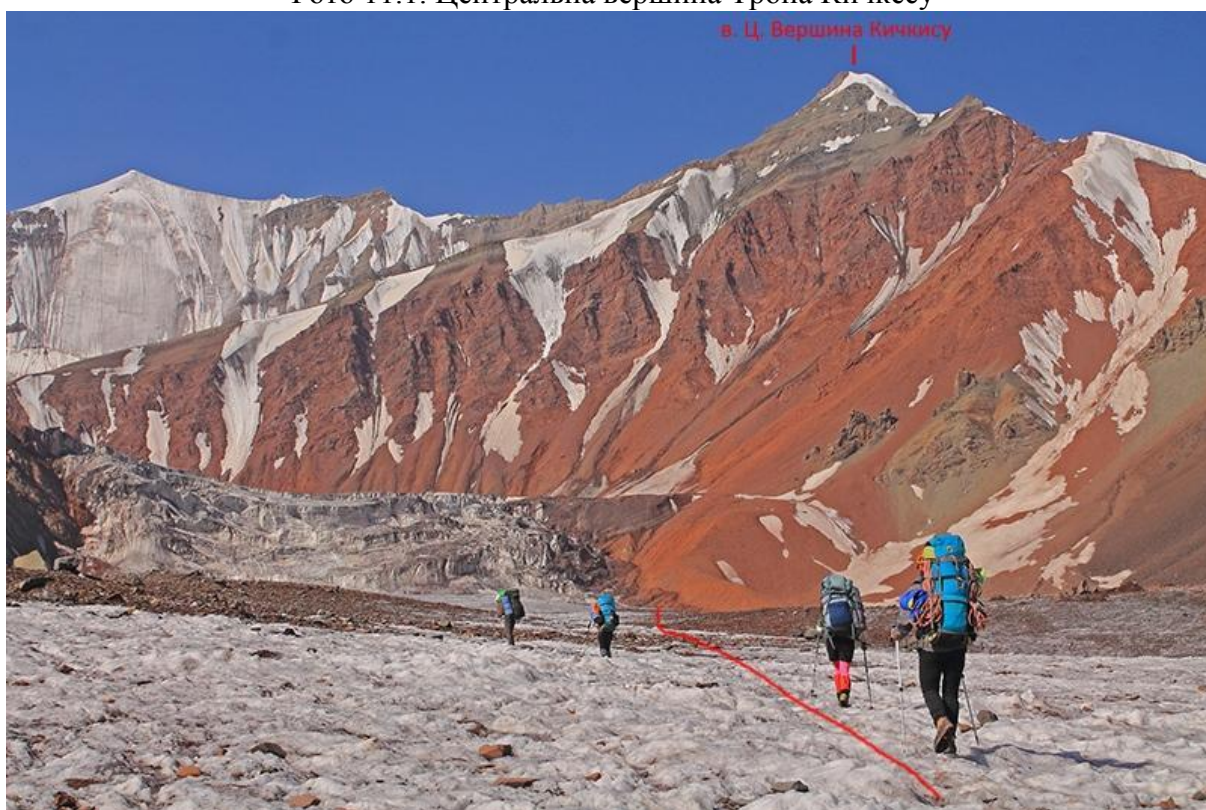
Деся з опівночі піднімається вітер, який перетворюється в ураганний під ранок. Тримаємо шатер, вилазимо поправляємо відтяжки, одна з них порвалася, замінюємо. Одразу після підйому чергового вирішуємо вставати всім, половина збирається в шатрі, бо збираючись на вулиці вітер роздуває всі речі. Після того як хтось зібрався бігаємо під схили, шукаємо речі, які роздуло вітром. Доволі довго збираємось, так як місце відкрите і все тепло від пальників здуває теж.

Координати ночівлі: N 39°29'55.32" E 73°30'24.93"

Ц. Вершина
Трон Кичкису

Фото 11.1. Центральна вершина Трона Кичкису

в. Ц. Вершина Кичкису

Фото 11.2. Перехід через відкритий льодовик

Фото 11.3. Рух моренним гребнем льодовика

Фото 11.4. Виходимо на закритий льодовик

Фото 11.5. М. н. та Трон Кичесу в тумані

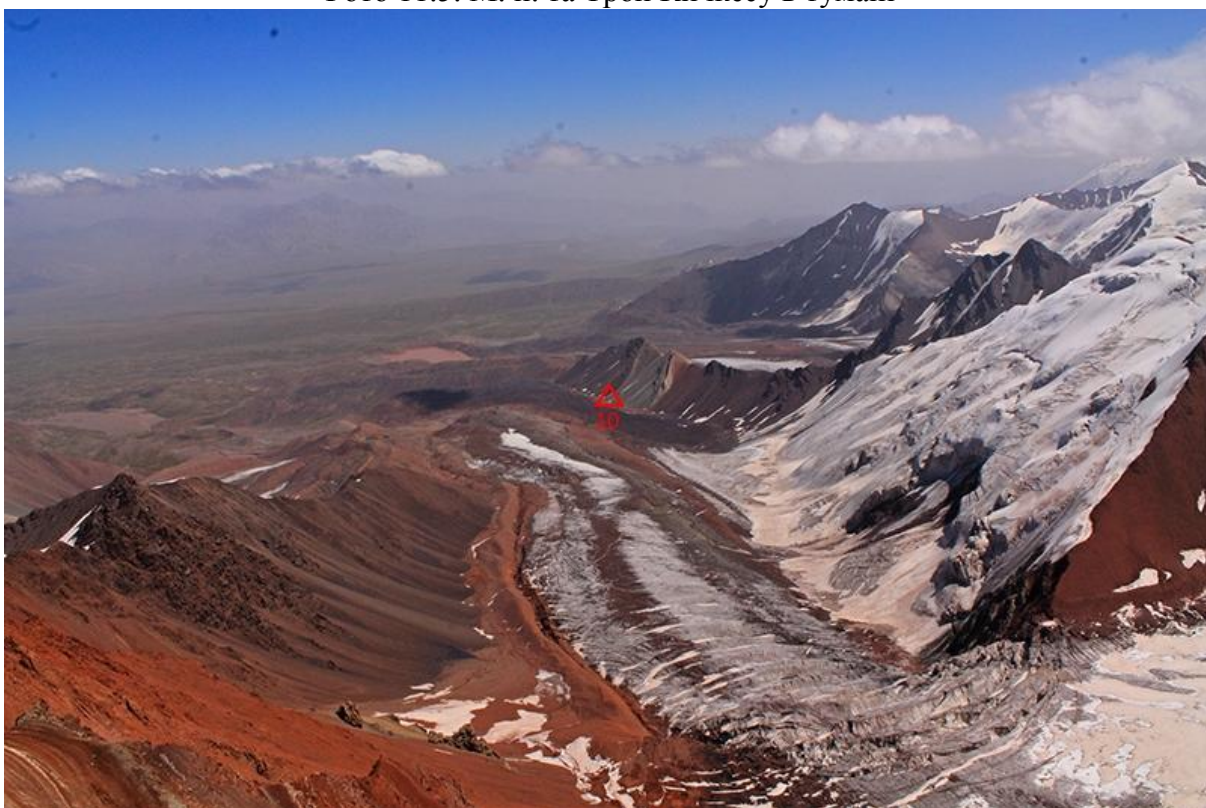

Фото 11.6. Вид на попередню ночівлю, льод. Кичесу та Заалайську долину

Фото 11.7. В. 5447, досі не пройдена

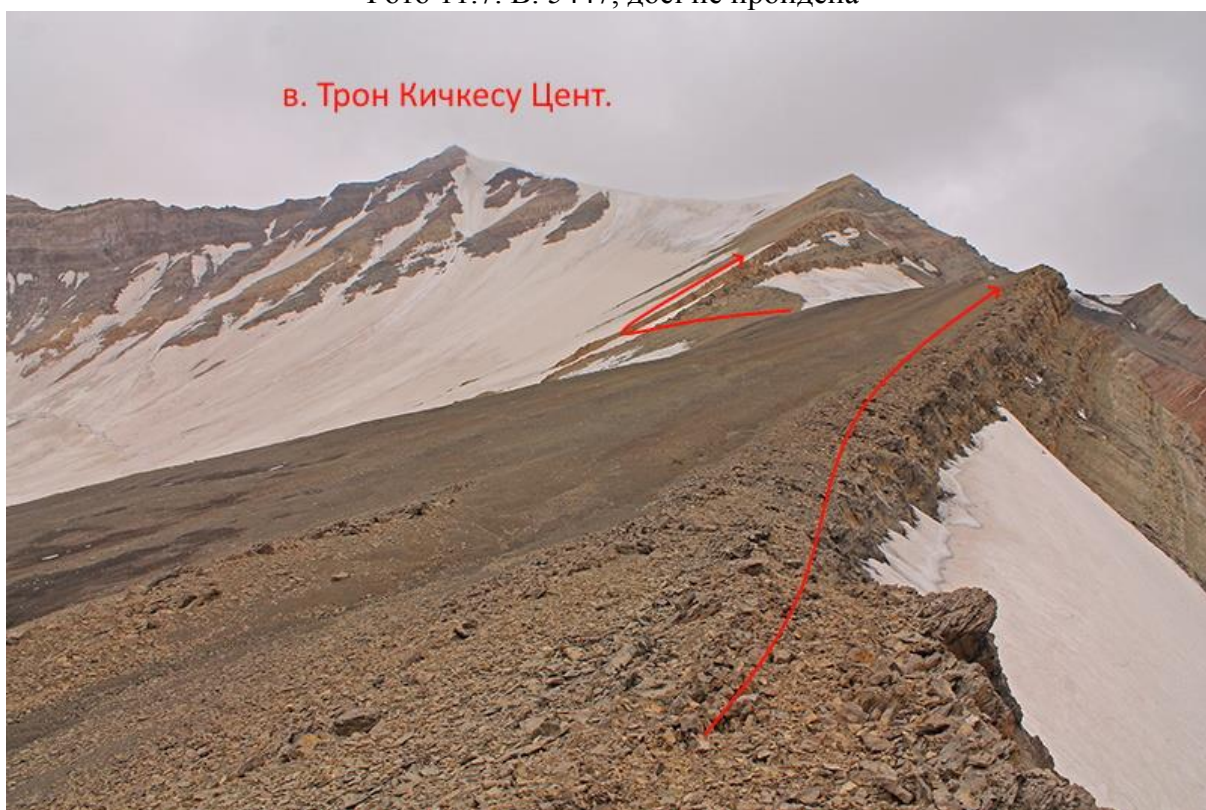

Фото 13.1. Характер підйому на в. Трон Кичкесу

Фото 13.2. Підйом осипним схилом

Фото 13.3. Рух лівою стороною гребню на шляху до вершини

Фото 13.4. Гребінь перед Центральною вершиною

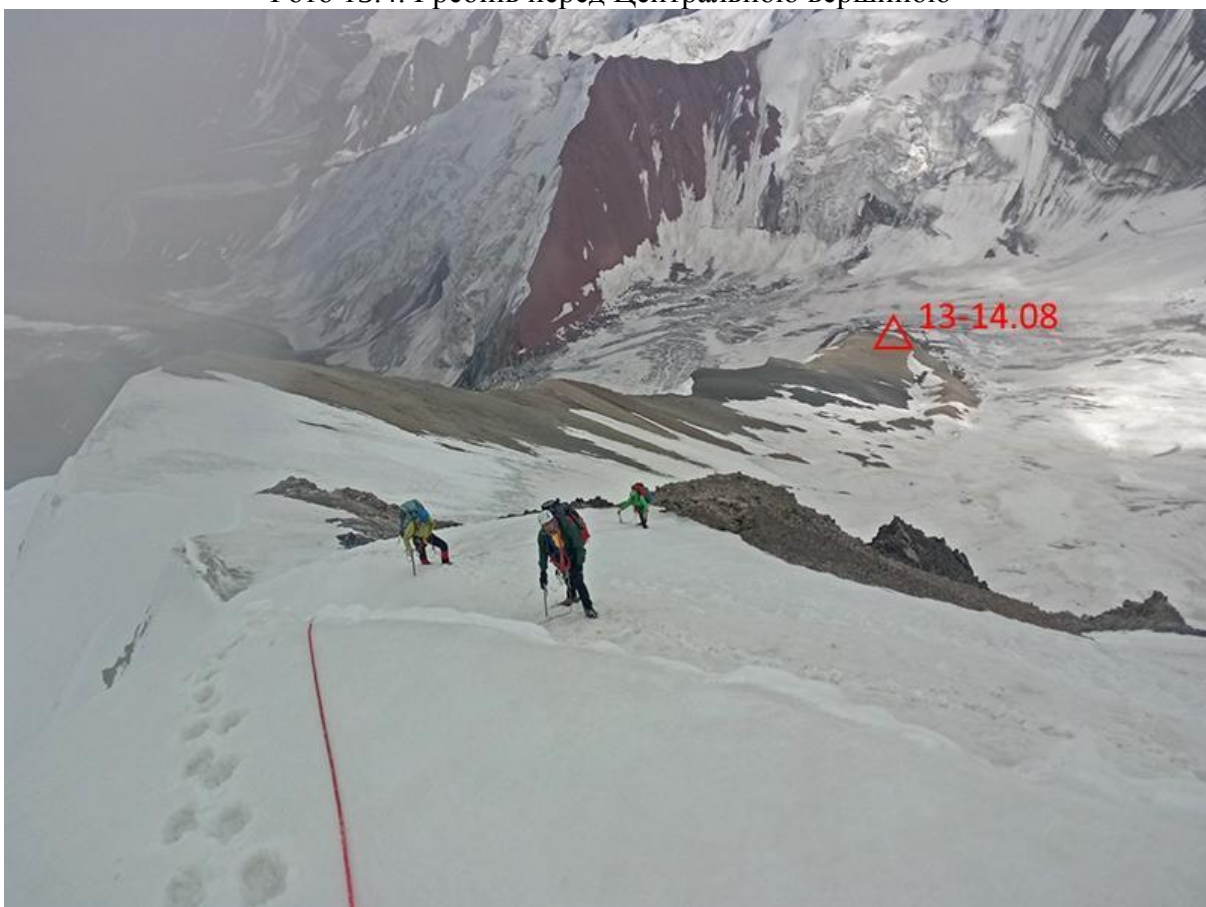

Фото 13.5. Характер підйому (вид зверху)

Фото 13.6. Гребінь

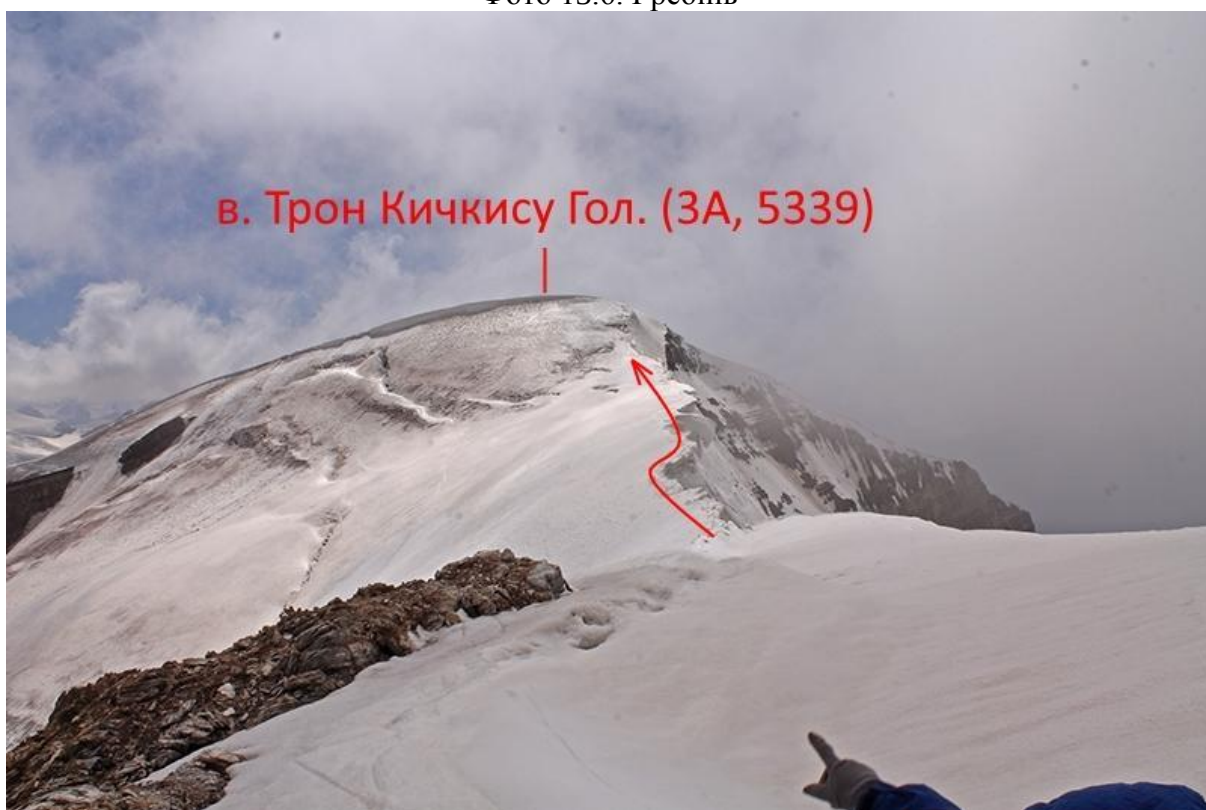

Фото 13.7. Головна в. Трон Кичкесу

Фото 13.8. Підйом на головну вершину

Фото 13.9. Група на вершині

Фото 13.10. Спуск з вершини

Фото 13.12. Спуск з вершини, загальний вид

Фото 13.13. Спуск осипним схилом

Фото 13.14. Спуск осипним схилом, характер руху

Фото 13.15. Загальний вид спуску (фото з підйому на пер. 4-х льодопадів)

пер. Чотирьох льодопадів, 3А (5550 м)

Район	Хребет, масив	Які долини розділяє	Назва (рекомендована), при необхідності, що означає	Висота (м)	Координати (WGS-84)	Категорія складності		
						сезон	зима	міжсезоння
Памір	Заалайський	Кизил-Суу, Кичке-Суу	Чотирьох льодопадів	5550	N 39°28'55.08" E 73°31'07.42"	3А	-	-

1. Загальний час проходження: 22 год 15 хв.
2. Затрачено часу на підйом: 11 год 05 хв, перепад висот: + 950 м.
3. Затрачено часу на спуск: 11 год 10 хв, перепад висот: - 1800 м.
4. Рух з одночасною страховкою: 7 год 25 хв, з перильною: 9 год 50 хв .
5. Організовано пунктів самостраховки: 17.

6. Характеристики ключових частин підйому та спуску за ділянками:

Ділянка шляху (від і до)	Загальний час проходження (год: ом)	довжина (км)	крутизна на (град.)	Перепад висот (м)	Характер рельєфу	Характеристика руху зі страховкою				Кількість організованих точок страховки
						самостраховкою	одночасною	змінною	перильною	
Проходження 1-ї сходинки льод.	45 хв	1,2	до 45	+200	Закр. Льод.,	-	45 хв	-	-	-
Проходження 2-ї сходинки льод.	3 год 50 хв	1,2	до 80	+220	Закр. Льод., льод. Схил до 80 гр.	-	1 год 50 хв	-	~ 2 год	4
Підйом з 2-ї сходинки до пер.	6 год 30 хв	2,5	до 50	+530	Перевальний зліт (льод. Схил до 50 гр.)	15 хв	1 год 35 хв	-	4 год 40 хв	7
Спуск з пер. До льод. Кички-Су	5 год 55 хв	5,8	до 60	-960	Льод., осипний схил	15 хв	2 год 30 хв	-	3 год 10 хв	2+4
Спуск до дол. Кички-Су	5 год 15 хв	13,2	До 30	-840	Закр/відкр. Льод.	4 год 20 хв	45 хв	-	-	-

Опис сходження на перевал та картографічний матеріал:

День 14. 16.08

В 8:40 виходимо на маршрут. Пройшовши 10 хв робимо привал в захищеному місці переходячи льодовик з правого борту на лівий, робимо сеанс зв'язку, а також одягаємо кішки.

Далі по замерзлому конгломерату і вкритому розірваному льодовику спускаємось вниз 15 хв руху. Крутизна до 35 °. Загальний характер руху показаний на **фото 13.15**.

Тут внизу, на льодовику Кичкесу вже повний штиль і навіть трохи припікає сонце. Добре видно пер. Кичкесу 2Б (**фото 14.3**). Зв'язуємось, дістаємо льодоруби, ходимо в затишні та спокійні туалети.

Загальний шлях підйому на перевал дивись на **фото 14.1** та маршрут руху за день на **14.2**.

Першу сходинку льодовика проходимо по центру з о/с, крутизна до 30° (**фото 14.4**). По бокам у цього язика льодовика багато радіальних тріщин. За 45 хв виходимо на плато першого льодовика (**фото 14.5**). Тут робимо привал і роздивляємось шлях підйому на другу сходинку.

Друга сходинка представляє собою більшу складність. Зліва під скелями небезпечно, видно сліди обвалившись сераків, зправа видно контфорс, але він доволі крутий і там прийдеться вішати мотузки. Тому вирішуємо йти ближче до лівого борту, і там де пологіше, щоб менше вішати мотузки.

Піднімаємось паралельно сніжному виносу в напрямку проходу в сіраках. (**фото 14.6**). Йти не просто. Сніг вже підтаює, сонце пече, тому виходить проходити тільки по 15 метрів між короткими передишками. Крутизна до 35°. Підійшовши в зону сіраків і розломів обходимо один з них зправа по сніжно-льодовій стінці висотою 8 м, крутизною до 55° з п/с. (**фото 14.7**). Звідти виходимо на рівну площадку, така собі ступінь льодопад. Тут робимо привал, висота 4930м. 1 год 5 хв ЧХЧ від першої сходинки.

Звідси 100м сніжного схилу, крутизною від 30 до 4-5 метрів 60° в кінці (рух з п/с на бурі) (**фото 14.8**). Поки перша зв'язка прокладає шлях, всі інші відпочивають. Перша пройшла за 30 хв, друга та третя за 15-20 хв.

Вийшовши за перегиб ми побачили в 100м попереду велику стінку, з якої саме й починається цей льодопад. Видаємо одного з учасників на страховці на 50 м, він піднімається на останній льодовий «бугор», і каже, що в цілому саме тут єдиний прохід-перелаз до самої стінки.

Висота стінки 20-40м, під нею купа льодяних брил (**фото 14.11**). В нашій же частині, а ми були в її лівій(орогр.) був ще й великий розлом глибиною в 30-50м. Прохід до стінки і перелаз є саме в цьому місці, тобто в найправішій частині стінки. Тому ми всі зажумариваємо по провішеній мотузці на цей бугор-гребінь (**фото 14.10**).

Ділянка **R0-R1**: Довжина 35м, крутизна мінлива, від 20 до 60°. Спочатку 10 метрів рівного снігу, потім широка тріщина по мосту, після цього перелаз на крутий вилаз на бугор-гребінь. На цьому робимо перекус, поки лідер зав'язує мотузку далі. Ширина гребня ~ 2 м.

Від станції **R1** на льодорубах робимо перила підходу, до місця з'єднання нашого бугра-гребеня с основною стіною. На цій ділянці 2 тріщини і глибокий сніг. Наш бугор-гребінь – це по факту одна з впавших брил. Перед початком залазу на стінку робимо надійну станцію на льодобурах **R2**.

Ділянка **R2-R3**: спочатку непростий перелаз через тріщину (1-1,5м завширшки) на стінку, зробити який допоміг майже шпагат учасника. Перші два метри вилазу вертикальний лід. Далі 20м по внутрішньому куту крутизною до 70-80° (**фото 14.12, 14.13**), звідки вилаз спочатку на вузький відкол-гребінь, а вже потім 20м по тріщинах на плато льодовика. **R3** – два бура.

Технічна робота на мотузці зайняла приблизно 1,5 години: 45 хв підготовка і пролаз першого та 45 хв жумарінг групою 7 людей. Мотузку розбивали бурами на 3 частини. Лідер ліз без рюкзак, але потім спустився за ним і зажумарив знову.

Далі рух в зв'язках в центр плато (**фото 14.14**), подалі від розлому, через 10 хв руху в 16:00 стаємо на м. н. – рівне місце неподалік від малопомітної мульди, воду топимо. Висота ~5020 м. (**фото 14.15**). Поки є час робимо високу сніжну вітрозахисну стінку, дороблюємо її вже в тумані. Вже пізно ввечері при переході температури через нуль чуємо як «дихає» льодопад. Найбільше сипе і ламається під скелями. В стороні нашого підйому тиху.

Координати ночівлі: N 39°29'06.44" E 73°30'35.82"

День 15. 17.08

Прокинулись о 6-й ранку. Погода, вже «традиційно» зранку, не дуже. Все в тумані, пориви вітру, видимість 15-20 м. Чекаємо погоди. До обіду без змін, видимість така ж, тож робимо «відсидку».

Ближче до 14:00 погода розвіюється, хмари піднімаються. Вирішуємо сходити на розвідку стану шляху і завісити мотузки на завтрашній день. В 16:00 двійка Пришляк-Євдокимов виходить розвідати схил та провісити перила. 60% схилу було пройдено в зв'язках, також завісили 2 мотузки, - розвідка пройшла успішно.

Всі групи, які тут були спускались та піднімались на перевальний злет на особистій техніці, по глибокому снігу та вздовж скель. Але в наших кондиціях весь схил був льодовий і тому всюди від бергшунда необхідно було вішати мотузки. А біля гребня – був найдовший схил, тому розвідка вирішила провісити мотузки в самому місці самого короткого схилу.

Виходячи з цього загальний характер подальшого підйому на перевал видно на **фото 16.1**, мотузки видно на **16.2**

Після того, як учасники повернулись пізно ввечері знову все затягнуло туманом.

День 16. 18.08

Прокинулись о 6-й, морозно, на вулиці -10.-12. Туман з видимістю до 100 м та йде невеликий сніг. Не поспішаючи збираємось, за дві години трохи розвиднілось, тому вирішуємо йти.

Сидіти на висоті, в тумані, під снігом, в котловані – не хочеться. Дане місце – саме найвіддаленіше від точок цивілізації. І навіть піднявшись на перевал ми опинимось ближче і в легшій ситуації, ніж сидючи тут. Плюс ми розуміли, що запас психологічних сил при сидінні в тумані може швидко закінчитись, тому вирішуємо по розвіданному підніматись.

В 9:05 видимість до 300м, виходимо з табору. Рух з о/с, йдемо двома зв'язками – 3 + 4, так як дві мотузки на перилах. 4ка йде на основній мотузці, 3ка йде на здвоєнному репшнурі, який брали в якості здьоргу.

Схил здебільшого помірний, ~15-25 гр., закритий льодовик. Всі тріщини розвідали розвідники та проклали шлях без них. Спочатку підйом по полю до бергшунду, потім вздовж нього до трьох скель, які були орієнтиром. Інколи набігає хмара і тоді орієнтуватись стає складніше, тільки по присипаних вчорашніх слідах. За 1 год 35 хв ЧХЧ доходимо до перил (**фото 16.3**). До речі мотузки брали червоні, тому швидко знайшли в снігу.

В 11:00 починає жумарити перший. Десь тут видимість почала погіршуватись, пішов лапятий сніг. Надалі було ще два вікна, коли трохи роздуло, що допомагали нам орієнтуватись. Але лінія в цілому була проста – вверх траверсом вправо.

Ділянка **R0-R1**: вверх траверсом вправо 30 м сніжного схилу 35-40°. Перехід через невеликий бергшунд 5м, 60°, 15м льодового схилу 40-45°. R0 – сніжна. R1 – бури. (**фото 16.4**)

Ділянка **R1-R2**: вверх траверсом вправо 45-50 м, льод до 45°. крутизною. R2 – бури.

Ділянка **R2-R3**: крутий лід, 45-50 °, 30 м. Тут перша учасниця почавши лізти з рюкзаком і дійшовши до крутого місця зняла його, повісивши на ппс і далі лізла без. Станція R3 – бури.

Ділянка **R3-R4**: 10 м льоду ~45°, 35 м фірнового схилу 35-40 °. Станція R4 – 1 бур, пристрахований сніжною станцією. (**фото 16.5**)

Ділянка **R4-R5**: рух вверх-праворуч по х. р. Сніжний схил ~30 °, станція на рівній площадці 5 м від бергшунду. R5 – сніжна.

Ділянка **R5-R6**: 10 м сніжно-фірного схилу до 30° (**фото 16.6**), обходимо бергшунд праворуч по х. р. по сніжно-льодовому містку (2 м схилу до 60 гр.), 15 м льоду до 45 °. Далі схил стає більш пологим і змінюється сніжним, 30 м схилу 30-35 °. R6 – сніжна, вертикальний льодоруб + пікет.

В 15:30 закінчили тех. роботу. Всього на 6 мотузок перил витратили 4 год 30 хв загального («брудного») часу.

Від останньої станції ще 200м піднімаємось 10-15 хв з с/с по сніжному схилу, що виполоджується на перевал, в напрямку відніюючихся скель.

Десь одразу після бергшунду заходимо в зону вітроуду. Скоріш за все тут вітер набирає сили, якраз перекочуючи сідловину перевалу. В 16:00 всі збираємось в відносно затишному місці поруч зі скелями (ліворуч по х. р.). З перевального туру знімаємо минулорічну записку. Місце

для ночівлі – на льодяній полиці поблизу скель. В цьому місці із-за захисту скель і перегибу вітер дме не так сильно, як на всій сідловині. Висота по навігатору – 5552 м.

В звітах попередніх груп ця сідловина була футбольним полем з глибоким снігом, де можна було приємо облаштуватись на ночівлю, зробивши вітрозахисну стінку. В нашому жє випадку ця сідловина була широким футбольним фірновим полем, на якому нещадно дув вітер. Окопатись або заритись було не можливо. Ми знайшли місце на підвищенні, в північній частині перевалу, на рівних площадках між скельними виходами та карнизом, який обривався вниз в сторону л. Кизилсу. Під прикриттям скель тут було найзахищене місце, в якому все ще дуло, але процентів на 60 менше, ніж на відкритому схилі.

Остаток дня ми готуємо їсти та будуємо вітрозахисну стінку з каміння. К вечору вітер зтихає і дає оманливе відчуття комфорту і того, що в нас все вийде. Йде лапатий сніг.

Координати ночівлі: N 39°29'02.57" E 73°31'13.56"

День 17. 19.08

*Десь близько опівночі почався вітер, який до 3-х ночі набув ураганної сили. Прокинувшись з глибокого сну від того, що підвітрена стінка шатра майже лежить на наших спальниках, а поли шатра завернуло наверх і теліпаються. В таких умовах шатер би довго не протримався, тому по перше ми підсилюємо зігнутий шток двома трекінговими палками. І по друге один з учасників п'ятьма ходками (тяжко було знаходитись більше 5 хвилин зовні) на двір укріплює та посилює підвітрені сторони шатра відтягуючи його грані ще трьома репинурами. Плюс всі відтяжки переносаючи з каміння на льодобури. Також на льодобури кріпимо поли шатра, при цьому додатково розтягуючи їх. Саму конструкцію можна подачити на **фото 17.1**. зроблене зранку. Сильний вітер роздув хмари, тому в цій жєстї було цілком видно зорі, в ті невеликі моменти, коли можна було протерти забиті снігом очі.*

Так як пів ночі не спали, перевели будильники на 7-му ранку. Зранку теж вітер однак не такий сильний, холодно – по відчуттям всі -20. Це затягує збори та приготування їжі. В 9:45 виходимо з табору. За 15 хв доходимо до початку спуску з перевалу, неподалік від підйому на пер. Зотова (**фото 17.2**). З цього боку дує менше і тут більш-менш затишно, коли ми приспустились на невеличку горизонтальну полицку. Заховавшись тут від вітру збираємось з думками. По плану в нас йти радіально на пер. Зотова, але по такій погоді це черевато як мінімум обмороженнями. Тому маючи за спиною вже 5 днів непогоди, дві майже безсонні ночі, та запас часу в 2 дні ми вирішуємо не пробувати вдачу завтра, сидючи тут знову ще день в відсидці і спускатись вниз. Утепляємось і робимо тривалу перерву на відпочинок/ фотографії на перевалі (**фото 17.4, 17.5**). Ясно та сонячно, навкруги дуже гарно, намагаємось закінчити на гарній ноті, тому десь з годину витрачаємо на фотографії, біснування і моральну розрядку.

В 11:20 починаємо спуск з перевалу (крутизна до 25°), рух з о/с. Через пів години руху виходимо на першу сходинку льодопад, яку обходимо ліворуч(**фото 17.6**), під схилами перевалу. Тут на зкиді вирішили провісити перила.

Ділянка **R0-R1**: 45 м льоду крутизною ~45 гр. В кінці невеликий бергшруд, проходимо по сніжному містку (**фото 17.7**). Останній спускається на страховці з двома льодорубами, без рюкзак. Станція R0 та R1 – на бурах.

Далі в зв'язках виходимо на пологє плато (**фото 17.8**). Загалом проходження першої сходинки зайняло 1 год 10 хв.

Другу сходинку намагаємось пройти теж по лівому борту. Зайшовши в льодопад і за 20 хв петляня між тріщин доходимо по льодового скиду. Тут можна було б повісити 1-2 мотузки і пройти сходинку, однак повертаємо праворуч, ближче до центру льодопад. Проходимо поміж сераками і через 50-100 м виходимо на пологий схил (сніжний до 30°), по якому спокійно спускаємось з о/с (**фото 17.9**). Схема проходження на **фото 17.10**

Загалом проходження сходинки зайняло трохи більше години.

Далі рух по сніжному плато, де-факто, закритому льодовику. Йдемо в напрямку третьої сходинки, тримаючись лівого краю (**фото 17.10**), ближче до схилів перевального гребня та в.

Голова Орла. Льодовик дуже розірваний, постійно зондуємо на наявність тріщин, але все рівно час від часу учасники першої зв'язки провалюються не глибоко в тріщини (**фото 17.11**). Від глибокого провалювання рятує витягнута зв'язочна мотузка. За 40 хв доходимо до скельного гребня (**фото 17.13**), що розділяє третій льодопад та класичний шлях обходу. Тут, перед спуском робимо обід.

Цей шлях спуску являє собою невеличкий язик льодовика, який переходить спочатку в сніжний, а потім скельний кулуар. Тут можна повісити всі 5-6 мотузок, але так як в нас в нижній частині було досить багато снігу то ми вішаємо 3 мотузки, а далі проходимо на снігу та скелям на особистій техніці. В 16:00 почали тех. роботу на ділянці.

Ділянка **R2-R3**: 50 м фірно-льодового схилу до 50-55 гр. Станція R2, R3 – бури. Останні на петлі Абалакова.

Ділянка **R3-R4** фірновий схил, 45-50 гр., 50 м. (**фото 17.14**) R4 – сніжна: пікет і горизонтальний льодоруб.

Ділянка **R4-R5**: сніжний схил, 40-45 гр., 45 м. (**фото 17.15**): R5 – сніжна, пікет і горизонтальний льодоруб.

Після попередньої розвідки подальшого спуску керівником далі йдемо на особистій техніці, а саме спускаємось сніжним жолобом, крутизною 30-45°, 100м. Так як достатньо глибокого, мокрого снігу по пояс, йдеться здебільшого просто. Періодично виходимо на скельні островки. В жолобі є 1 технічно складна ділянка: ~4 м III- кат. скель, крутизною до 70°. (**фото 17.16**). Його і далі проходимо з гімнастичною страховкою учасника без рюкзака, та забираючи рюкзаки у дівчат. Жолоб закінчується 30м скельним зкидом. Який слід обійти траверсом по скелям II кат наліво по х.р. (**фото 17.17**). В кінці скель ще 20 м сніжного схилу крутизною до 25°.

Загалом спуск групи на даній ділянці (**фото 17.18**) зайняв 2 год 25 хв.

Далі ще 250м спуску по розірваному відкритому льодовику вздовж скель на пологий льодовик Кизилсу, у підніжжя третього льодопадку. Звідси ще 15 хв йдемо з о/с, і стаємо на ночівлю на рівному місці в 60-70 м від лівого борту льодовика (поруч з мореною течє струмок). Загалом 35 хв від технічних скель. . Висота 4590 м. Йде лапатий сніг, наверху туман.

Координати ночівлі: N 39°29'50.94" E 73°32'40.23"

День 18. 20.08

Підйом після 7-ми ранку, сьогодні не поспішаємо. Знову зранку ясна погода, та сильні пориви вітру, але після вчорашньої ночі це дитячий лемет. За ніч випало 15 см снігу. В районі перевалу, як і по всьому Заалайському хребту «сніжні флаги».

Виходимо в 10:25. Рух з о/с по рівному закритому льодовику в напрямку злиття його гілок. Через 400 метрів в місці злиття – зона тріщин і ми знову зондуємо і провалюємось в них (**фото 18.1**). Через 45 хв руху пересікаємо льодовик і йдемо вздовж його лівої морени (**фото 18.2**). Тут не доходячи 100 метрів до виходу на морену один з учасників спотикається на якійсь ритвині і травмує передніми зубами кішки свою ногу. Ранка невеличка і не глибока, але сильний удар прийшовся прямо на гомілкову зв'язку, тому загальний темп групи надалі трохи падає. Учасника розвантажують.

Переходимо на морену (**фото 18.3, 18.4**), в обхід льодопадів, при виході на морену – 2 тури. Через 45 хв «впираємось» в скельний скид (характерне і гарне перо-пласт породи) в місці повороту льодовика, тому знову виходимо на льодовик (**фото 18.5, 18.6**). Льодовик відкритий (рух в кішках), часто припорошений снігом, однак всі тріщини видимі. Через 55 хв знову виходимо на ліву морену в місці його правого повороту, де він починає «дибитись». Таким чином четверта сходінка льодопадку обходиться ліворуч і залишається позаду. При виході на морену, - знову тур. Через 40 хв руху по морені доходимо до зелених галявин, - тут обід. Також тут розташований табір, який викорисовувався австрійцем Markus Schendt для сходження на Курумди.

Ще 50 хв рухаємось по морені разом з льодовиком знову повернувши наліво. Тут через 20 хв спуск по крутому осипному схилу (~35 гр., багато «живого» каміння) – 50 м, і потрапляємо в

лівий карман льодовика (фото 18.7). 40 хв руху по карману морени, спочатку рухаємось вздовж річки, далі після прижиму переходимо річку і спускаємось ще по осипному схилу, - і потрапляємо в нашу долину. Через 20 хв зустрічаємо групу поляків, - перших людей на основній частині походу. Ще 20 хв – і ми біля нашого місця “заброски”.

Фото 14.1. Шлях проходження першої та другої сходинок льодопадів

Фото 14.2. Загальний вид пер. 4-х льодопадів (на підйом)

Фото 14.3. Перевал Кичкису та в. 5395

Фото 14.4. Підйом на першу сходинку

Фото 14.5. Вид на в. Трон Кичкесу з першої сходинки

Фото 14.6. Друга сходинка льодопаду

Фото 14.7. Рух поміж сераками

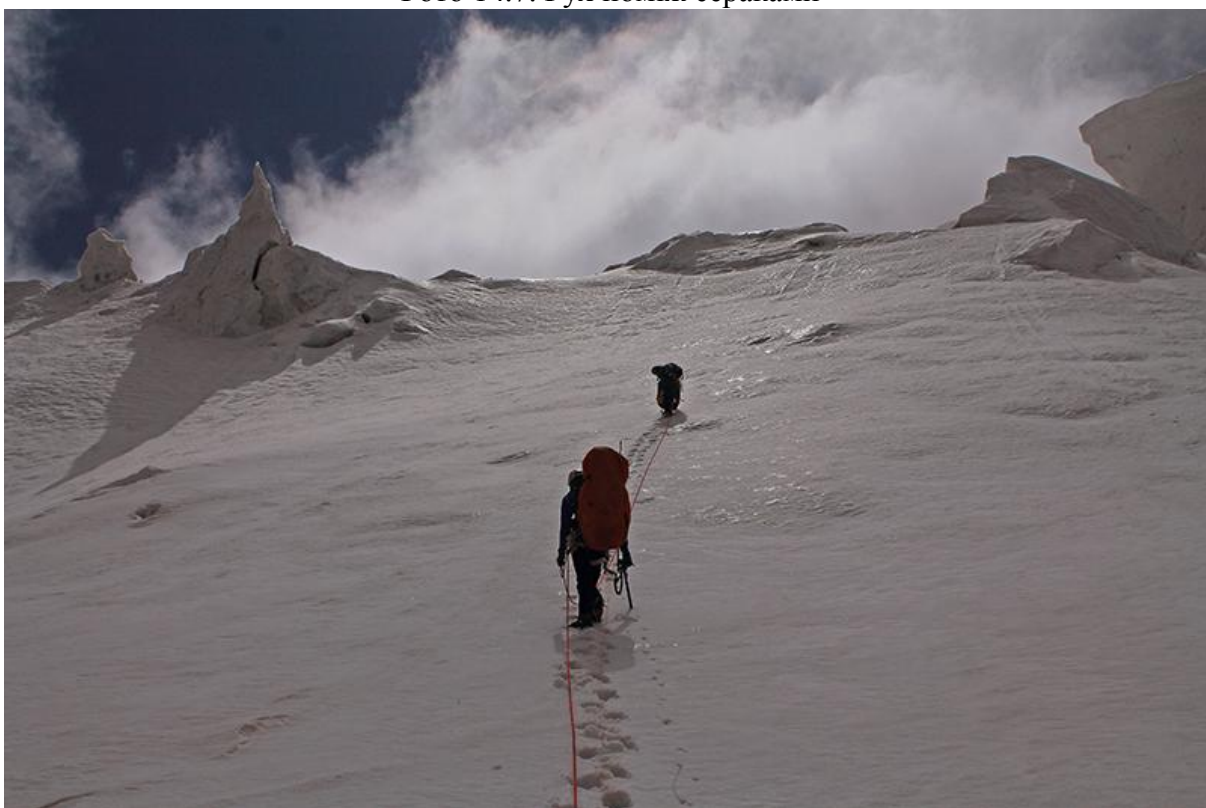

Фото 14.8. Підйом схилом $\sim 45^\circ$ (в середньому).

Фото 14.9. Поміж серакими (2)

Фото 14.10. Перша (коротка) мотузка перил

Фото 14.11. Льодова стінка сягає аж до скель

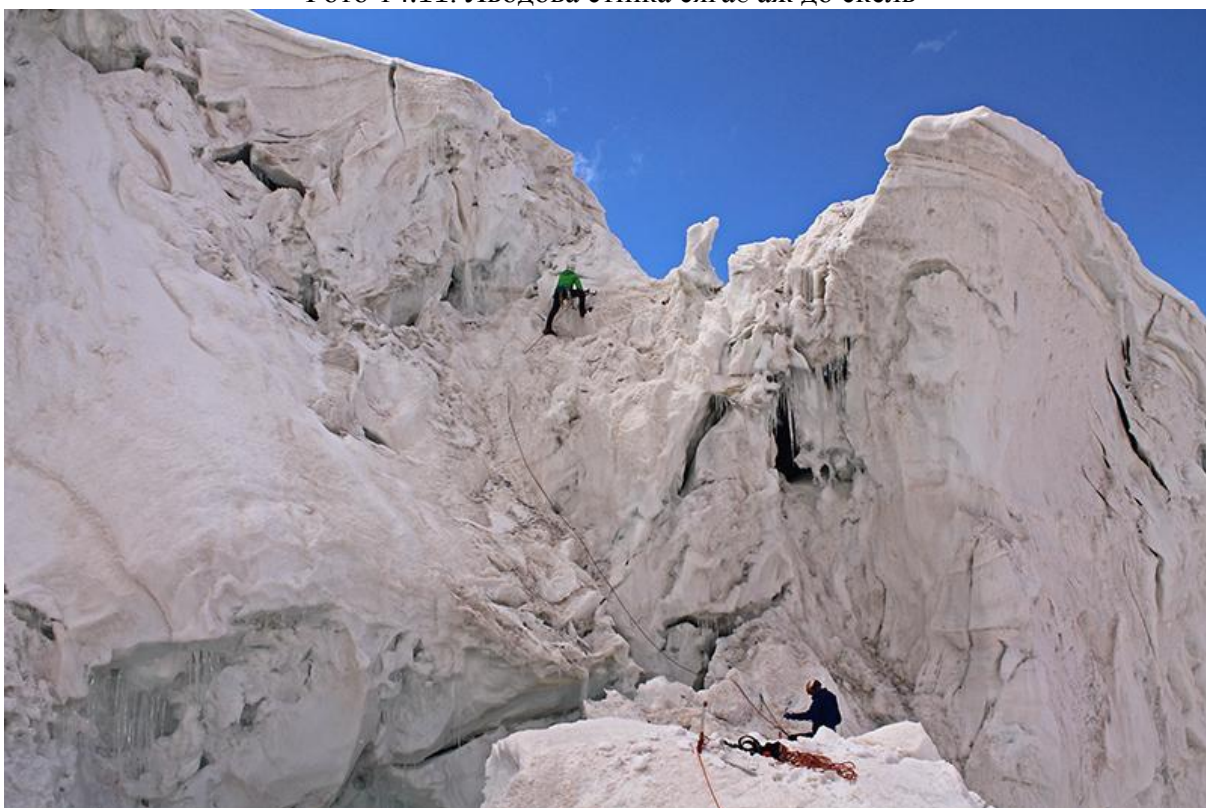

Фото 14.12. Друга мотузка перил
(пролаз першого учасника)

Фото 14.13. Друга мотузка перил (учасниця жумарить і допомагає льодорубом)

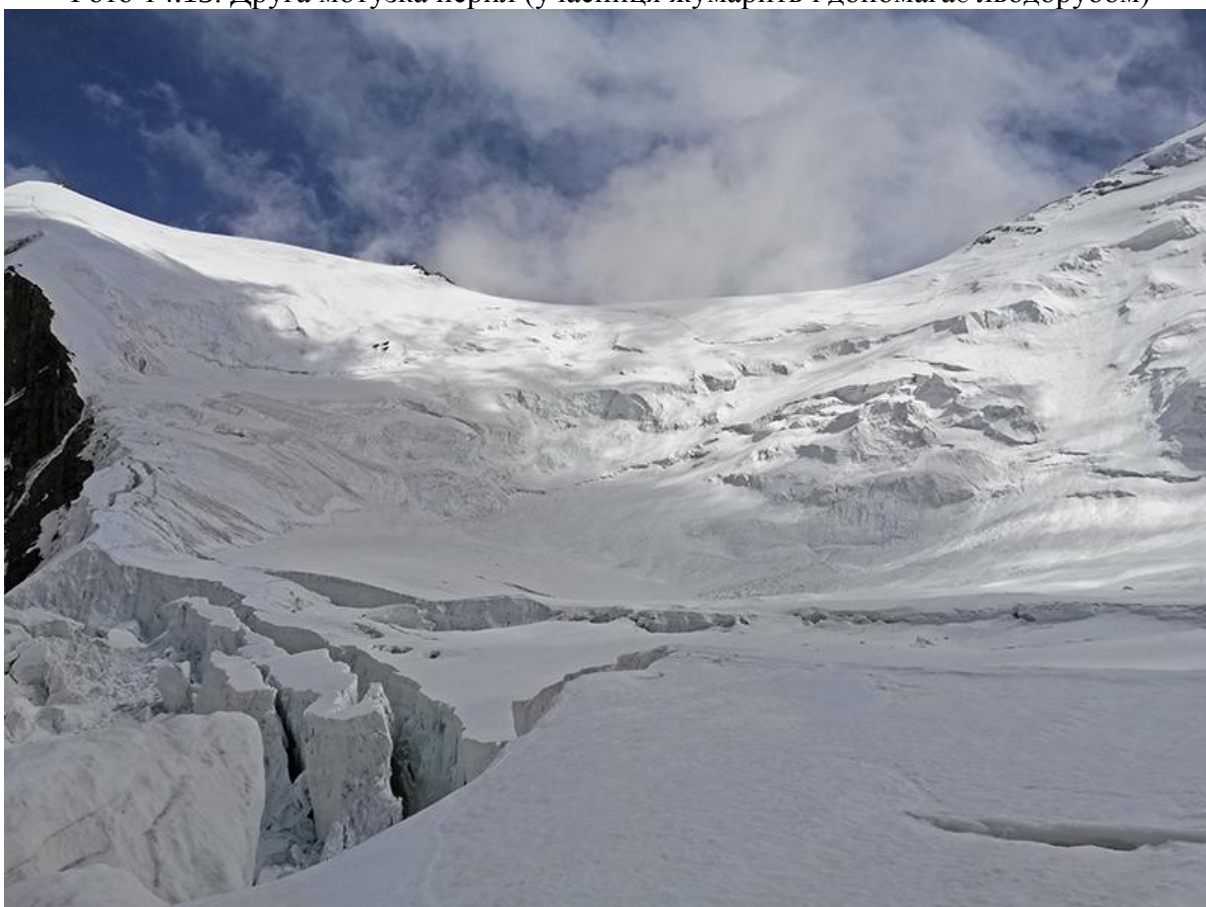

Фото 14.14. Плато над другим льодопадом, місце ночівлі та перевальний злет

Фото 14.15. Наша ночівля

Фото 14.16. Вид в. Трона Кичкесу з м. н.

Фото 16.1. Проходження верхньої ділянки перевалу (фото вечора дня 15)

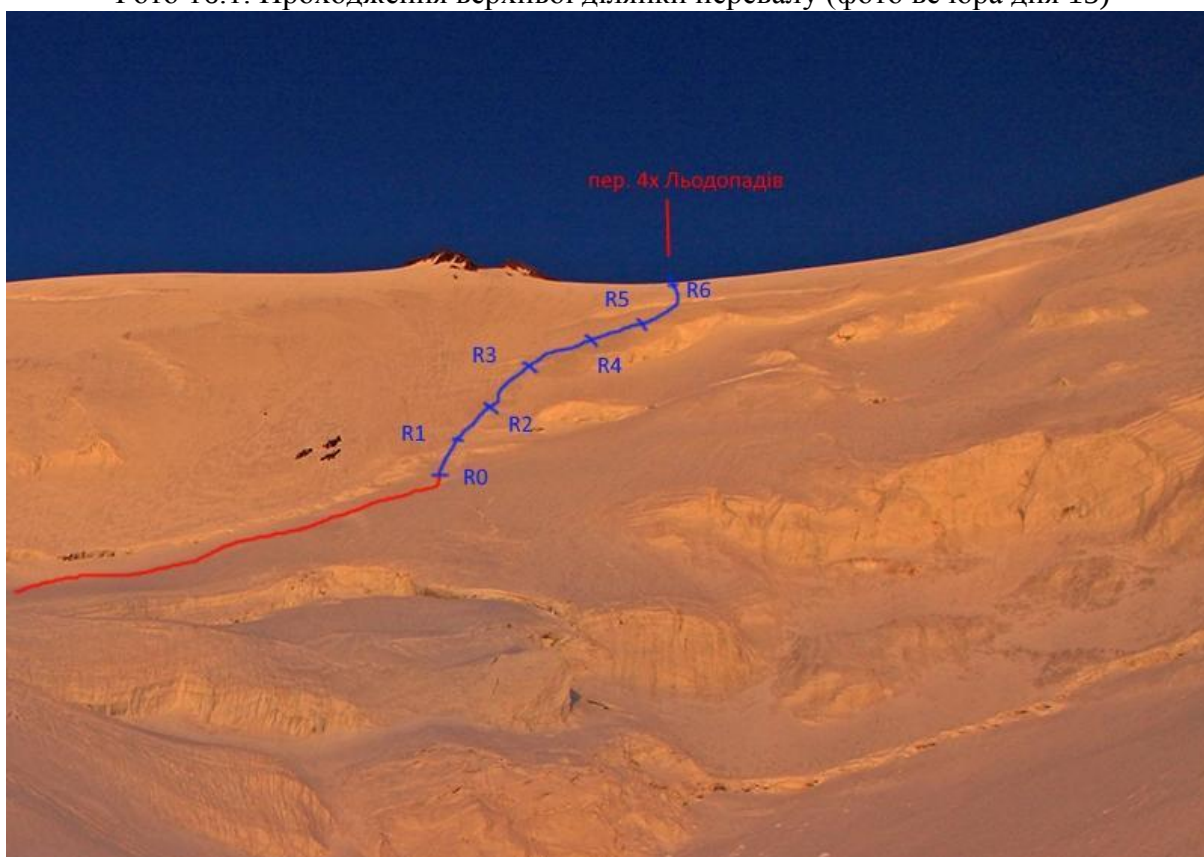

Фото 16.2. Ділянка з перильною страховкою

Фото 16.3. Перші 2 мотузки перил

Фото 16.4. Учасник жумарить першу мотузку

Фото 16.5. На станції R4. Зправа видно 3 скелі.

Фото 16.6. Проходження 6-ї мотузки

Фото 16.7. Ночівля в негоду

Фото 17.1. Ранок, збори, вітер

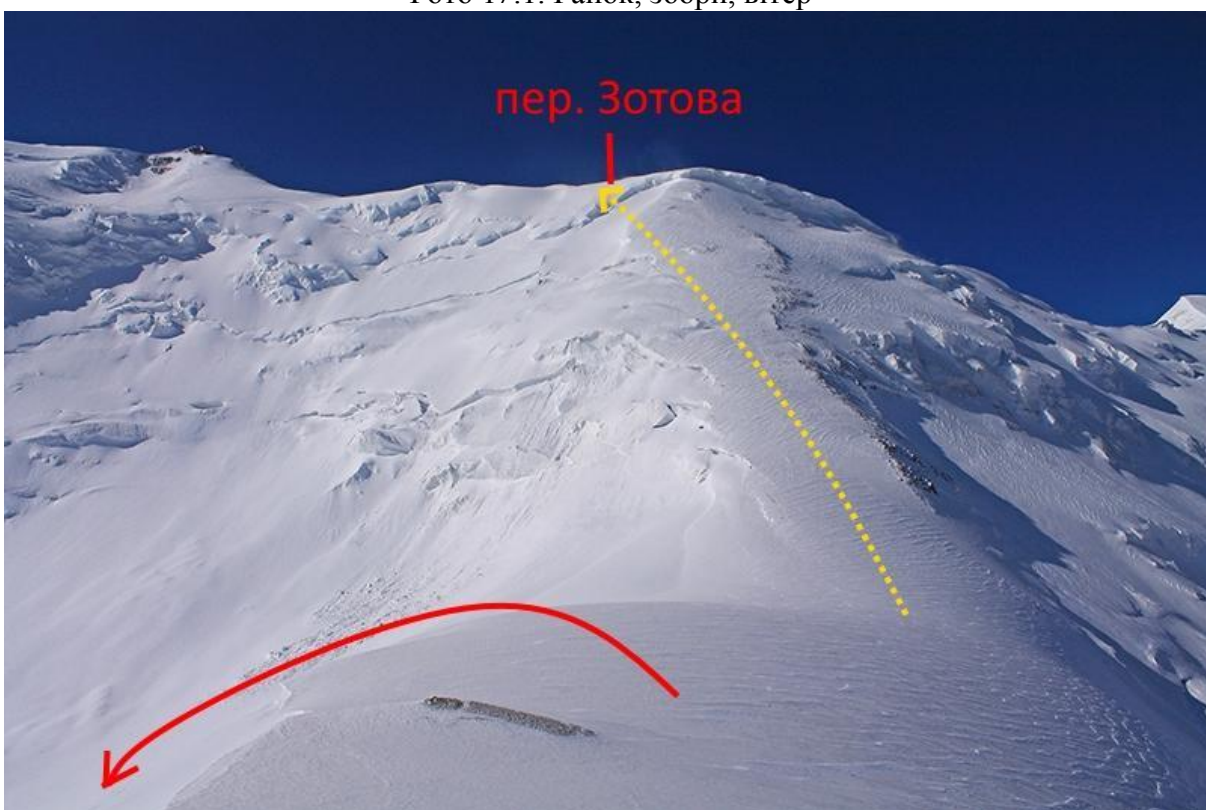

Фото 17.2. Пер. Зотова

Фото 17.3. Вид з пер. 4-х льодопадів на схід

Фото 17.4. Група на пер. 4-х льодопадів
(позаду пер. Зотова, фото в напрямку на південь)

Фото 17.5. Група на пер. 4-х льодопадів (фото на схід)

Фото 17.6. Початок спуску, рух в зв'язках

Фото 17.7. Ділянка перильної страховки

Фото 17.8. Перша сходинка льодопаду на спуск

Фото 17.9. Друга сходинка льодопаду

Фото 17.10. Загальний вид на другу сходинку

Фото 17.11. В тріщині

Фото 17.12. Вид на пер. 4-х льодопадів, Зотова

Фото 17.13. Підходимо до початку дюльфера

Фото 17.14. Друга мотузка дюльфера

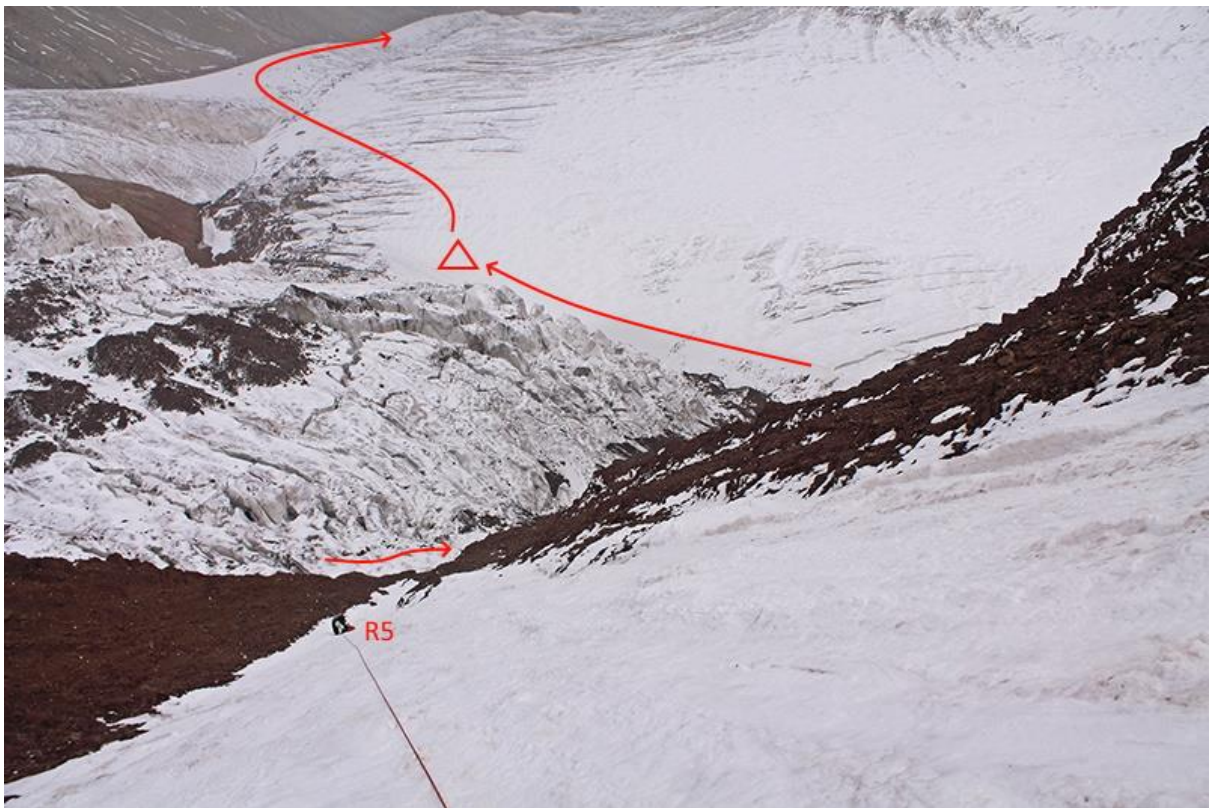

Фото 17.15. Третя мотузка дюльфера

Фото 17.16. Проходження скельної ділянки на спуск

Фото 17.17. Траверс скельної ділянки

Фото 17.18. Загальний вид спуску (обхід третьої сходинки льодопаду)

Фото 18.1. Рух закритим льодовиком, зрив у тріщину

Фото 18.2. Льодовик Кизилсу

Фото 18.3. Вихід на морену в обхід льодопаду

Фото 18.4. Траверс лівою мореною

Фото 18.5. Рух відкритим льодовиком

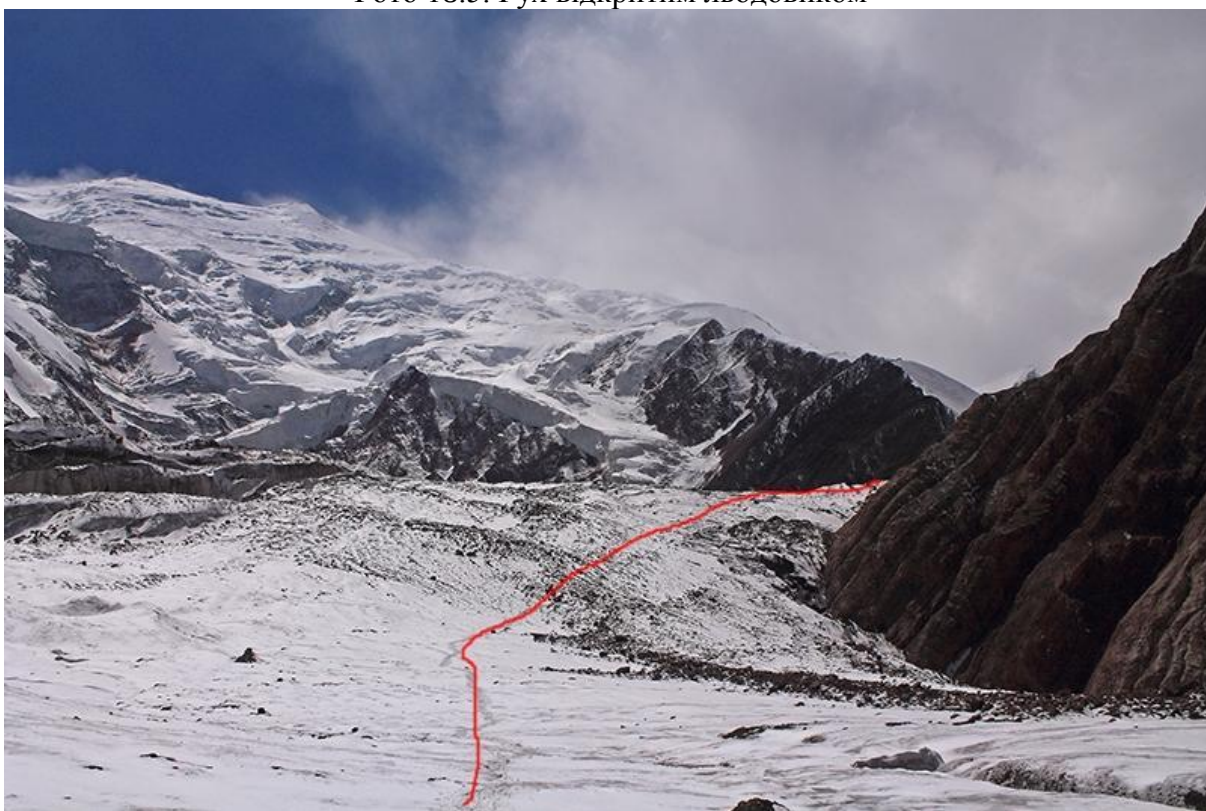

Фото 18.6. Поворот льодовика Курумди навколо пласту скель.

Фото 18.7. Спуск в дол. Кизил-Су фото на морені під пер. Карасу 2А
Коорд. фото N 39°31'16.17" E 73°36'55.80"

День 19. 21.08

«Дньовка» в дол. Кизил-Су.

День 20. 22.08

В 9:45 покидаємо наш табір і відправляємось в напрямку траси (**фото 20.1**). В цей раз вирішуємо йти карманом морени і не спускатись до води, як йшли шляхом заходу. Тому відразу виходимо на боковий лівий гребінь морени (до 50м набору травянисто-осипним схилом 20 гр.). Згодом на гребні потрапляємо на стежку, по якій і продовжуємо рух (**фото 20.2**). Через годину проходимо виїзний фургон, аля міні-кош (20 днів тому тут такого не було). Далі слабо виражена ґрунтова дорога. Ще трішки менше години руху – і ми поблизу траси (**фото 20.3**). Загалом 2 год 5 хв ЧХЧ від табору. Тут нас вже чекає замовлений бус, що відвозить нас в Ош.

Робимо фото на фініші (**фото 20.4**), і кажемо до нових зустрічей Заалайському хребту.
Координати фінішу: N 39°36'25.30" E 73°39'22.34"

Фото 20.1. Група на фоні Заалайського хребта

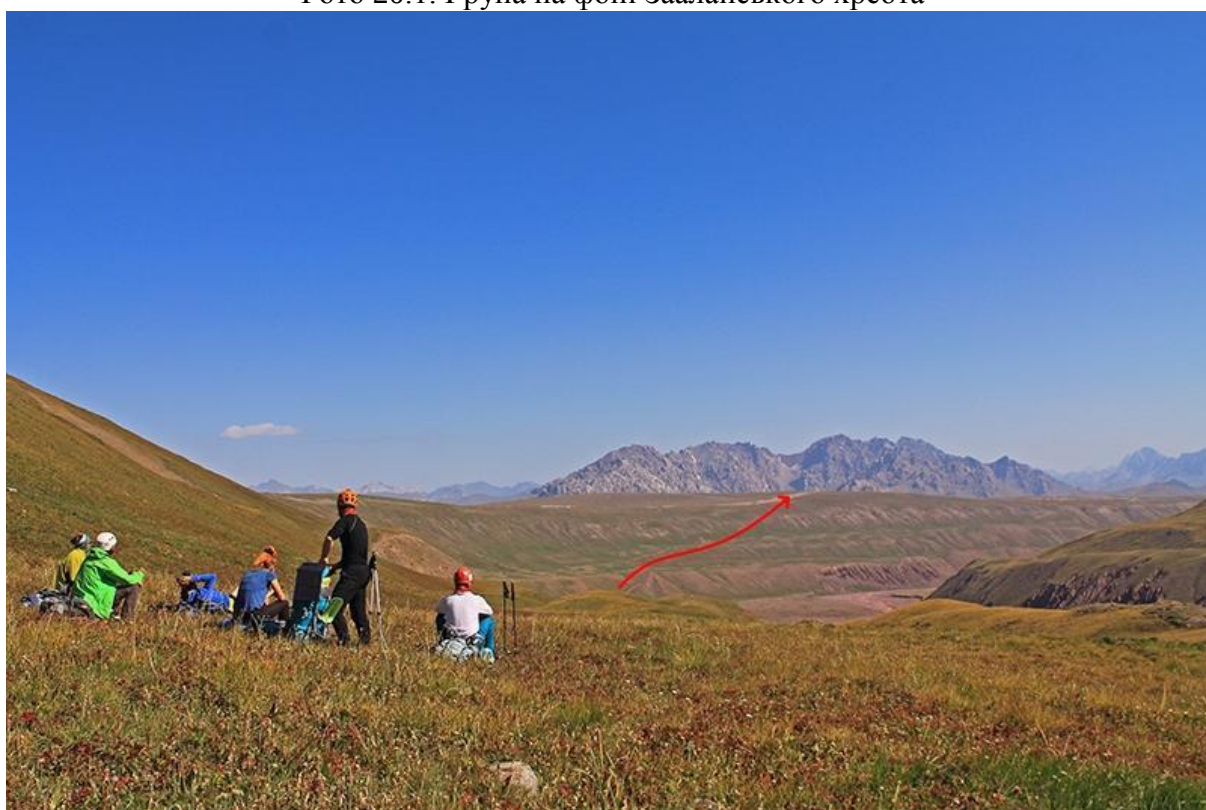

Фото 20.2. Привал та шлях до дороги

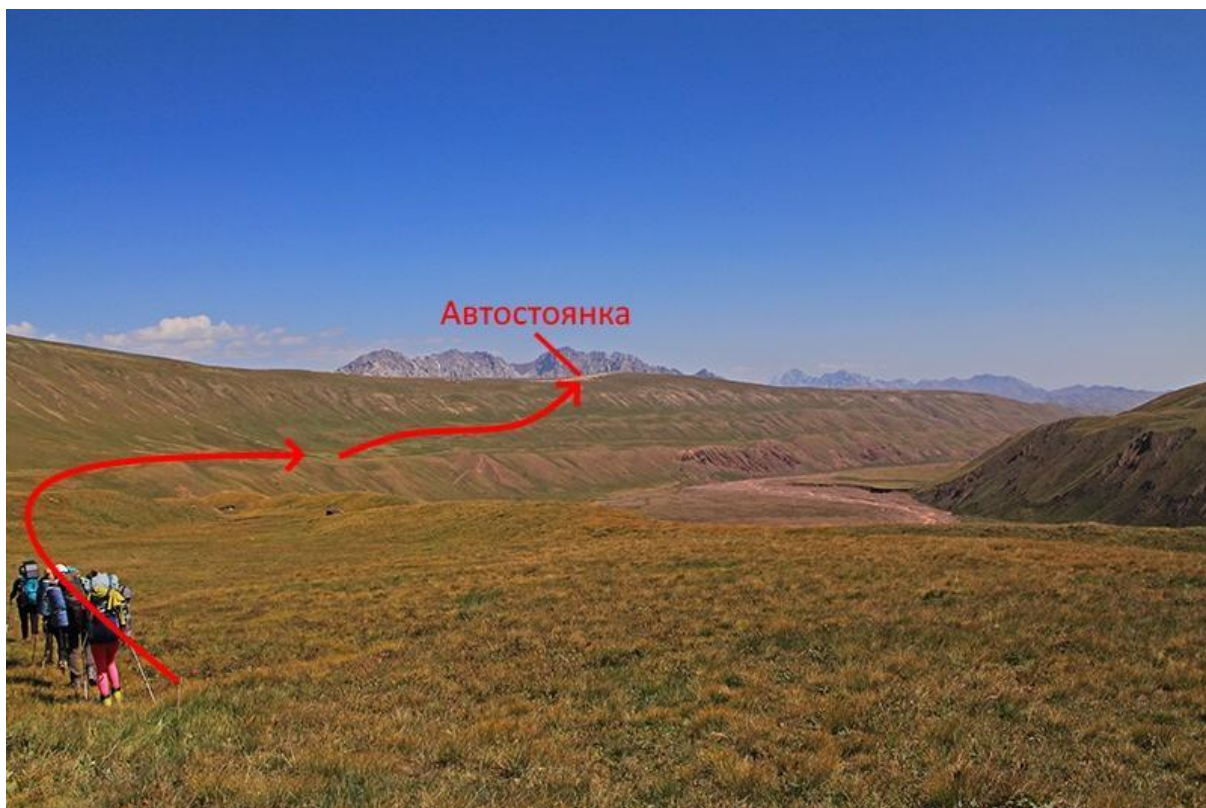

Фото 20.3. Рух лівим берегом долини річки Кизил-Су

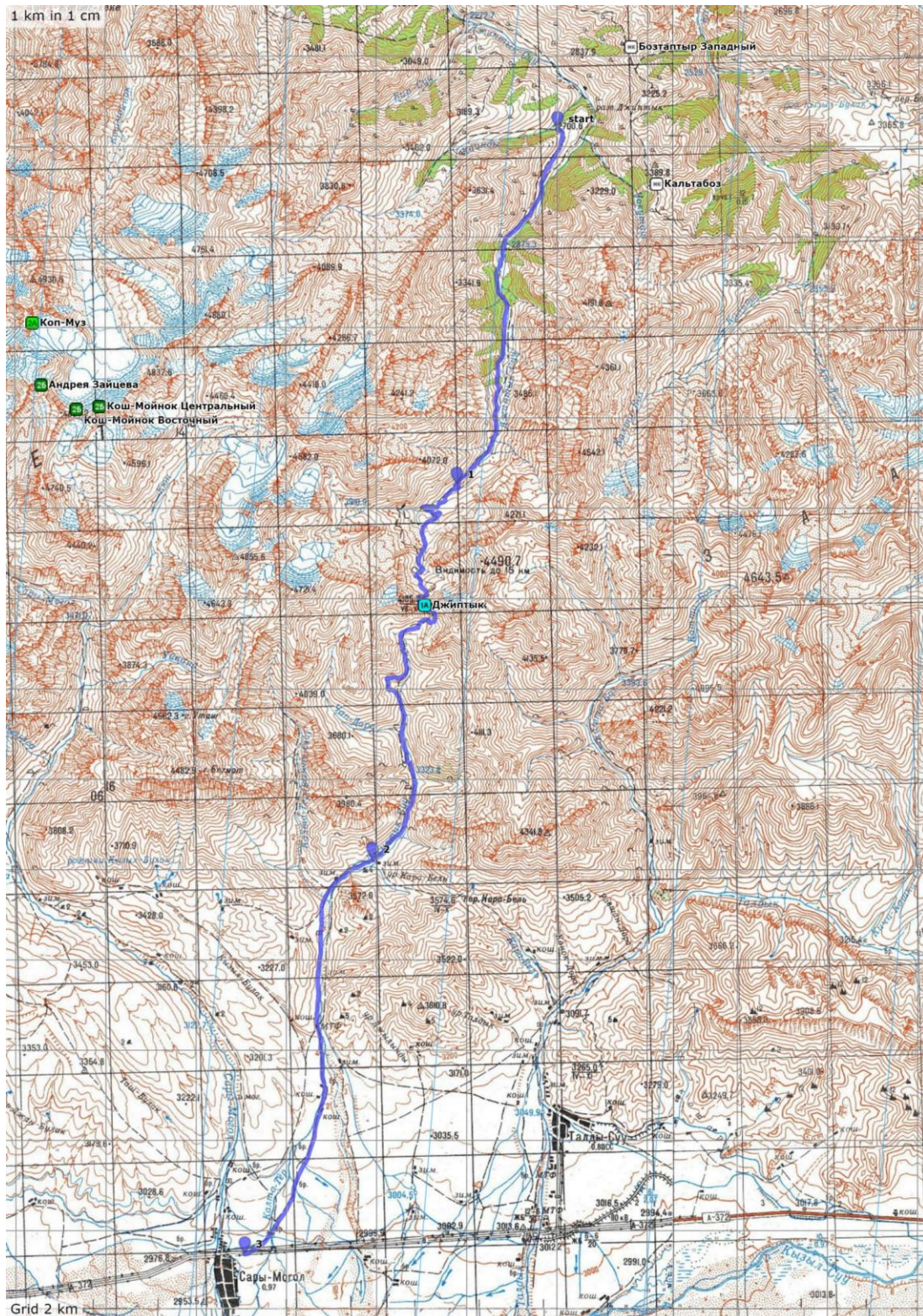
Фото 20.4. Група на фініші маршруту

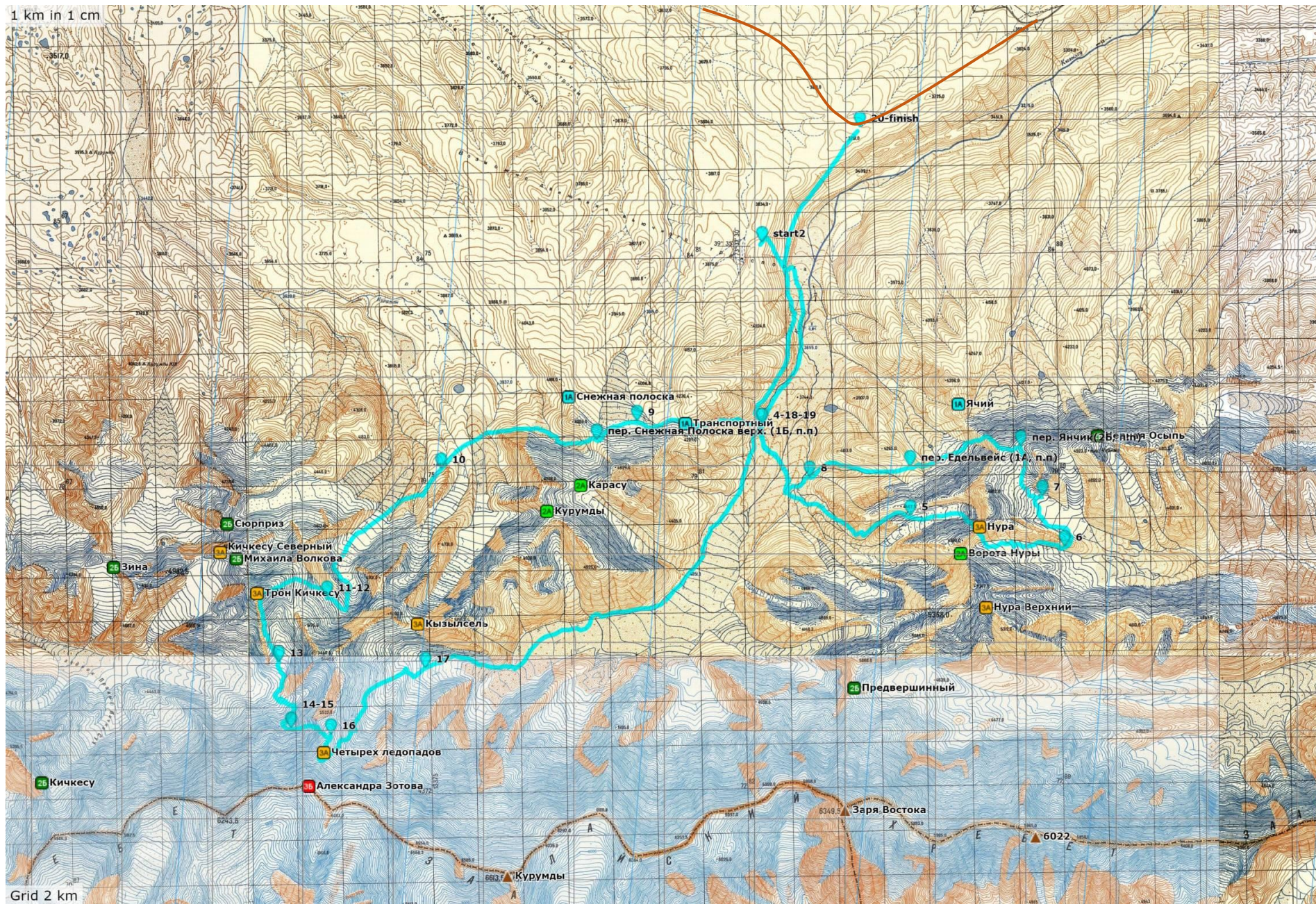
3.4 Картографічний матеріал

Посилання на трек походу, який можна відкрити і передивитись за допомогою Google Earth:
https://drive.google.com/open?id=1QoxbwQu_zOVT9pahJ2kb8PkBDUCfXYo7

Посилання на трек походу, який можна відкрити в браузері:

<https://nakarte.me/#m=10/39.58929/73.52737&l=O&nktl=X4mAUHr2DRXanK9yGzmCfg>

4. Висновки та рекомендації щодо проходження маршруту

Як нам і хотілось ми сходили в маловідвідуваний високий район з необхідною автономністю і відірваністю від цивілізації. Нам вдалось побути командою і побороти всі перешкоди які були у нас на шляху, як і технічні локальні, погодні, так і наші особисті фізичні. Нам не вдалось піднятись на основну ціль маршруту, в зв'язку з несприятливими погодними умовами і це залишило в нас більше спортивного злість, ніж жаль від невиконаної цілі.

Дивлячись в ретроспективі на пройдений маршрут ми не можемо сказати, що він був легкий, хоча пройшли ми всього дев'ять перешкод, з яких три 3А. Памір і особливо східний Заалай нам здався тим місцем, де не можна розслаблятися ні на мить. Памір – не цукор. Він постійно тримає в напруженні насамперед своєю висотою долин, не передбачуваною погодою та розсіченням рельєфом. При цьому в районі складно логічно розпланувати перешкоди по мірі зростання їх технічної складності і висоти. В основному в район треба одразу зануруватися і йти на висоту.

Висота долин мабуть грає найголовнішу роль в складності цього походу. Так як у нас не було можливості спустись нижче 3600 м. н.р.м., то нам прийшлось робити стратегічні рішення для запобігання зриву акліматизації, як то розділення маршруту на три частини: першу, в якій ми виходили на 4200м; другу в якій ми на двох перевалах 4800 готували себе до району і невеликий відпочинок на висотах в 4000 м.н.р.м, перед основними перешкодами на висотах в 5500. Для нас такий графік був достатнім, але вимагав концентрації від групи, бо ми пройшли похід в якому з 19-ти ночівель у нас три було вище 5000 метрів та дев'ять вище 4000м.

Висновки по підготовці:

Так як 6 учасників з 7 в нашій команді є керівниками своїх окремих активних команд, то ми будували тренувальний план виходячи з зайнятості кожного. Командна підготовка починалася з листопада і складала в собі один - два технічні тренування кожного місяця. Проводились вони, як в м. Києві, так і на виїздах. Технічні тренування включали в себе: тренування нових методик підйому / спуску; тренування прийомів самовилазу з тріщини; підйом потерпілого з тріщини; підйом, спуск та методи транспортування важкопотерпілого; рух в зв'язках та ін. Так як вся наша команда активно бере участь в змаганнях з техніки туризму, то в деяких місяцях ми заміняли технічні тренування участю у змаганнях. Ми прийняли участь в наступних змаганнях: пошуково-рятувальні роботи «Київський Листопад»; змагання з ТГТ Кубок МКС в НАУ, Кубок МКС в Денишах та сніжно-льодова техніка «Сніговий Барс»; Чемпіонату України з пішохідного туризму та чемпіонат Києва.

Крім цього ми зробили два виїзди на лід в Вінницю та Кам'янець-Подільський. На 8 березня на Мармаросах пройшли гребневий маршрут 1Б складності на г. Піп Іван в складі клубних зборів. Також на травневі свята одна половина вела свої команди в походи, а інша брала участь в альпсборах в Словацьких Татрах, де всім вдалось пройти маршрути 2Б категорії складності. Індивідуальна підготовка включала в себе біг, велосипед та підйоми на сходінку з рюкзаком. При цьому бігові об'єми піднімались поступово від 40 км в березні, до піку в 150 км в червні, та зпуском до 80 км в липні. В середньому кожний учасник пробіг 417 км за 5 місяців підготовки.

В цілому такий план підготовки є нормальним, хоча в деякі пікові моменти здавалось занадто, але він дозволяє підготувати команду з запасом.

Висновки по перешкодам:

пер. Джиптик 1А – класична, часто відвідуєма одиничка, яка слугує трековим перевалом для різноманітних груп. На підходах і відходах тропа. Логічно включати цей перевал для різноманітності в осадній акліматизації піку Леніна.

пер. Нура 3А – класична технічна перешкода свого рівня. Один з найвідвідуємих перевалів району. Багато груп починали свої походи в районі саме з неї. При цьому зважаючи на її висоту і загальну висоту району у всіх групах після неї були евакуації захворівшого гірською хворобою учасника. Тому не слід недооцінювати цю перешкоду і якщо хочете починати з неї, то мусите мати в активі вже висоту як мінімум в 4200 та 5-6 день загального походу. Характер руху на північній стороні сильно відрізняється від засніженості схилів. В нашому випадку снігу майже не було і всюди був фірн, або лід, що сприяло навішуванню перил. Має декілька варіантів виходу і туриків на гребені. Загалом виходити найпростіше або лівіше, або, як ми це зробили, правіше скель, які розділяють снігову шапку перевалу.

пер. Палець 1А – швидкий та не трудоемний варіант переходу з льодовика під пер. Нура до льодовика під п. Чорний.

пер. Янчик 2Б – наш першопрохід по гарному ребру. З південної сторони не являє собою ніяких складностей, крім руху по спокійному закритому льодовику. З північної сторони трохи вище сідловини необхідно спуститись на ребро по крутому льодовому схилу. При цьому варіант підйому або спуску на або з локальної вершини буде складнішим за наш, так як необхідно буде працювати по більш крутому схилу (~60-70°) з виходами скель. Рухатись по ребру можна повністю в зв'язках з поперемінною або одночасною страховкою по кордону скель та льоду. Може слугувати альтернативним перевалом для заходу в район витоків р. Нура в обхід пер. Нура. В цьому варіанті ночувати необхідно під початком підйому і закладувати на проходження цілий день. На ребрі є місця для ночівель під пару палаток.

пер. Едельвейс 1А – першопройдена одиничка. Вцілому дозволить групам, які хочуть пройти вздовж району обійти броди р. Кизил-Су, так як він виводить на морени льодовика Кизил-Су, якщо йти з пер. Ячий 1А.

пер. Транспортний 1А – класична одиничка, через яку можна як і заходити так і виходити з району р. Кизил-Су.

пер. Сніжна Полоска верхній 1Б – першопрохід, який зкорочує шлях проходу від долини р. Кизил-Су до в. Трон Кичкесу. Є альтернативою в проходженні пер. Сніжна полоска 1А, для проходження якого необхідно зкинути і потім набрати 300м та пройти зайвих 6 км. Сідловина перевала логічна і кидається в очі. Сам підйом та спуск – мілкий конгломерат.

траверс в. Трон Кичкесу 3А – класична альпіністська 3А. Виходячи з наявної у нас інформації ми були другою групою, хто пройшов цей траверс і першою в напрямку з півночі на південь. Траверс не складний, але потребує гарної акліматизації. В основному рух з одночасною страховкою. На північній стороні до виходу на сніжний гребінь зустрічаються круті скельні ділянки, на самому гребні рух обережний рух подекуди з поперемінною страховкою. Основна технічна робота до центральною вершини. Ділянка між центральною і основною вершиною проста. Спуск на південь сніжний схил до 35 градусів, потім вихід на конгломератний гребінь.

пер. Чотирьох Льодопадів 3А – складна, комплексна, багатоденна перешкода. В нашому варіанті правильніше називати її пер. Шести Льодопадів. На неї треба виходити акліматизованим та з запасом на відсидки в непогоду. Один з найчастіше відвідуємих перевалів в районі, але була пройдена наскрізь всього чотирма групами. Інші групи, як і група першопрохідців піднімалась на цей перевал зі сторони л. Кизил-Су для подальшого підйому на Заалайський хребет. Коротко про льодопади(з заходу на схід):

Перший льодопад слід проходити по центру. Зустрічаються тільки пару розломів, які засипані снігом. Другий льодопад слід йти в західній його частині шукаючи проходи між сераками

та тріщинами. В верхній його частині наявний великий розлом на всю ширину льодопад з 15-20 м стінкою, з якою саме і починається льодопад. Ми пройшли цю стінку в її західній частині. Можна пройти ще західніше, по невеликому контрфорсу, але цей варіант виглядає десь на 4 мотузки перил. Після стінки вихід на плато, з якого відбувається безпосередньо підйом на перевал. Всі групи йшли в правій його частині вздовж виходів скель, по контрфорсу, де найменша крутизна. Але в наших умовах, при відсутності снігу це нам би додало зайвих ~200 метрів перил по льоду. Тому ми піднялись по центру одразу на сідловину повністю на перильній техніці. Схил тут сягав 50°. Сама сідловина являє собою широке випукле поле, на якому при наявності снігу можна окопатися і чудово почувати. В наших умовах це було поле льоду з шквальним вітром. Ховатися можна або під скелями північніше, або в невеличкому кармані під схилами пер. Зотова. Третій льодопад обходиться під схилами перевалу однією мотузкою перил на спуск. Четвертий льодопад – необхідно знайти прохід. В нашому варіанті це захід в льодопад від схилів перевалу і спуск в його центр петляючи між сіраками. П'ятий льодопад не йдеться, а обходиться спуском по льодовому галстуку, а потім по скельному кулуару (або контрфорсу) з гребня, що утворює лівий борт льодопад. Шостий льодопад обходиться моренами лівого борту льодовика. Для проходження перевалу знадобиться весь спектр командної техніки. Льодовики з обох сторін розірвані і ми до десяти раз провалювались в тріщини. Від глибокого зриву нас рятувала вірна техніка одночасної страховки: натягнута зв'язочна мотузка і відсутність кілець в руках.

Висновки по погоді та стану перешкод:

Прочитавши та проаналізувавши звіти попередніх груп ми прийшли до висновку, що район східного Заалаю доволі засніжений, в ньому часто випадає сніг та тримається в долинах. Основна небезпека перешкод при цьому – це лавинна небезпека, із-за великої кількості снігу. Тому і готувались відповідно: поглиблювали знання з виявлення лавинонебезпечних ділянок; вибирали перешкоди, де групи попередники казали про невелику лавинну небезпеку; взяли з собою снігоступи.

Зайшовши в район виявилось, що або рік виявився не сніжним, або дається взнаки потепління, але снігу на перешкодах майже не було і там де по описам він мав бути ми вішали перила на льоду. Долини здебільшого були сухі і нам подекуди складно було відшукати воду. Хоча при цьому ми часто ходили по висохшим руслам річок. Такі переходи та місця ми вказували в звіті. Беззаперечно ці русла наповнюються, коли випадає сніг або йде дощ.

Ми стартували в похід 3 серпня і до 11 серпня погода була стандартна для високих гір: зранку ясно та безхмарно, десь приблизно к 14 годинам находили хмари, інколи при цьому накрапав дощ. Така стабільна погода вселяла в нас надію своєю стабільністю. Але десь після 11 серпня, тобто половини походу погода почала змінювати і паттерн погоди став інший. Це зранку низька плотна хмарність, яка к 11 годинам поступово піднімається і розсіюється. Що дає вікно в 3-4 години і після чого знову затягує хмарами. Вечори були при цьому здебільшого ясні. Така зміна погоди не зіграла нам на руку і ми вимушені були два рази по добі чекати на погоду. Один раз перед траверсом в. Трон Кичесу та на другому льодопаді пер. Чотирьох льодопадів. Крім цього після проходження траверсу в. Трон Кичесу вночі був шквальний вітер, який підсилювався і досяг свого максимуму перед світанком. Вітер був такої сили, що багато хто з команди не спав, бо по черзі то тримали шток шатра, щоб не зламався, то виходили на вулицю поправляли відірвані віттяжки або просто посунули каміння, за яке вони кріпилися. Ночівля на пер. Чотирьох льодопадів теж була для нас новим досвідом. Вийшовши на пер. ми зробили невеличку кам'яну стінку на підвітреній стороні, після чого невеличкий вітер зтих. Вночі ми прокинулись від того, що шатер майже ліг під силою вітру, ми були засипані снігом, який задувало під юпки, та штоком, який був вже доволі зігнутий. Прокинувшись і укріпивши шток та підпираючи стінки шатра поки один з учасників укріпив підвітрені стінки додатковими чотирма відтяжками з репшнурів та перенісши всі точки кріплення на льодобури. Прийшлося закріпити навіть юпки на льодобури, так як на каміннях не трималось. Разом з ураганим вітром сніжило.

Вітер був такої сили, що знаходитись на вулиці можна було не більше 5 хвилин, після яких необхідно було відпочивати, грітись та вигрібати з карманів сніг. За цю ніч випало сантиметрів 30 снігу, який досягав метру в підвітрених ділянках. Звичайно після такої ночі та при сильному вітрі йти на 6000 було доволі небезпечно. Одним з варіантів було відсидітись ще день, але без наявного хорошого прогнозу погоди це було марно. Це було 18 серпня. Після цієї дати різко зросла кількість опадів, сильний вітер по верхам та хмарність з тим же паттерном, яка і протрималась до кінця нашої подорожі.

Проаналізувавши наш отриманий досвід, та поговоривши з гідами, які ходять на п. Леніна нашу думку ідеальні дати зі стабільною погодою для проведення походу та сходжень в районі – це дати з 15 липня до 15 серпня. Раніше 15 липня може бути забагато снігу та опадів. Після 15 серпня може прийти осінь з хмарністю, сильним вітром та опадами.

Про район:

Район доволі компактний, обмежений кордонами, з смаколиками в його центрі, тому побудувати лінійний маршрут тут складно, і подекуди не цікаво. Краще його поєднувати з іншими районами, наприклад стартувати в Кичик-Алаї, заходити в район, звідки йти в сторону п. Леніна.

Також район більше льодово – сніжний і тому тут важко знайти небезпечний перевал, де тобі на голову буде сипатись каміння. При цьому наявні в невеликій кількості скелі здебільшого з шаровою структурою, тому доволі крихкі та з неможливістю організувати нормальну страховку.

Знаходячись всього в годині їзди від с. Сари-Могол та двох від п. Леніна для нас цей район є квінтисенцією тих цінностей, що ми шукаємо в походах. А саме: великої кількості неходжених перевалів, відсутності людей і тому широкою автономією, і головне наявністю високих амбітних вершин, більшість з яких не пройдена, або пройдена один раз. Чого вартує в. Зоря Востоку, яка є кордоном трьох держав, монументальною, красивою та з чіткими лініями контрфорсів для першопродів. При цьому на цю вершину ходила тільки одна група. За весь час перебування в районі ми зустріли на виході тільки двох поляків, які намагались піднятись на в. Курумди по новому їхньому маршруту. Після того, як в них не вийшло вони вирішили першопройти траверс трьох інших не ходжених вершин, а на наступний рік знову пробувати свій маршрут на в. Курумди.

Тому рекомендуємо район для проходження тими, хто любить ходити щось нове, високе і здебільшого сніжно-льодове.

5. Додатки

5.1 Особисте спорядження

Назва	Еталон, г	Коментар/ приклад
Різне	3159	
Рюкзак+самострах без карабіна	1250	F.E. 85 л + 2,5 м репшнура
Накидка на рюкзак	85	
Кружка	48	Селіконова
Ложка	7	Анодований алюміній
Ніж	35	Opinel
Косметичка	100	Щітка, крем від загару фактор 50 і вище, помада гігієнічна, туалетний папір
Окуляри сонцезахисні	38	Спектор 4
Поліетиленові пакети	50	
Запальнички в кишені штанів, куртки, пуховки	26	Крікет, 2-3 шт.
Ємність для води 1-1,5 л	26	1-1,5 л ПЕТ пляшка
Ємність для води 0,5 л під пуховку	20	На висотну частину походу
Паспорт, гроші, квитки, нашійний гаманець	100	В водонепроникних zip-пакетах
Ліхтарик	90	Запасні батарейки в заброску
Упаковка	150	Гермомішки / мішки для речей
Трекінгові палиці	490	3 широкими кільцями для снігу
Особиста аптечка	220	
Сидушка	50	Не обов'язково
Смартфон/ телефон	150	За необхідності
Особисте	200	Речі не враховані в даній таблиці
Взуття	3844	
Черевики гірські	2360	Пластики
Снігоступи	714	Саморобні / F. E.
Ліхтарики	60	Легкі F.E.
Кросівки	600	Не обов'язково
Тапочки/сандалі	110	Легкі тапки чи сандалі
Ходове та сонне	1450	
Термофутболка з довгим рукавом	130	Тонка
Термоштани	120	Тонкі ("літня" термобілизна)
Мембранка	320	Легка мембранна куртка
Анорак	150	По бажанню (легкий нейлоновий)
Вітрозахисні штани	280	Щільні
Баф	60	2 шт.
Шорти	70	Вони ж для сну
Шкарпетки ходові	200	2-3 пари
Труси	120	Сентетичні (2 пари)

Перчатки/рукавиці ходові	50	Поларові або флісові
Футболка	100	Легка термофутболка
Утеплення	1985	
Пуховка	740	Повинна закривати сідниці
Самоскиди утеплені	450	Самоскиди F.E.
Верхонки	65	F.E.
Поларова чи пухова жилетка	180	по бажанню
Поларовий светр	340	F.E. з капішоном
Утепленні рукавиці	90	обов'язково
Рукавиці теплі (аварійні)	70	
Шапка чи балаклава	50	Полар чи віндблок
Спеціальне	2950	
Льодоруб	500	З темляком зі стропи
Льодобур	170	BD
Система низ	160	
Вуса - 2 шт.	100	Дейзики
Карабіни, 5 шт.	210	4 муфтованих і 1 немуфтований
2 пруса	70	Репшнур 6 мм
Петля 120см	40	
Репішнур 5-6 м. (6-7мм)	150	Тендон
Страхувальний пристрій	60	Алюмінієвий стакан
Кішки	1050	
Каска	240	
Жумар	200	
Лавинна стрічка	30	15 метрів
ВСЬОГО	13388	

Реальна вага індивідуального спорядження у учасників становила 14-15 кг, в тому числі кросівки, які з Сари-Моголу поїхали на фініш в Ош, тобто фактична вага - 13,7..14,3 кг.

5.2 Гуртове спорядження

Назва спорядження	Вага, грами
Бівуачне	
Шатро: тент, внутрянкa, компрескa, дно, шток	5257
Пальник Soto з насосом	443
Пальник Soto з насосом + рем набір	460
Балон Soto 400 мл	125
Балон Soto 700 мл	146
газова лампа Kovea	195
Автоклав GSI 5.7L	2013
Каструля 5L Джет Бойл	435
Мисочки, командні 7шт	595
Ополоник	80
Склотканина	150
Мочалка (2 шт.)	20
Цукорниця	20
Спальник (Зшивка 1)	1650
Спальник (Зшивка 1)	1650
Спальник (Зшивка 2)	1690
Спальник (Зшивка 2)	1690
Спальник (Індивідуальний)	1700
Коврик Терм-а-Рест R=3,5	540
Коврик Терм-а-Рест R=3,5	540
Коврик Терм-а-Рест R=3,5	540
Коврик Терм-а-Рест R=3,5	540
Коврик широкий Терм-а-Рест R=3,5	725
Коврик самонадувний R=4,9 (Індивідуальний)	464
Конденсатник (Зшивка 1)	772
Конденсатник (Зшивка 2)	772
Конденсатник (Індивідуальний)	380
Спеціальне	
Мотузка динамічна 60 метрів	3700
Здйорг, 5 мм, 55 м	1000
Мотузка статична 9мм 55 м Валтекс	2720
Мотузка статична 9мм 55 м Валтекс	2720
Розхідна мотузка 20 метрів, 6 мм Тендон	480
Лопата-якір (СТ)	600
Лопата-якір (з Ali Express)	585
Пікет - 2 шт.	380
Майстер-карабіни (5 шт.)	430
Карабін відтяжечний Кемп (лайт) - 10 шт.	250

Відтяжки Кемп Фотон - 5 шт	363
Відтяжки подовжені (60-120 см) - 4 шт.	403
Льодобури - 7 шт.	1220
Гаки універсальні, 2 шт.	176
Гаки якірні (3 маленьких, 1 великий)	265
Закладне, криса	194
Петля 150 см нейлонова	111
Електроніка та інше не спеціальне	
Ремнабір	1100
Аптечка основна	1564
Аптека запасна	1521
Аптека зв'язочна 1	69
"Зеркалка" (фото + акуми)	1700
Фото-2 ("мільниця")	300
Камера Go-Pro	200
Карти, описи перешкод, фото, документи, компас	300
GPS Garmin eTrex 30	146
Акумулятори для GPS 6 шт	132
Запасні батарейки для GPS, 4 шт літієвих	88
Колонка і плеєр	350
Супутниковий телефон з акумом	150
Рації Беофенг - 3 шт.	480
Провід USB для зарядки рацій	30
Павербанк на 20000	430
Сонячна батарея	480
Зарядка AA/AAA/Літій + акуми для "мільниці"	165
Гітара (gitarelle)	1100
Прапор України	90
Прапор Глобуса	74
Загальна вага	49658
На 1 хлопця	7832
На 1 дівчину	5250

Зауваження та рекомендації, стосовно використання гуртового спорядження:

1. Шатер виробництва [Fram Equipment](#). Наш турклуб досить давно ходить з шатрами в складні походи. Це досить зручно, так як маємо значний вигреш по компоненту вага на людину, відносно наметів. Також вся команда перебуває в одному суспільному просторі, що спрощує комунікацію.
Єдиний нюанс, що цього року ми вирішили взяти полегшений шток, однак економія 150 г ваги того не варта, так як конструкція менш надійна, і краще взяти більш потужний шток.
2. Пальники Soto Muka. Цікавий пальник з конструктивної точки зору, однак багато елементів - багато проблем. Один насос в нас в процесі досить швидко зламався і обходилися одним більшість походу. Ще 1 нюанс - дуже довго качати тиск (може зайняти мало не 5 хв, що на

морозі не дуже приємно). Якщо порівнювати з MSR, з якими ми ходили раніше, то Soto - гірше.

3. Автоклав використовували заводського виробництва. Саморобні дають можливість досягати більшого тиску, однак GSI значно надійніше. Перший клапан піднімається при 1,1 атм. тиску. В цілому цього не достатньо для швидкого приготування їжі вище 5 тисяч. Температура кипіння при цьому приблизно 85 градусів. Ми не перероблювали даний автоклав. Але при бажанні його можна переробити, додавши клапани на 1,2 – 1,3 атм., тоді він буде придатний для готування їжі і вище 6000.
4. Іншим котлом був радіаторний котел Jetboil на 5 л (найбільший в лінійці). Його бажано використовувати тільки для води (чай, приготування швидко заварюваної їжі, і ідеально - топка снігу). Дуже легкий та значно економить пальне. Теж рекомендуємо.
5. Спеціальне спорядження. Активно використовували все, крім скельного, але, звісно, його теж необхідно мати “про всяк випадок”. Водночас не було браку будь чого. Тож приведений список спеціального спеціального спорядження, - можна вважати оптимальним для даного походу.
6. Гітара. Знайшли варіант 6-струнної гітари, що важить трохи більше кг з чохлам та проходить по габаритам в ручну поклажу. Дуже додає атмосферності в поході. Брили з собою на акліматизаційну частину та перше основне коло, на друге коло вона планово залишалася в “забросці”.
7. Рації. Загалом можна обходитися і двома, хоча зрідка третя може давати додаткові зручності (при спілкуванні між станціями, особливо в вітряну погоду).

Відношення ваги між хлопцями та дівчатами рахувалося як 1 та $\frac{2}{3}$ відповідно.

5.3 Аптечка та медицина в поході

Аптечку поділяли на основну та запасну.

Загальний склад аптечки

Наименование	Показания	разовая доза (РД)	кол-во приемов / сут.	суточная доза (СД)	дней	курс (ед.)	На кол-во человек	сумма (ед.)
Антибиотики								
Амоксил 500мг		1т	3р	3т	5-7	10т	1	10т
Сумамед (500 мг)	Инф.дых. путей, кожи, мягких тканей, мочеполовых путей	1т не менее чем за 1ч до или через 2 ч после еды	1р	1т	3	3т	2	5т
Левомецетин (0,25 г)	Сильные кишечные инф.	1-2т	2р	4т	1-2	8т	3	24
Дыхательная система								
муколитики								
Ацестад 600	Разжижает мокроту	После еды 1 т	1р	1 т	5-7	7	1	7т
Ацц-лонг 600 мг	См.выше	1т	1р	1т	5-7	7	3	20 т
Амбробене (30 мг)	Сухой кашель	1т	2-3р	2-3т	7	21т	1	20т
Амбробене 75	См.выше	1т	1р	1	7	7т	5	30т
противокашлевые								
Амброксол	См.выше	1т	2-3р	2-3т	7	21т	1	20т
Либексин (почитать инструкцию)	Противокашлевый эффект (сухой кашель)	1т	4р	4т	5	20т	1	20т
противовоспалительные, жаропонижающие								
Парацетамол (инструкция)	Головная, зубная боль, невралгия, боль в спине, температура	1к	2р	2к	2	4к	15	48к
Стрептоцид (табл. по 0,5 г) – антибиотик	Ангина, цистит	1-2т	5-6 р	12т	5	60	1	60 т
Фалиминт (драже по 0,025 г)	Сухой раздраж.кашель, тонзиллит и пр.	1др	5р	5др	4	20др	12	240др
Фарынгосепт	Инф.полости рта, воспал.слиз.и десен	1т	3-5р	5т	3-5	25т	3	75лед
Септефрил	стоматит, ангина, тонзиллит, фарингит	1	4-6					5т
Амизон	Грипп, ОРВИ, ангина	После еды 1 т	1р	1т	3-5	5	2	10 т
противовирусные								
Амиксин	Герпес, гепатит, грипп,ОРВИ	1-2т	1р	2т	5	10т	3,5	36т
Пищеварительная система (жкт)								
ферменты								
Фестал	Нарушение пищеварения, гастрит, гепатит, холецистит	1-2т	3р				1	10т
Мезим		1т	3р	3др	3	9т	3	22т
Панкреатин		1-2т			4		4	20т

прокинетики, противорвотные								
Метоклопрамид (церукал) (амп по 2 мл)	При инъекциях возможно нарушение концентрации внимания	1амп	1-3р	1амп	2	2амп	3ч-3 связки	6амп
антациды								
Ренни	Гастрит, изжога, отрыжка	1-2, через 2 часа можно повторить					3	13 т
антидиарейное								
Имодиум		1-2						20г
слабительное								
Сенадексин	Запоры разл.происх.	Перед сном 1-3г	1р	1-3г	3	3-9г	1	10г
средства для пероральной регидратации								
Раны, ожоги, обморожения, заболевания и др. поражения кожи								
Наружное								
Пантенол (спрей)	Раны, ожоги, язвы, трещины, герпес							1тюб
Хлоргексидин	Бактерицидное, антисептическое средство							1 фл (100мл)
Левомеколь (мазь) - антибиотик	Гнойные раны, воспаления кожи, фурункулы, ожоги 2-3 степени							1 тюб (40 г)
Стрептоцид – антиб.	Гнойные раны	5-15 г	1 р	15 г				
Фурацилин – антиб.	Противомикробное Гнойные раны, ангина, стоматит, гайморит	Наружно, в виде водного 0.02% (1:5000)						20г
Спирт								300 мл
Перекись р-р								200 мл
Герпевир	Герпес		5 р/д через 1 ч		5-10			2тюб по 2 г
Боро-плюс (крем)	Трещины на коже							1тюб.
Вазелин	Трещины, лопающаяся кожа							1тюб.
Внутреннее								
Лоратадин (таб. по 10 мг)	Крапивница, отек Квинке, аллерг. ренит, конъюнктивит, дерматит, медик.аллергия, укусы	1г	1р	1г	10	10г	3	30г
Дексаметазон (таб. по 0,5 мг)	Отек гортани, дерматоз, острая анафилактическая реакция на лекарства	1-2г	2-3р	4-6г	1	6г	3	20г
Ампулы								
Дексаметазон	инструкция	1амп (1мл, 4мг)	1-2р	2амп	1	2амп	2	3амп
Заболевания и травмы суставов, мышц								

Диклофенак (амп по 3 мл) – снижает эффект понижающих давления препаратов (фуросемида)!!!	Острый неврит, невралгия, воспал. мягких тканей, суставов с острым болевым	1амп	1р	1амп	5	5амп	1	5амп
Диклофенак табл.								10 т
Нурофен		1т	3-4р					10т
Диклофенак гель								2 туб
Снотворные, седативные								
Корвалол	Седативное сосудорасш-ее	При тахикард. 40-50 кап						1 фл
Глюкоза	отек легких, шок, коллапс	1-2						20г
Сердечно-сосудистые								
Валидол	Стенокардия, неврозы, истерия							30г
Заболевания зубов								
Дентол	Болезн. десен							1туб
Кетанов (таб.)		1т	4-6р	6т	7	42т	1	42г
Кетанов (амп.)		1амп	3-4р	3-4амп	2	8амп	1	8амп
Анальгетики, спазмолитики								
Кетанов (таб.)		1т	4-6р	6т	1	6т	1	20г
Спазмалгон (таб.)		1-2т	2-3р	6т	3	18т	6	110 т
Анальгин		1-2т	2-3р	6т	1	6	1	15г
Нимесил							3	10п
Цитрамон		1т	2-3р	3т	1	3	4	12г
Но-шпа в амп.								1 амп
Горная болезнь								
Диакارب	мочегонный	0,5-1т	1-2р	2т	5	10	4	40г
Трикард	Стенокардия, головокружения, шум в ушах	1т во время еды	3р	3т			1	30г
Дексаметазон (таб)	Резкое падение АД	1-2т	2-3р	4-6т	1	6т	3	30г
Церукал	см. жкт							
Витамины								
вит. С (500 мг жеват.) Стирол		1т	1р	1т	14	14	6	84г
Перевязочный материал								
Бинт стерильный 7\14								15
Бинт стерильный 5\10								10
Вата стерильная								по 50 г на связку + 100 г в осн аптечку
Салфетки стерильные 14\15 4х сл.								6п
Бинт эластичный 5м								2

Пластырь рулон на тканевой основе								1-5 1-3 1-2,5
Пластырь бактерицидный								15 шт
Общее								
Жгут								1
Термометр								1
Перчатки стерильные								2
Инструкции								2
Шприцы 2 мл								6 шт
5 мл								6 шт
10 мл								6 шт
20 мл								6 шт
Ножнички								1шт
Экстремальная								
Противошоковая (амп)								
Кетанов	обезболивание	1амп	3-4р	3-4амп	5	20	2	13амп
Кетонал (2 мл)		1 амп	1-3р	3 амп	1	3 амп	1	3 амп
Демидрол	Седативное	1-5амп	3	до 15амп	2	6	1	6амп
Дексаметазон	глюкокортикоиды	1 мл (4 мг)	1-2р	1-2 мл	5	10	2	20амп
Реанимационная (амп)								
Адреналин (1 мл 0,1%)	Коллапс, острая медик.аллергия	1 амп	3р	3амп				4амп
Кордиамин	Коллапс, асфиксия, шок, дыхательная недостаточность, обморок	1-2 амп	2-3р	6 амп	1	6 амп	1	6 амп

Общий вес аптечки 4 кг.

Личная аптечка

Перевязочный пакет	1 шт
Бинт эластичный	1 шт
Пластырь бактерицидный (верофарм 6*10)	10 шт
Крем увлажняющий	1 шт
Крем от солнца	1шт (25 мл)
Гигиеническая помада	1 шт
Перекись	30-40 мл
Витамины на свое усмотрение	
Пластырь в рулоне (матерчатый)	1 шт
Антисептик	30 мл
Обезболивающие	10 шт

Аналіз самопочуття учасників в поході

Основні проблеми в учасників були пов'язані з висотою і травним трактом.

Висота відчувалася на першому перевалі і на першому кільці. Симптоми стандартні - тиск у скронях, головний біль, задишка, прискорене серцебиття, слабкість, відсутність апетиту.

Також в одну з ночей у учасника від перевтоми піднялася температура до 39 градусів. Збили її двома пакетиками німесил. На ранок у учасника була 36,6 температура і наступні легкі дні з неквапливим режимом переходів допомогли йому повністю відновитися.

У більшій частині групи були виражені розлади шлунка, у деяких нудота і блювота. Приймали ферменти для травлення, але повністю дискомфорт проходив, як тільки група спускалася нижче.

Проявлявся також і біль в горлі. Лікувалися таблетками від горла, з особистої аптечки. Ускладнень не спостерігалось.

Серед механічних травм спостерігалися синці і садна, отримані в результаті необережності учасників

У одного учасника в кінці походу була пробита кішками нога у голеностопа. Обробляли хлоргексидіном, робили перев'язки, на ніч компрес з мазі на основі антибіотика.

Невелике пересихання і обгорання відкритих шкірних покривів, особливо обличчя і губ. Як лікування застосовувався крем від засмаги українського виробника «Сонечко» з фактором SPF-50.

За похід в різний час давали про себе знати старі травми гомілковостопного суглоба. Дівчина кульгала і відчувала біль при навантаженні ноги на підйомах і спусках. Ці травми лікувалися маззю «Диклофенак» .. На наступний день при цьому спостерігалось поліпшення, мазь використовували в разі потреби.

Прояви гірської хвороби

В якості профілактики проявів гірської хвороби застосовувався щоденний прийом вітамінів. Вони входили до складу особистої аптечки.

Лікували спуском і ночівлею вниз. Для профілактики учасникам з симптомами гірської хвороби прописувався курс по 1 таблетці диакарба перед сном + 1 таблетка аспаркам. Увечері, якщо боліла голова для кращого засипання приймалася таблетка або половина спазмолгона.

У одного учасника була безсоння і підвищена активність ввечері, застосовували заспокійливі засоби, валеріану.

Хвороби органів травлення

Основна проблема була з травленням. Часто учасники не могли їсти, через тяжкості в животі. Стан супроводжувалося протягом усього походу, але не погіршувався.

5.4 Ремнабір

Назва	Кількість	Примітки	Вага,г
Голки	1	Набір дрібних та великих голк	5
Надфіль	1		9
Викрутка хрест	1		2
Мультишул	1		154
Шило з гачком	1		13
Ножиці	1		50
Наждачний папір	1	50на50 тонкий	10
Полотно пилки з металу	1	100мм	14
Свердло	1	4мм	5
Нитки тонкі №40	1	темні	10
Нитки №30	1	темні	9
Наперстник	1		5
Нитки капронові товсті	1	темні	15
Стяжки	5		6
Матеріал			
Щільна тканина (кордюра)	1-2 шматка	250 на250	19
Легка тканина	6 шматків	100на100	26
Липка стрічка	полоса	400	8
Резинка плоска тонка	1	2м	10
Резинка плоска товста	1	25мм 2м	17
Репшнур	1	2.5мм 20м	46
Репшнур плоский	1	2.5мм 4м	13
Стропа	1	25мм 1м	27
Стропа товста	1	50мм 250мм	10
Стропа для ремонту кішок	1	300мм	32
Резинка кругла тонка	1	3м	16
Залізо			
Набір болтов,гайок,шайб,шурупів	Тонкі короткі , пару широких шайб і сморизів		30
Булавки	10		4
Проволка	1	1м	6
Тросик	1	1м	6
Запасні речі			
Ложка	1		9
Сонячні окуляри	1	Захист 4-5	67
Фурнітура			
Фастекс	1	25мм	9
Фастекс	1	30мм	10
Фастекс	1	20мм	5
Фастекс	1	35мм	13
Фастекс	2	50мм на пояс	22
Пряжка трищільна	2	25мм	8

Пряжка трищільна	2	20мм	6
Затяжки різні	5		12
Повзунки різні	8		14
Упаковка	1		6
Упаковка ремнабіру	1		15
Упаковка для пальників	2		20
Клеюче			
Клей універсальний	1т		34
Клей 505	1т		11
Супер клей	2т		8
Скоч	1мот		84
Скоч Армований	1мот		39
Всього грам			1123

*Було використано в поході нитки , голки для ремонту особистого спорядження. Один шуруп для ремонту взуття та клей універсальний. Також виникла потреба в запасних сонцезахисних окулярах.

5.5 Харчування в поході

Загальний концепт створення розкладки:

1. Перед походом було проведено анкетування між учасниками (в гугл-формах) для врахування побажань кожного індивіда. В залежності від анкет, та враховуючи зауваження керівника, було обрано “опції” (список страв та пріоритетність їх вживання), на базі яких створено продуктову розкладку.
2. Більшість прийомів їжі (всі сніданки та вечері, крім 2-х) включали в себе м'ясо. На сніданки ніколи не їли молочних каш, також не було страв з рибою. На сніданки здебільшого їли кашу, на вечерю в основному супи/борщі.
3. Все м'ясо було готове до вжитку і кидалося по тарілкам, так як в нас був 1 вегетаріанець. В поході для основних страв використовували наступне м'ясо: тушене м'ясо (куплене, в пакетах), підсушене в духовці сиров'ялене куряче філе, м'ясо “до пива” (з пивних ларьків), м'ясні чіпси з “Сільпо”, бастурма, с/к ковбаса (2 р.). Альтернативою м'яса для вегетаріанця слугували різноманітні сири, трішки овочів (на першу частину та на прийоми їжі на “забросці”, які не треба було носити з собою), арахісова паста та сушений смажений нут.
4. Обіди було 2-х видів: “сухі” та “варимі”. В якості “варимих” обідів ми брали магазинні сушені комплекти, що запарювалися кип'ятком. Також кожен міг обрати, що йому до смаку індивідуально. В якості “сухих” обідів був набір з хлібу (лаваш для першої частини/ галети/ хлібці різних видів/ дієтичні сухарики), м'ясного (с/к ковбаса/ суджук/ хамон/ сушена риба/ сало/ бастурма, щось одне чи комбінація з 2-х продуктів) та сиру (різні тверді сири або плавлений скибковий сир).
5. Також на планові найвижчі 2 ночівлі по маршруту на сніданок теж брали їжу швидкого приготування, яку слід просто залити кип'ятком. На вечері - супи.
6. Напої брали здебільшого просто чаї, так як вони легші і їх простіше варити. Для різноманіття брали кілька компотів - 4-5 шт. (однак і їх не всі випили), по 1-му разу какао та каву, кисіль не брали.

7. Не хотіли йти “голодний” похід, тож розкладка починалася з 590 г на старті основної частини походу та збільшувалася до 630 г в кінці маршрута.

Вага продуктів:

	К-сть днів	Сер. вага (день)	Сумарна вага на 1 людину
1 частина	3	569	1707
2 частина	6	589	3534
3 частина (до вис. 5500 м)	5	619	6776
3 ч. - "висотна кухня"	3	596	
3 ч. - останні дні	3	631	
Загальна вага			12017
Вага бруто (з упаковкою, ~)			12618

Приклад продуктової розкладки на кілька днів:

№ ночівлі	Вечеря	Сніданок
частина 1 (2+1) (акліматизація)		
2	Бограч	Рис
	картопля, цибу-мокр, перець, томати, зелень, суш. том. паста, ковбаски с/к, грудка с/к	рис пропарений, цибуля-морква., тушонка куплена
частина 2 (5+1)		
5	Пшоно	Макарони
	пишонка, цибуля, зелень, м'ясо в салі (замінили тушонкою)	макарони, пемікан (теж замінили де-факто тушонкою)
частина 3 (9+1+1)		
"Висока кухня"		
14	Сирний суп (вермішель)	Пюре
	картопля, цибу-морк, перець, гриби, зелень, вермішель, копч курка	куплене пюре в пакеті типу "Харчі", "Еда" або аналог
Запасний 3	Борщ (з паприкою)	Маш
	картопля, квасоля, перець, томати, капуста, цибу-морк, зелень, том. паста баструма, сало	маш, цибуля-морква, тушня (куп.)

Всю розкладку можна подивитися за посиланням:

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1iCDIJoflktNxp0IdlTgI9ooKKZccibxhbFRoW2BsmOY/edit#gid=574365790>

Висновки:

1. Більше в розкладці страв без м'яса, наприклад, всім сподобалася грибна юшка з сиром та макаронами. Сир - хороша альтернатива і для висоти.
2. Бобові (маш, зелену сочевицю) мінімізувати в розкладці та варити тільки на низьких висотах, бажано до 4000 м, незважаючи на автоклав.
3. На висоти понад 5000 м добре брати готові продукти, які просто запарюються, супи та макарони. Каші "заходять" далеко не кожному.
4. Гарним додатком до страв є олія (оливкова краще і смачніше від соняшникової, хоч і вона добра до вжитку).

ТОП страв за похід:

- грибна юшка з сиром;
- лагман (локшина для лагмана, картопля, спеції, зелень, олія, яловича тушонка);
- перуанський суп (з кіноа, овочами, м'ясом "до пива").

5.1. Загальна вага продуктів та спорядження в середньому на людину (чол./ жін.).

В вагу входить все особисте спорядження + командне спорядження + їжа		
Ділянка походу	Вага на 1 хлопця, кг	Вага на 1 дівчину, кг
Ділянка 1 (3 дні + 1 запасний)	20,4	18,1
Ділянка 2 (4 дні + 1 запасний)	27,1	23
Ділянка 3 (10 днів + 1 запасний)	30,1	26
Загальна вага на весь похід	36,1	32

Слід враховувати що в цю вагу включене все індивідуальне спорядження, тому вага наплічника була менше на 4-5 кг при простому русі, та на як мінімум на 7кг при технічній роботі.

5.6 Кошторис витрат на похід

	Витрати в UAH		Витрати в USD	
	На 1 уч.	На групу	На 1 уч.	На групу
Витрати до походу:				
<i>Перельоти:</i>				
Київ - Алмати - Київ	4900	34300	188,5	1319,2
Багаж до/з Алмати	2456	17192	94,5	661,2
Бішкек - Ош - Бішкек	1945	13615	74,8	523,7
Додаткові витрати *	105	735	4,0	28,3
Страховка	1319	9233	50,7	355,1
<i>Спорядження:</i>				
Купівля 2-х мотузок	325	2275	12,5	87,5
Пошив тента до шатра	572	4004	22,0	154,0
Докупівля в аптечку	340	2380	13,1	91,5
Докупівля в ремнабір	44	308	1,7	11,8
<i>Їжа:</i>				
Сушка продуктів	218	1526	8,4	58,7
Основна закупка	1702	11914	65,5	458,2
Варимі обіди	370	2590	14,2	99,6
Гейнер, ізотонік	151	1057	5,8	40,7
Витрати в Азії:				
Послуги Osh Travel **	5683	39780	218,6	1530,0
Переїзд Алмати - Бішкек	260	1820	10,0	70,0
Докупка їжі в Оші	371	2600	14,3	100,0
Житло в Оші після походу	260	1820	10,0	70,0
Таксі Бішкек - Алмати	372	2603	14,3	100,1
Сума витрат	21393	149752	822,8	5759,7

* - Заміна дати вильоту рейсу Бішкек - Ош для 2-х учасників.

** - Загалом компанії Osh Travel групою було заплачено 1530 дол. В цю суму увійшли наступні послуги:

- 1) Зустріч в аеропорту Оша для 2-х учасників перед походом.
- 2) Житло в гестхаусі до та після походу (2 ночі, по 15 у. о. за ніч з людини; 2-3-х місні номери, зі сніданком)
- 3) Ночівля групи в гестхаусі в Сари-Моголі (+ вечеря та сніданок там же).
- 4) Трансфер Ош - старт походу (дол. р. Джиптик-Су) на 2-х джипах.
- 5) Трансфер Сари-Могол - стратр основної частини (сирти біля дол. Кизил-Су) на 2-х джипах.
- 6) Трансфер Фініш походу (траса, пер. Таунмурун) - Ош на 1 мікроавтобусі.
- 7) Трансфер в аеропорт для групи 5 людей на мікроавтобусі.
- 8) 2 балони газу Ковеа 450 мл.

5.7 Логістика групи.

Саму логістику можна розбити на декілька частин:

1. Переліт літаком авіакомпанії МАУ з Києв - Алмати – Київ.
2. Переїзд з казахстанської Алмати до киргизської столиці міста Бішкек.
3. Переліт літаком Бішкек – Ош –Бішкек.
4. Переїзди на старт маршруту з Оша, та з фінішу в Ош.

Тепер зупинимось більш детально на кожному з вищенаведених пунктів.

Літак Києв – Алмати – Київ авіакомпанії МАУ

На момент купівлі білетів це для нас був найдешевший варіант і всі купили лоукост білети. Частина групи прилітала за 2 дні, а два учасника прилітали одразу на старт походу. Лоукост білети продаються без багажу. Тому додатково був куплений багаж.

Переїзд з казахстанської Алмати до киргизської столиці міста Бішкек.

Добратися можна двома варіантами:

1. Скориставшись послугами перевізників на а/с Сайран <http://sairan.kz/>. Для цього треба від аеропорту або на таксі, або на тролейбусі приїхати до а/с і там в касах купити квиток на маршрутку в Бішкек. Ходять вони починаючи з 7:00 ранку, через кожні 40 хв. По Алмати краще пересуватись або на громадському транспорті, або встановивши додаток Яндекс Таксі і замовляючи таксі.
2. Замовивши собі перевезення через послуги приватних фірм, або приватних підприємців, які курсують між цими містами.

Ми використали обидва варіанти.

Переліт літаком Бішкек – Ош –Бішкек

Літаки авіакомпанії Pegasus курсують між цими містами два рази на день. Зранку і ввечері. Ми купляли білети, як тільки відкрились їх продаж. Тобто за місяць до походу. Також додатково купляли багаж до білетів.

Переїзди на старт маршруту з Оша, та з фінішу в Ош.

Логістику нам організовувала фірма “[Osh Travel](http://OshTravel.com)”, в лиці Лади Хасанової. Зв'язатися з ними можна або по посиланню на фб через фірму, або написавши на пошту: etaoshtravel@gmail.com.

Логістика включала в себе: трансфери з аеропорту до житлового дому, та обратно; переїзд на старт маршрутів, трансфер з фінішу маршруту та підвезення частини продуктів перед стартом другої частини.

В цілому сервісом задоволені, хоча в порівнянні з варіантами, які наявні вже на місцевості він значно дорожчий. І ресурс у Лади доволі обмежений. Тобто вона оперує тільки мікроавтобусами та бусіками. Якщо ж вам потрібна вахтовка, то краще одразу звертатись до підприємців в Сари – Могол, які возять на вахтовках людей під пік Леніна.

Ну і це був наш перший досвід, коли вартість проживання в гостьовому будиночку була співставна з трансферами вцілому для всієї групи. Тому іншим групам радимо користуватись для житла хостелами, які наявні через сервіси типу букінг.com.

5.8 Технічні прийоми

В цей похід ми не брали верхні системи. Загалом ми вважаємо, що їх необхідність неактуальна, якщо там, де це треба для позиціонування учасника правильно при завантаженні використовувати наступний технічний прийом:

При руху на льодовику у зв'язках з одночасною страховкою крайнім необхідно кінцем в'язуватись в нижню систему. З залишка мотузки при цьому роблять кільця, які перекидаються через плече та знову фіксуються через направлений карабін(або два, якщо не направлений карабін) або вузлом по нижньої системи. Більш детально дивись на малюнку:

Ми тестували завантаження з важким рюкзаком дані кільця правильно позиціонують учасника, що завис на мотузці. Єдине, що ми робили додаткове, то це одразу за вузлом в'язали серединний провідник, в який одразу вщолкували самостраховку для рюкзака.

Почитати про цей метод можна наприклад тут: <https://www.petzl.com/US/en/Sport/Three-types-of-tie-in-with-or-without-chest-coils-?ActivityName=Mountaineering>. Тут він показаний першим. Другий використовується при одночасному русі скельним рельєфом, коли треба швидко видати або вибрати мотузку.

Детальне відео по цьому методу можна подивитись тут: <https://youtu.be/QwBOLjin67U>

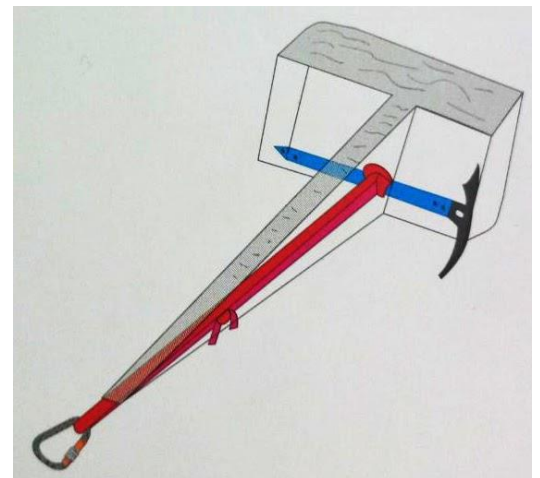
Також при в'язанні в нижню систему в випадку глибокого зриву учасника ривок прийде в район поясу і ближче або нижче центру мас. В той час при в'язуванні в блокування нижньої і верхньої системи ривок може перекинути учасника, що страхує.

Учаснику, який пересувається середнім в зв'язці потрібно в'язати виносний вузол і встібувати туди самостраховку рюкзака. При цьому самостраховка рюкзака і служить антипереворотним засобом. Виносний вузол добре видно на другому фото в цій статті: <https://trekandmountain.com/2017/01/18/preparing-for-glacial-crossing/>

Наступним технічним прийомом, на якому хочеться зупинитись є алгоритм підняття з тріщини учасника, а саме швидка побудова станції та використання ефективного поліспаду.

Так як провалювання учасника у більшості випадків відбувається на льодовику при великій кількості снігу, то найкраще і найшвидше при цьому робити станцію з горизонтального льодорубу, при умові, що ми спробували докопатись до льоду. Таке положення льодорубу дозволяє найшвидше і найнадійніше зробити станцію для переносу ваги тіла учасника, що зірвався і вивільнення рятівника. При цьому такий льодоруб тримає до 200 кг. В той час як вертикальний тримає до 150кг.

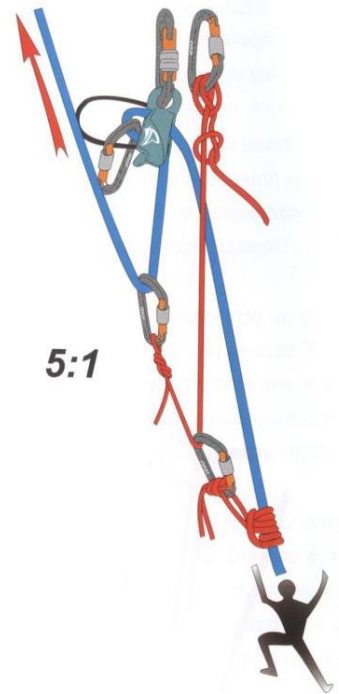

Гарний алгоритм з ілюстраціями наведений тут: <https://www.petzl.com/INT/en/Sport/Crevasse-rescue-no--1--transferring-the-victim-s-weight-to-an-anchor?ActivityName=Mountaineering>

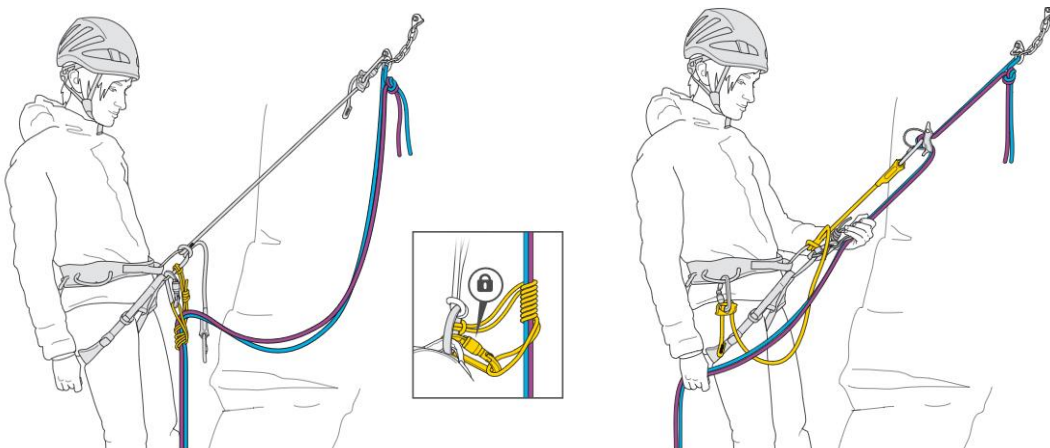
Наступний технічний прийом – це **організація ефективного поліасту 5:1**. Під час наших тренувань, ми прийшли до висновку, що використання стандартного поліасту 3:1 дуже трудомістке та при деяких випадках, наприклад важкий хлопець провалився, легка дівчина рятує – не здійснений. Тому ми тренувались використовувати таку методику побудови поліасту 5:1, як показано на схемі. Замість реверси тут краще використовувати блокуючий жумар.

Загалом алгоритм по побудові поліасту теж гарно показаний в навчальних матеріалах Petzl: <https://www.petzl.com/INT/en/Sport/Crevasse-rescue-no--3--haul-systems-for-crevasse-rescue?ActivityName=Ski-touring>

І останній технічний прийом, на який ми би хотіли звернути уваги – це **спосіб дюльферу на мотузці**. По перше ми давно вже відмовились від використання вісімки, як пристрою для страхівки і спуску на мотузці в горах. Вона не дає необхідного тертя для комфортного страхування та спуску. І виробники спорядження вже давно не рекомендують її використовувати і давно не рекомендували використовувати так, як ми це робимо – заправляючи мотузку через вісімку в карабін.

Ми використовуємо для страхівки та спуску стакан, реверсо. Ці пристрої не так крутять мотузку та забезпечують необхідне тертя. Сам прийом – це використання реверси, як спускового пристрою, який закріплений в вус самострахівки. При цьому схоплюючий вузол в'яжеться як французький, а не прусиком і кріпиться до страхівочного кільця нижньої системи. В цілому світ прийшов до цього вирішуючи дві проблеми: перша це контроль обома руками мотузки, яка знаходиться нижче спускового пристрою; друга це контроль і ефективне схоплення вузлом самострахівки дюльферної мотузки та його легке послаблення потім. Схему можна подивитись на наступному малюнку:

Більш детально про неї за посиланням:

<https://www.petzl.com/INT/en/Sport/Rappelling?ActivityName=Multi-pitch-climbing>

Фотографії перевальних записок

пер. Транспортний:

Группа туристов ТК "Плюшкин"
г. Москвы, совершая горный
поход IV кат. сложности,
вышла на пер. "Транспортный"
26 июля 2012. Движение
от тура началось в 12:00 в
сторону ледника "Восточный".
Взят суточный маршрут
Михайлов И.И.

пер. 4-х льдопадов:

Группа туристов республиканской общественной организации „Федерация спортивного туризма Удмуртии“ Клуб туристов „ВездеХод“ (г. Воткинск) в составе <u>7</u> человек, совершая горный поход <u>V к.с.</u> { <u>16</u> } <u>августа</u> 2018 г. в <u>10</u> ч. <u>00</u> мин. вышла на перевал <u>4-х льдопадов (3А)</u> со стороны <u>ледн. Вост. Ногинский</u> погодные условия <u>ясно</u> высота <u>5550м (по GPS)</u> состояние группы <u>отличное</u> продолжаем движение <u>Котоксе</u> снята записка <u>группы туристов г. Москвы</u> <u>(рук. Картасов Ф.С.) от 05.08.2014.</u>	Состав группы: Попов Валерий (Воткинск) Попова Ольга (Воткинск) Попов Олег (Воткинск) Ларионов Даниил (Воткинск) Чикунев Александр (Ижевск) Шаймухаметов Руслан (Уфа) Ульянова Лариса (Уфа) Желаем всем отличной погоды и лёгких рюкзаков !!! Руководитель группы: <u>Попов Валерий Фридрихович</u> тел. сот. 8-912-852-08-71 e-mail: turclub10@mail.ru https://vk.com/gornijveter ВездеХод Подари себе весь мир !!!
--	--

Хто такий Олексій Янчик?

Янчик Олексій був не простою людиною. Він був одним з тих, в кого дух і розум, організаторські здібності переважав над фізичною силою. Майстер Спорту України з гірського туризму та член нашого туристського клубу "Глобус".

В 2009 році він став Чемпіоном України на змаганнях з техніки пішохідного туризму. Ця перемога стала можливою і завдяки його таланту тактичного мислення.

Учасник багатьох клубних гірських походів 5 к.с.

Надзвичайно рухома людина, яка зробила величезний вклад в розвиток клубу.

Захворівши розсіяним склерозом він допомагав клубним командам на змаганнях і вів активне життя доти, доки міг. Нажаль хвороба прогресувала і після багатьох років боротьби за життя паралізованим помер в 2019 році.

Нам хотілось би, щоб його ім'я носив цей перевал задля пам'яті про цю чудову людину.

Олексій на змаганнях з тактикою.

Список літератури, туристських звітів та інших джерел інформації.

1. Звіт про гірський похід 5 к.с. під керівництвом Келіна О.Л, 2008
<https://www.tkg.org.ua/node/12222>
2. Звіт про гірський похід 5 к.с. під керівництвом Дерібаса І.М, 2014
<https://www.tkg.org.ua/node/33998>
3. Звіт про гірський похід 6 к.с. під керівництвом Лебевєва А.А, 2001
<http://www.mountain.ru/mkk/biblio/pamir/lebedev/01/>
4. Звіт про гірський похід 6 к.с. під керівництвом Новіка А. 2000
<http://www.mountain.ru/mkk/biblio/pamir/Novik2000/pamir1.shtml>
<http://static.turclubmai.ru/papers/2257/>
5. Звіт про гірський похід ~5 к.с. під керівництвом Лебевєва А.А, 2016
<http://static.turclubmai.ru/papers/2371/>
6. Звіт про гірський похід ~6 к.с. під керівництвом Лебевєва А.А, 2013
<https://www.risk.ru/blog/199381>
7. Звіт про гірський похід 6 к.с. під керівництвом Ворожищева М.Г, 2007
<https://westra.ru/passes/Reports/933>
8. Звіт про гірський похід 5 к.с. під керівництвом Ганаховский С, 2009
http://mountain.ru/article/article_display1.php?article_id=4148
9. Фотогалерея перевалу Чотирьох льодопадів <http://static.turclubmai.ru/papers/375/>
10. Траверс вершин Курумди, Markus Gschwendt, 2015
<https://expedition.runout.at/kurumdy-2015/>
<https://www.summitpost.org/kurumdy-expedition-2015/962369>
https://en.wikipedia.org/wiki/Kurumdy_Mountain
<http://publications.americanalpineclub.org/articles/13201213636/Traverse-of-Kurumdy-and-Unclimbed-Satellite-Peaks>